

Ob koncu tedna
se bo
nadaljevalo suho
in toplo vreme.

Murska Sobota, 11. avgusta 1988 • Leto XI. • Št. 30 • Cena 1100 din

KMETOM PREKIPEVA

Kmetu je dovolj: naj prosí, naj vpíje, naj grozi, vedno znova je opeharjen. In kdo je zato odgovoren — Mikuličeva vlada, ki zadržuje standard z nesprenljivo in nizko ceno, slovensko upravno in politično vodstvo, ki v besedah kmetu sicer pomaga, v resnici pa za njega ničesar ne naredi? Ali morda mlekarji, ki ne poznajo nobene poslovne etike?

Tako so zapisali v protestno pismo, naslovljeno na vse pristojne v Slovenski kmečki zvezi in Zvezi slovenske kmečke mladine. Konec junija so se vsi, ki imajo kakršnokoli besedo pri oblikovanju cen mleka, dogovorili, da mora biti mleko, oddano v juliju, plačano najmanj po 500 dinarjev za liter, v avgustu pa po 604 dinarje, kar je še vedno z 20 odstotkov manj, kot so izračunali na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Razliko od zagotovljene cene 478 dinarjev, ki jo dolega Zis, naj bi po skratnem dogovoru plačal republiški sis za intervencije v kmetijstvu, za mleko za predelavo pa mlekarji z višjimi cenami. Iz tega ni bilo nič: kmetje so v juniju dobili za mleko le zaščitno ceno, v avgustu pa 550 dinarjev za liter.

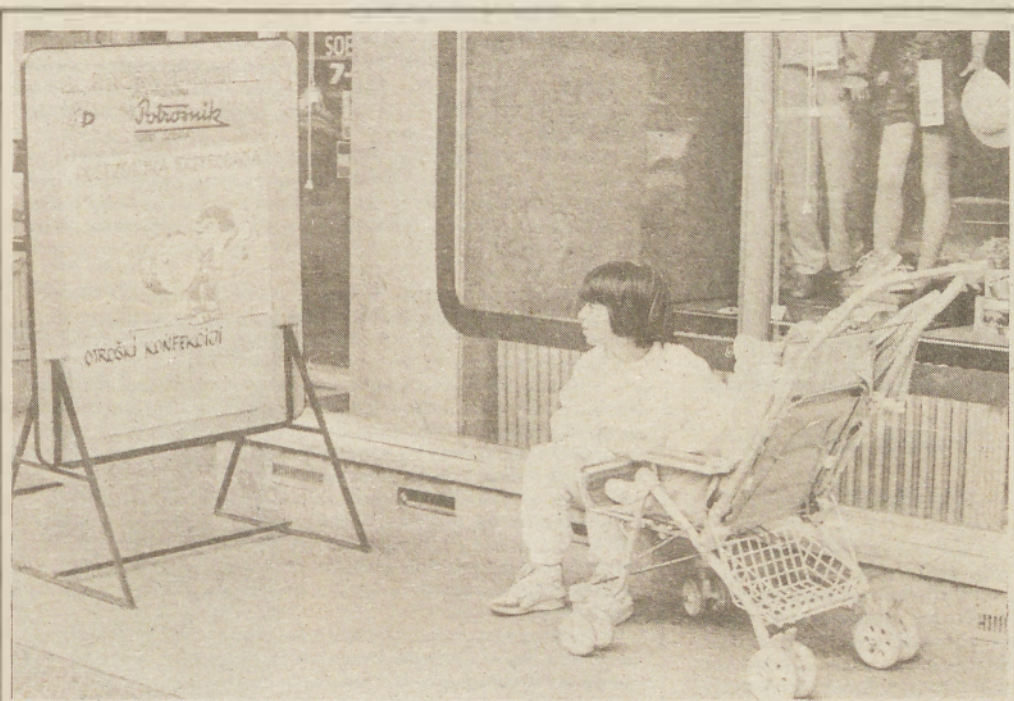
Obe zvezi v prostoru zahtevata odgovor na vprašanje, kdo je odgovoren za to, in seveda da morajo reči krav molznic dobiti v juliju dogovorjeno ceno za julij in avgust, cena mleka, odkupljenega v septembru, pa mora pokriti najmanj 90 odstotkov lastne cene, ki jo bo za ta mesec določil kmetijski inštitut Slovenije. Najkasneje v septembru mora biti sprejeta trajna rešitev za določanje odkupnih cen mleka.

V zvezi s programom financiranja novogradenj in obnov stojišče zahtevajo zagotovitev denarja za tiste programe, ki imajo že urejeno dokumentacijo in se sprašujejo, kaj se bo septembra dogajalo s kmetijskimi posojili. V protestu je tudi domneva (ker sobilo v juliju izmerjene nenormalno nizke tolsčne stopnje), da gre nemara celo za goljufijo, zato zahtevajo intervencijo inšpekcijskih služb.

Ob koncu pisma predstavniki obeh Zvez sprašujejo, zakaj moramo stvari zaostrovati do take mere, da kmetje že razmišljajo o tem, da bi šli na ulico.

Vendar tudi »ulica« ni rešitev. Pridelovalci in predelovalci mleka imajo dovolj skupnih interesov, ki so tudi družbeni. Prvi in najpomembnejši je, da nam ne bi že v kratkem ta po svoje nesmiselna »mlečna vojna« osušila vrelcev.

Zato naj bo sicer oster protest obeh zvez poziv k dogovoru vseh odgovornih, kajti mleko ni voda — in še z vodo je včasih križ.

Med tem ko je mamica pohitela v prodajalno otroških izdelkov, da bi med razprodajo našla kaj primerne za svoja otroke, sta mlajša pri hiši ostala zunaj in se razgledujeta po panoju, ki napoveduje posezonsko razprodajo otroške konfekcije. Četudi je znižana kar za štirideset odstotkov, je še vedno draga, zato ob razprodajah (o katerih smo se razpisali na strani 5) ni odveč spomniti na predloge, da bi v skrbi za rdnost izdelke za otroke manj obdavčevali in tako mladim družinam omogočili neobremenjeno načrtovanje, pa tudi poskrbeli, da naš rod ne izumre. Ob teh cenah kaj lahko!

bb, foto Nataša Juhnov

POMURSKO GOSPODARSTVO PO ŠESTIH MESECIH

Izgube manjše, brez njih pa ni šlo

Da se razmere gospodarjenja zelo hitro spremenijo, za ene na boljše, za druge na slabše, potrjujejo tudi podatki o polletnem gospodarjenju. V Službi družbenega knjigovodstva v Murski Soboti so že pripravili informacijo o tekočih izgubah pomurskega združenega dela po periodičnih obračunih, iz katere je mogoče ugotoviti, da se je število izgubarjev sicer povečalo, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pa so skupne izgube manjše. Tako je 16 organizacij združenega dela ob polletju imelo za nekaj več kot 5 milijard dinarjev izgube, kar je dobrih 14 odstotkov

manj kot v enakem obdobju lani in skoraj za 42 odstotkov manj kot v letosnjem prvem četrtletju, za polovico manjša kot v lanskem polletju pa je tudi izguba na delavca.

Vrednostno so izgubo najbolj zmanjšali v lendavski občini, na kar je vplival pozitivni finančni rezultat v Nafti, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pa se je izguba lendavskega gospodarstva zmanjšala za skoraj 42 odstotkov. Skrb zbujajoče ob tem pa je, da so vse organizacije združenega dela v lendavski občini, ki tokrat prikazujejo izgubo, bile še lani ob polletju brez izgu-

be, največji negativni rezultat pa ima Primatov tozd Skladiščna oprema, kar 72 odstotkov vseh izgub v občini. Največji delež pomurskih izgub tokrat odpade na radgonsko občino, kjer se je izguba povečala za skoraj 190 odstotkov, imajo pa jo štiri organizacije združenega dela v višini 2,3 milijarde dinarjev. Največji odstotek zmanjšanja izgub so ob polletju zabeležili v soboški občini, saj je v primerjavi z enakim obdobjem lani manjša za 82 odstotkov, izgubo imata je Platana in Agromerur v svojih treh tozdih. Najmanj organizacij združenega dela z izgubo pa ima občina Ljutomer, je pa tu izguba kar trikrat večja kot lani ob polletju.

Največji pomurski izgubar tudi tokrat ostaja v lendavski občini, saj ima Primatov tozd Skladiščna oprema kar 29 odstotkov regijske izgube, vzroke zanjo pa navajajo v zmanjšani proizvodnji, povečanih obratnih sredstev. Več kot milijardo dinarjev izgube imajo še v Radenskinem tozdu Mineralna voda, nastala pa je zaradi razkoraka med vhodnimi surovinami in cenami mineralne vode, ki so bile do sprejetja majskih ukrepov zamrznjene.

Kako bodo sicer sprejeti majski ukrepi vplivali na poslovne rezultate pomurskega združenega dela, je v tem trenutku še težko napovedati, več pa bo znano že po periodičnih obračunih za 9 mesecev. Zato so zdaj vse aktivnosti usmerjene v prilagajanje novim razmeram gospodarjenja, saj praksa potrjuje, da so tam, kjer se znajo hitreje prilagoditi, tudi težave manjše.

L. Kovač

Čeprav je bila folklorna skupina, ki deluje v okviru društva Lastovka v Ingolstadt, dokaj okrnjena, ker niso mogli priti nastopat vsi plesalci, pa so bili udeleženci 11. skupnega srečanja zdomcev in izseljencev minulo nedeljo v Moravskih Toplicah prijetno presenečeni. Več o srečanju na str. 8.

Foto: J. G.

ČIGAVI S(M)O?

»Da, rad bi se vrnil domov, saj me čaka nova hiša in jablane že rodijo: tudi nekaj domačega vina z »lugaše« že »naprešam«. In vsa ta leta, odkar živim v tujini, sem plačeval krajevni samoprispevek, pa letni prispevek za vodo, vključil sem se tudi v akcijo za telefon pa za ...«

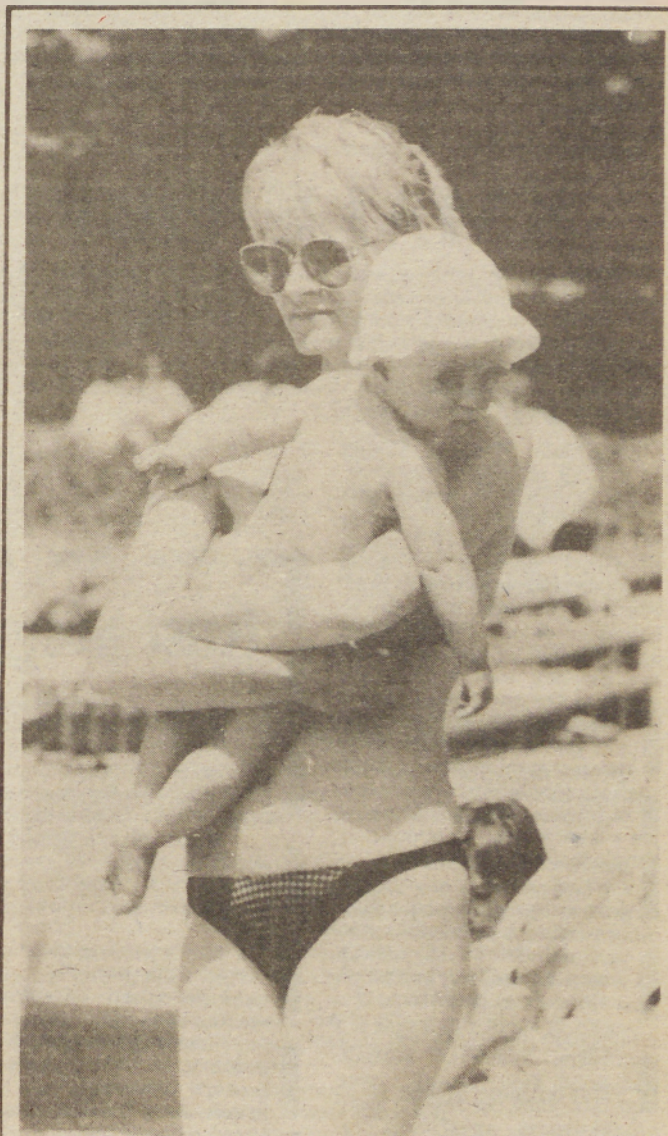
In res sem se nekega dne pozanimal, kako bi bilo z zaposlitvijo, če bi se vrnil domov. Toda rekli so mi, naj raje ostanem tam, kjer sem, češ saj še z »našimi« nimajo kam. A čigavi smo potem mi? sem vprašal. Odgovora nisem dobil. Pa to človeka močno boli ...«

Ta pripoved enega izmed naših delavcev, ki so na začasnem (?) delu v Ingolstadt, razkriva kruto resnico našega sedanjega gospodarskega položaja, zlasti v Pomurju, kjer vse več ljudi zaman trka na vrata, da bi dobili delo. In ta kruta resnica prinaša tudi krivice

Nekoč, še nedolgo od tega, pa smo zdomce skoraj »silili« (dokaj odločno nagovarjali), naj se vrnejo domov, saj so bili seznamili potreb po delavcih dokaj dolgi. Toda večina jih je raje ostala na tujem, da bi si poleg avtomobila zaslužila še za hišo, morda tudi traktor in ... Vsak je imel pač svoje načrte. Le malokdo pa je mislil, da bo bivanje v tujini tako dolgo trajalo, da bo tam prebil najlepša leta svojega življenja. In to je v mnogih pustilo globoke brazde. Zda, ko bi se morda vrnili za stalno domov, pa jih čaka negotova prihodnost. Večina jih je odšla na tuje brez poklicne izobrazbe, tam to niti ni bilo toliko pomembno; in kam zdaj po petnajstih, dvajsetih in več letih trdega dela pa dobrega zaslužka? Pri nas so razmere precej drugačne. V glavnem ponujamo zdomcem le možnost zaposlitve v drobnem gospodarstvu, k temu jih celo dokaj glasno spodbujamo, nato pa jim, kot kaže praksa, postavljamo številne administrativne ovire pri pridobivanju obrtnih dovoljenj in drugih dokumentov za samostojno delo; omejujemo jih tudi s carinskimi in drugimi zakonskimi predpisi. Prav gotovo pa bi bilo drugače, če bi, kot predlagajo naši delavci na začasnem delu v tujini, odpravili vrednostni limit pri uvozu, saj je praksa pokazala, da se potrebe po količini opreme pokažejo šele po enem letu poslovanja; če bi uredili tudi vprašanje legalnega pridobivanja deviznih sredstev za obrtno dejavnost, predvsem v primerih, ko zasebniki izdelke tudi izvažajo; če bi bila bolj spodbudna kreditna politika in bi tudi uredili vprašanje vlaganja deviznih sredstev delavcev iz tujine v organizacije združenega dela, kakor tudi v obrtniške delavnice v okviru OZD in če bi združeno delo pokazalo večje zanimanje za sklepanje dolgoročnih sporazumov o poslovnem sodelovanju s samostojnimi obrtniki, pa še bi lahko dodali kakšen čen.

In če smo se tako rekoč sprijaznili, da so najlepša (delovna) leta pustili na tujem delavci, ki so odšli tja pred desetimi in več leti, ne bi smeli odpisati njihovih otrok. Zato je skrajni čas, da med drugim začnemo uresničevati zamisli o ustanavljanju mladinskih zadrug oziroma delovnih organizacij, v katere bi lahko prav tako vlagali svoja sredstva zdomci, da bodo ostali naši, pa jih moramo tudi vključiti v slovenski dopolnilni pouk in v naša društva, ki jih je v Zahodni Evropi okrog 50. Primer Lastovke iz Ingolstadta, kjer dela največ Pomurcev, je na srečo še kar spodbuden. Da bi le ostalo tako!

Jože Graj

»Me hoče mamica res nesti v to veliko vodo ...?«

foto: N. Juhnov

VELIKO
NAGRADNO
ŽREBANJE VSTOPNIC
vsak dan ob 17.00
VSE ZA KMETIJSTVO
UGODNI NAKUPI
KMETIJSKI SEJEM
1100 domačin in tujih razstavljalcev
GORNJA RADGONA
20. — 28. 8. 1988
— obiščite nas

LJUTOMER

OBLETNICA BOJA ZA SLOVENSTVO

9. avgusta 1988 je minilo natanko 120 let, kar se je v Huberjevem in deloma Poschloovem logu zbralo čez 7.000 ljudi na 1. slovenskem taboru. Gre za obletnico, ki je danes aktualna bolj kot kdaj prej.

Ze leta 1868 so bile na tem množičnem shodu izrečene zahteve po slovenskem jeziku v slovenskih uradih, v šolah in povsod tam, kjer žive Slovenci. Ze takrat se je slovenska množica, ki so jo vodili intelektualci zavedala, da je slovenski jezik osnova narodove zavesti in narodovega obstoja.

Vsaj v tem delu lahko 1. slovenski tabor v Ljutomeru močno aktualiziramo tudi danes.

Osrednja proslava, ki bo v Ljutomeru 18. septembra letos, bo zato še toliko pomembnejša. Predvidoma bo slavnostni govornik Janez Stanovnik, predsednik predsedstva SR Slovenije.

D. L.

Turneja britanske ministrske predsednice Margaret Thatcher po Avstraliji ni bila triumfalna. Na ulicah Melbourne so jo pričakali z vzkliki Maggie go home. Med drugim se je znašla v nevarnem okrožju pristašev IRA, tako da je imela, kot kaže posnetek, njena telesna straža dovolj razlogov za zaskrbljenost.

ODMEVI

Stanovnik: Hočem biti gospodar v svoji hiši

Po objavi Duginega intervjuja z Janezom Stanovnikom se je vanj najprej spotaknil komentator Borbe, kajti predsednik predsedstva SRS je med drugim rekel: »Če Milošević reče, mi bomo uredili razmere v Srbiji, drugi nam niso mar, jaz pravim: prav imaš. Tako je! Vendar isto pravico zahtevam tudi zase. Hočem biti gospodar v svoji hiši.« Na Miloševićovo izjavo ni bilo odmeva, Stanovniku pa Borba očita, da bi moral vedeti: »Če bodo naše republike še bolj obrnjene le k sebi na dosedanj način, bo demokracija — znotraj republike in v Jugoslaviji — postala le notranja stvar republiških politično-ljudskih zvez in dobre volje gospodarjev. Bila bi prvenstveno nacionalna in tako bi se nacionalnim ekonomijam kaj kmalu lahko pridružila nacionalna demokracija in nacionalni socializmi, ki bi nas ponovno vrnil v čas srbsko-slovenskih in ostalih koalicij. V vsakem primeru bi vsi bolj ali manj ignorirali Jugoslavijo in ne bi bila »organska« celota. To pa bi morala biti, če hoče obstati.«

V Borbi je torej doživela teza o pravici do gospodarjenja na svojem oster napad, v polemiko pa se je vključilo tudi Delo. Razpravljano o tem, kdo in kaj »dezintegrira« Jugoslavijo, že počasi utrjuje v vprašanje je, ali se še sploh splača pripraviti o tem. Vsi reformni poskusi v socializmu so se gibali v mejah različnih centralizacij in decentralizacij državne in partijske oblasti, zato so tudi bili — ob morebitnih trenutnih uspehih — obsojeni na polom. Tudi izkušnje drugih socialističnih držav bi nas morale izučiti, da si ni več mogoče privoščiti razkošja še enega zgodovinskega neuspeha po tej formuli. Čas je, da oblast naposled sestopi v civilno družbo (pri čemer so povsem jasne funkcije države) in da se nenehne »demokratizacije« kot občasna popuščanja ljudem in njihovi volji končajo z demokracijo. Vse to je z neštetiimi nitmi povezano z demokracijo v ekonomiji, torej z avtonomnostjo podjetij, svobodnim podjetništvom itd. Za usodo Jugoslavije kot države se nam ni treba bati, če zaradi njenega mednarodnega položaja. Bati pa se je treba za njeno ljudstvo in narode, ki nimajo prav nobenega zagotovila, da ne bodo tudi v »čvrsti« federaciji drsli v socialno in kulturno revščino. Edina alternativa temu zgodovinskemu scenariju, ki se že dogaja, pa je, da bo lahko vsak gospodaril v svoji hiši: delegati v zveznem parlamentu, narodi v svojih državah, delavci na svojih delovnih mestih. Pravilo je, končuje svoj komentar Delo, da vsakdo gospodari na svojem bolje, kot mu lahko gospodarijo drugi.

KMALU OBVEZNICE

Doslej se je že veliko govorilo o možnostih vlaganja sredstev občanov, pa tudi družbenih sovlagateljev v nove programe, kar naj bi uzakonili v ustavnih in gospodarskih reformah. V naši republiki so se še pred normativnimi rešitvami naše prve organizacije, tokrat jih imenujemo kar podjetja, ki ponujajo roko zasebnemu kapitalu. V tem trenutku sta javnosti znani predvsem dve imeni, ki se pripravljata na emisijo lastnih vrednostnih papirjev v obliki obveznic.

Zdravilišče Rogaska Slatina bo v drugi polovici avgusta razpisalo obveznice za financiranje razvojnih načrtov. Na ta način naj bi zbrali 12 milijard dinarjev, najmanjša ponujena vrednost obveznic posameznikom in družbenim organizacijam pa bo 10 milijonov dinarjev. Rok vračila na bil šest let, obresti in davčne olajšave zanimive za obe strani, za čas poslovnega odnosa pa zdravilišče ponuja še nekaj drugih ugodnosti. Izdelali so program vlaganj in zanj že dobili soglasje republiškega sekretariata za finance. Program je usmerjen v izvoz storitev in popestritev zunajpenzijske ponudbe.

V ETI Cerkno pa bi z angažiranjem zasebnega kapitala zgradili novo tivarno. Podrobnosti tu še niso določili. Pri tej naložbi bo angažiran tudi tuji kapital, in sicer firme EGO iz ZRN.

Obstajajo možnosti, da se s podobnimi namerami pojavijo tudi drugi, kajti ideološke ovire smo, kot kaže, za takšen način produktivnega angažiranja zasebnega kapitala le premagali. Preden bo zaživel trg vrednostnih papirjev, pa čaka odgovorne

v raznih institucijah veliko operativnega dela, saj bo potrebno odpraviti številne sistemske blokade, uveljaviti tržni koncept de-

lovanja bančnega sistema, spremembe v posojilno-denarni politiki itd. Ali v sedanjih razmerah z visoko inflacijo in s prevelikim administriranjem pri vodenju gospodarstva vrednostni papirji lahko izkazuje širši interes, bo še letos odgovoril rogaški zgled. Če bi bilo dovolj samo zaupanje v uspešnost zdravilišča samega, k naslovu ne bi bilo potrebno postavljati vprašaja.

Rust pregnan iz ZSSR

Mathias Rust, zahodnonemški državljani, ki je maja lani s športnim letalom pristal na Rdečem trgu v Moskvi, je bil v minulem tednu izpuščen na prostost. Obsojen je bil na štiri leta in je kazen prestajal v zaporu v predmestju Moskve. Pomilostil ga je Prezidij vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze in po izpustitvi pa je bil izgnan iz države.

Zaradi početja tega nemškega mladeniča je lani odletel praktično skoraj ves sovjetski vojaški vrh. Še sedaj niso povsem pojasnjeni vzroki avanture, domnevajo pa, da je Rust hotel dokazati, kaj vse je možno navkljub sodobni vojaški tehniki.

Izpustitev nemškega »avanturista« je izposloval zahodnonemški zunanji minister Genscher, ki je bil prvejšni teden na uradnem obisku v Moskvi. Čeprav je po otoplitvi zahodnonemško-sovjetskih odnosov kaj takega bilo pričakovati, se je to vendarle zgodilo zelo hitro. Genscherjev prvi komentar dogodka je bil: »To dokazuje sovjetsko pripravljenost resnega pristopa k reševanju vseh humanitarnih vprašanj.« Dejstvo pa je tudi, da ni šlo samo za enostransko širokoprčnost. Genscher je namreč pred tem podprl razorožitvene predloge Gorbačova v Evropi.

Izvirnost

Na zadnji seji CK ZKJ je moral predsednik, Stipe Šušar, razlogom opozoriti na izvirnost Titovih vizij socializma nasproti realnosti, ki je prodajala državni kapitalizem za socializem.

Dogajanja, katerim smo zadnje čase priča, pač kažejo samopasnost neznanja o temeljnosti tistega, kar se je začelo dogajati okrog neposlušnosti jugoslovanskih reakcionarjev samozvanemu centru komunistov vsega sveta — samo zato, ker so bili naši revolucionarji sposobni misliti s svojo glavo.

Zdaj že tudi v Sovjetski zvezi delujejo na podlagi spoznanja, da človeštva ni mogoče pripeljati v komunizem kot poslušno čredo in da je pomanjkanje sposobnosti misliti z lasno glavo največja ovira uveljavljanju perestrojke.

Kaj naj torej rečemo o tem, da pravzaprav še nikjer ni dovolj nedvoumno uveljavljena Marksova vizija dela kot sonca, okrog katerega se mora vse vrteti, če hočemo premagati dediščino kapitala v sebi in okrog sebe?

Ideja o osvoboditvi delavskega razreda z vsemi sredstvi revolucije je potemtakem samo ena izmed etap uresničevanja ideje o DELU kot soncu, okrog katerega se vse vrti, če hočemo srečno človeštvo; in če smo jo uresničili z zmago v revoluciji, še ne pomeni, da je revolucija zmagala in da smo s tem dobili večno, nesprejemljivo družbo.

Še manj to pomeni, da smemo pospraviti delavski razred v okviru narodov in narodnosti in se prepustiti državnostvornosti — kreptitvi držav, ko je čas odmiranja države že zdavnaj napovedan in tudi ustavno projekiran.

Osvoboditvi delavskega razreda se nadaljuje z osvoboditvijo dela, in če to ne poteka tako, kot je potrebno, potem nujno pride do trkanja na vsa vrata pri iskanju pravic, in to ne samo v posamični obliki, temveč v vse bolj kolektivnih in množičnih nastopih delavcev — in ne samo njih.

Ideje o tem, kako bi v posameznih okoljih najhitreje in najlažje prišli do svobodnejšega življenja, naj jim rečemo alternativne ali ne, naj se kažejo kot alternativna gibanja ali drugače, so očitno tudi zdaj spremenjene tako, kot se je nekoč poskusila uveljaviti informbirojevska doktrina — z vsemi sredstvi nasprotovanja vsemu novemu.

Tovrstno polarizacijo je svoj čas ugotovil Branko Mikulić, ko je v skupščini spregovoril o šestih belih in dveh črnih ovcah — o šestih poslušnih dejavnih federacije in dveh neposlušnih.

Med tem ko je z neuvrščenostjo kot odpiranju sodelovanja vseh zainteresiranih narodov in narodnosti sveta nastalo večanje prostora svoboščinam vseh vrst, je pri nas še vedno v modi konfrontacija med republikami in pokrajinama, kakor da so narodi ovce, ki pač morajo samo za svojimi ovni.

Razlike, ki so ali nastajajo med vodstvi, pač niso razlike med narodi in narodnostmi, zato jih (narodov in narodnosti) CK ZKJ ni imel na dnevnem redu, kakor je jasno pojasnil Stipe Šušar onim, ki hočejo tako videti, saj je očitno, da so razlike zgodovinskega izvora: od materialnih do kulturnih, civilizacijskih, lastniških ...

Moglo bi se reči, da so razlike v nekakšni odvisnosti od stopnje osvobođenosti ljudi, ki živijo na posameznih območjih. Nema- ra je najbolj nazorna družina z vsemi lastnostmi soodvisnosti. Med tem ko je na Severu družina že zelo osvobodjena, je na Jugu vse še zelo zakorenjeno prav na posedovanju: vemo za plemensko urejenost na Kosovu, kjer družine z več oboževanimi člani (tudi na stolovine v širšem pomenu družine oziroma sorodstva) vladajo s slabšimi družinami.

V življenju je marsikaj podedovanega iz časov zasluževanja in suženjstva, zato se temu preostalemu bremenu preteklosti upirajo zlasti mladi z zahtevo, da življenje naj ne bo odvisno od dediščine oziroma od čakanja na njo, zato tudi v najširšem pomenu niso zadovoljni z odnosi, ki jih, zlasti z brezposelnostjo, odvijajo na rob dogajanja.

Kako spreminjati sedanjost, je vprašanje, na katerega je mogoče odgovorjati le z znanjem ideologije dela. Viktor Širc

—V ŽARIŠČU—

Zemljiški maksimum 30 hektarjev

Ustavna komisija skupščine SFRJ je po večdnevih razpravah sprejela 30 dopolnil in ustavni zakon za njihovo izvajanje. Usklajena dopolnila bodo poslali zveznemu zboru, pred tem pa bo komisija skušala razčistiti še 14 združkov. Spregovorili pa so tudi o vprašanjih, o katerih se morajo do njene naslednje seje izreči v skupščinah republik in pokrajin, in o tistih stvareh, poleg nekaterih odloženih, ki ostajajo v delu v prihodnji fazi ustavnih sprememb.

Najmanj dilem je bilo okrog gospodarskih vprašanj, več o političnem sistemu in največ okrog odnosov v federaciji.

Spremembe gospodarskega sistema prinašajo večjo samostojnost kolektivom, avtonomnost pri sprejemanju samoupravnih, gospodarskih in razvojnih odločitev, vloga države pa je usmerjena na raven funkcioniranja ekonomskega sistema. Glede na zahteve iz razprave so predlagane tudi rešitve, ki omogočajo konkurenco družbene, zadružne in zasebne lastnine. V tem smislu so odpravljene vse omejitve lastnine, razen zemljiškega maksimuma, kjer je predlagana omejitev 30 hektarjev. Na osnovi takšnega urejanja odnosov v gospodarstvu je predlagana tudi sprememba v delovnih razmerjih, po katerih delavec lahko izgubi delo, če na svojem delovnem mestu nena- mensko in neodgovorno izkorišča sredstva, ki so mu na voljo.

Člani ustavne komisije so predlagali, naj bi omejili obvezno odločanje z referendumom. Tako bi bil statut delovne organizacije edini dokument, ki bi ga sprejemali na referendumu, o osebnem izjavljanju pri drugih vprašanjih pa naj bi delavci odločili s statutom. Predvideno je, da bo delavski svet upravni organ ozda, ločeni pa sta upravna in poslovodna funkcija. Novo je, da se poslovodni organ imenuje na podlagi javnega natečaja.

Predlagano je, da se delegati za skupščine občin ter skupščine republik in pokrajin volijo z neposrednim in tajnim glasova-

njem in da je na seznamih več kandidatov. Na enak način bodo volili tudi delegate v družbenopolitični zbor. Zanj je bila v razpravi predlagana ukinitve, vendar so sklenili, da ta zbor za zdaj ostane, da pa je treba pretehtati njegovo upravičenost in se o tem dokončno izreči v drugi fazi priprave na ustavo.

Koordinacijska skupina ustavne komisije je sklenila, da se predlagano dopolni o skupnih temeljih vzgoje in izobraževanja prečita, da ne bi dosledno vztrajanje slovenskih delegatov ogrozilo sprejemanja vseh ustavnih dopolnil, kar so člani ustavne komisije podprli.

Predlagana dopolnila nekoliko povečujejo možnosti zveznih organov pri izvajanju zveznih zakonov, ki jih morajo izpolnjevati organi republik in pokrajin. Sprejeli so tudi dopolnilo o financiranju JLA, potem ko je predstavnik Slovenije povedal, da lahko pričakujejo dokončno soglasje naše republike.

Komisija se ni opredelila za uvedbo zbora združenega dela v zvezni skupščini, temveč za to, da najmanj polovico delegatov v zveznem zboru sestavljajo delegati iz združenega dela in da tudi delegacije republik in pokrajin v zboru republik in pokrajin sestavlja najmanj polovica delegatov iz združenega dela.

Kljub nasprotovanju Slovenije je odločeno, da federacija sprejema temelje davčnega sistema.

Strinjali so se s tem, da predstavnik ZKJ ne bo več član državnega predsedstva in da član predsedstva predlaga SZDL v re-

globus

BAGDAD, TEHERAN, NEW YORK — Irak je pripravljena nemudoma ustaviti oborožene akcije, če bo Iran jasno in nedvoumno pristal na neposredna pogajanja, ki naj bi se začela takoj po prekinitvi ognja. Iran je sprejel iraški predlog o začetku neposrednih mirovnih pogajanj in, kot je sporočil teheranski radio, je iranski zunanji minister to stališče že posredoval generalnemu sekretarju OZN. Medtem pa si je vojaška ekipa OZN v Bagdadu in Teheranu že utrla prve poti za dokončno prekinitev ognja. Na samem začetku tega procesa naj bi 250 pripadnikov mirovnih sil iz raznih držav članic združenih narodov — tudi iz Jugoslavije — nadzorovalo prekinitev ognja.

ZADAR — Hans Dietrich Genscher, zahodnonemški zunanji minister, in njegov gostitelj, zvezni sekretar za zunanje zadeve, sta se pogovarjala o političnem položaju v svetu in o odnosih med državama.

SIDNEY — Sydney Mornig Herald napoveduje, da bo od začetka prihodnjega leta Avstralcem s plitkejšimi žepi na voljo vrsta cenjenih avtomobilov, med njimi tudi naš Jugo. Za Zavstavin jugo je v Avstraliji precej zanimanja, še posebno po uspešni predstavitvi juga 55 A v jugoslovanskem paviljonu na svetovni razstavi Expo 88 v Brisbanu.

ŽENEVA — V armade po vsem svetu bodo letos vključili okoli 200 tisoč otrok, ki jih v glavnem prisilno rekrutirajo. Oficirji z mladoletnimi vojaki običajno zelo grobo ravna. Mnoge izmed njih izurijo za vojunstvo in terorizem, je rečeno v sporočilu za komisijo združenih narodov za človekove pravice.

ISLAMABAD — Neznani atentator je ubil verskega voditelja tamkajšnje šiitske skupnosti, Saída Arifa Huseina al Huseinija. Po atentatu so v Karačiju, Pešavarju in drugih mestih izbruhnile demonstracije. Lani je v krvavih spopadih med šiiti in suniti umrlo več kot 200 ljudi.

globus

publikah in pokrajinah, vendar šele po tem, ko se prej o kandidatih pogovorijo v Socialistični zvezi Jugoslavije. Polemična razprava je bila okrog načina volitev članov predsedstva. Ali bodo te volitve v zvezni skupščini ali v skupščinah republik in pokrajinah, ostaja zaenkrat odprto vprašanje.

Dopolnilo, ki se nanaša na prištjnost zveznega sodišča, so sprejeli kljub nesoglasju Slovenije k nekaterim točkam, med drugim tudi k temu, da zvezno sodišče odloča o svoboščinah in pravicah ljudi, ko je to določeno z zveznim zakonom. Komisija pa je sprejela slovensko stališče, da zvezno sodišče ne bi smelo odločati na zadnji stopnji vedno, ko je izrečena smrtna kazen, saj niso sprejeti niti predlogi o sprejetju enotnega kazenskega zakonika niti da se smrtna kazen predpisuje samo z zveznim kazenskim zakonom. Zaradi nestrinjanja Slovenije bodo še enkrat preučili rešitev, po kateri lahko zvezni javni tožilec daje obvezo navodila za delo republiškega oziroma pokrajinskega tožila in uvede kazenski pregon za kazniva dejanja in gospodarske prestopke predpisane z zveznim zakonom. V dopolnilu ni več določila, ki bi zveznemu tožilecu omogočala, da, ko začne s pregonom, praktično lahko ukrepa tudi na pristojnem sodišču.

Komisiji ostaja za nadaljnjo razpravo še nekaj pomembnih vprašanj. Nemudoma bodo razpravljali o dodatno predlagani rešitvi o preobrazbi sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja manj razvitih republik in pokrajin, kar naj bi po možnosti še vključili v predlog sprememb ustave. Isto velja za predlog, kdo naj v prihodnje predstavlja Zis, prav tako naj bi se izjasnili o predlogu, da bi bilo za funkcionarje izvršnih in morda tudi upravnih organov več kandidatov. Za prihodnjo etapo ustavnih sprememb so med drugim odložili tudi vprašanje, po katerem naj bi ertali ustavno določilo o predsedstvih republik in pokrajin. Teh ne bi ukinitili, pač pa bi prenehala ustavna obveznost njihovega konstituiranja.

»Želim si čim več sodelovanja...«

Spomladi je prevzel funkcijo sekretarja Občinskega sveta Zveze sindikatov Gornja Radgona Jože Lebar. Prej je bil zaposlen v Lini Apače in je že dolgoletni znanec v družbenopolitičnem življenju. Čeprav smo se že dolgo dogovarjali za kratek pogovor, smo zaradi obilice dela v minulih mesecih šele sedaj uspeli načrtovano tudi uresničiti.

Kakšno delo vas je pričakalo kot sekretarja OS ZSS?

»Razmere, kakršne so ta čas v našem gospodarstvu, so hkrati tudi razmere v družbenopolitični organizaciji. Predvsem je tako v organizaciji, ki je na neki način delavska in se zato ti problemi še bolj kažejo v njenem delovanju. Jaz sem s to svojo novo delovno obvezo padel v dokaj burno predvsem odgovorno delo. Od sindikalne organizacije se namreč v tem času zahteva mnogo več kot v preteklosti. Prenova te organizacije zahteva od funkcionarjev na vseh ravneh, da v resnici preidejo k takšnemu delu, kakršnega delavci v združenem delu zahtevajo in želijo.«

Vedeli ste, da delo ne bo lahko, pa ste ga kljub temu sprejeli?

»To sem gotovo vedel in to je bil zame tudi izziv. V delovnem okolju kjer sem bil zaposlen, so bile prav tako zahtevne in odgovorne naloge, zato se teh odgovornosti, ki so pred funkcionarjem občinske organizacije, nekako nisem ustrašil. To mi je bil izziv.«

Kakšno je sploh vaše delo, je to bolj pisarniško ali delo z ljudmi?

»To je zelo kombinirano delo; od osebe, ki ga opravlja, je odvisno, kako si ga razporedi. Moj cilj je, da bi poleg tega pisarniškega dela, ki pač čaka sekretarja, našel povezavo z bazo, z osnovnimi organizacijami ZSS. Zastavljam si cilj preiti od forumskega dela k delu z ljudmi in čim več sodelovati s predsedniki izvršnih odborov in izvršnimi odbori ZSS. Skratka — sodelovati z delavci v združenem delu.«

Kakšna je vaša predstava o prihodnjem sindikatu?

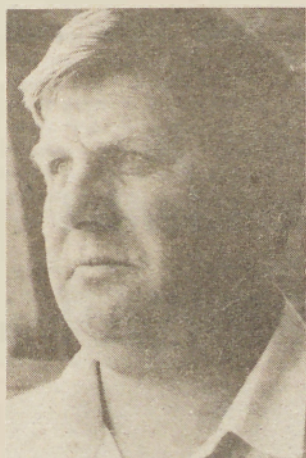
»Moja predstava prihodnjega sindikata je v stališčih in sklepih Republiškega sveta ZSS. To je prava predstava. Če bomo to hitreje uresničevali, je to tisto, kar tudi sam želim.«

Radgonski sindikat redno spremlja gospodarjenje v občini, kaj ste sklenili na zadnji seji predsedstva?

»Spregovorili smo o do sedaj znanih rezultatih gospodarjenja ob polletju in ugotovili, da so ti tesno povezani s položajem gospodarstva v republiki. V njih se že kaže vpliv inter-

ventne zakonodaje. Velja splošna ocena, da plačilna sposobnost zbujajo skrb. Delovne organizacije se za pokrivanje tekoče likvidnosti zadolžujejo s kratkoročnimi posojili, ki pa zaradi visokih obrestih njihov položaj le poslabšujejo. Zaloge se močno povečujejo, povprečno za 10 odstotkov na mesec.

Tako smo ugotovili, da v prihodnjih mesecih več ne bo pro-

Jože Lebar, sekretar OS ZSS Gornja Radgona

blev likvidnost, ampak pomanjkanje denarja. Učinkovito bo le tisto delo, ki bo usmerjeno v zmanjševanje zalog, hitrejši obračanje blaga in izvoz. Sicer pa so podatki o izvozu zadovoljivi.«

Kot delavska organizacija se zavzimate za boljši osebni dohodek delavcev?

»Znan je, da so osebni dohodki delavcev v naši občini še vedno pod povprečjem republike. Vzrok je seveda v našem gospodarstvu, ki je tudi pod republiškim povprečjem. Nekateri delovne organizacije so uspeli povečati osebni dohodek (kljub omejitvam) od 5 do 20 odstotkov. Načrtovanje rasti osebnih dohodkov še ni izdelano v vseh okoljih, vendar načrtujemo, da ga bodo lahko dvignili povsod. V sindikatu menimo, da bi morali načrtovati takšno rast osebnih dohodkov, kakršna je rast življenjskih stroškov. Zaradi tega smo skupaj z izvršnim svetom začeli s postopkom o dodelavi aktov za načrtno nagajevanje. Uspešnost je odvisna od kreativnega dela, kot so razvoj, prodaja in finance. Predvsem pa se moramo izogibati težnji po uravnolovki.«

Bernarda Peček

SANITARNI INŠPEKTOR V AKCIJI

Ker je v poletnem času večja nevarnost za okužbe, so na te pojave pozorni sanitarni inšpektorji. V Pomurju so zato dali poudarek nadzoru družbenega in zasebnega gostinstva, da ne bi prihajalo do morebitnih nepravilnosti, kar bi imelo za posledico zastrupitev hrane in živil. Z odvzemom vzorcev pa so nadzirali tudi slaščičarne, kopalnice in druga mesta, kjer se giblje največ ljudi.

Pomurski sanitarni inšpektorji z zadovoljstvom ugotavljajo, da letos ni bilo toliko kršiteljev kot lani, prav tako je bilo manj pritožb zaradi pokvarjenosti živil. Pokazalo se je, da so največji možni povzročitelji raznih okužb prodajalci sladoleda, ki pa jih nadzirajo vsak teden in odvzemajo vzorce sladoleda. Pri treh soboških zasebnih slaščičarnah so ugotovili prisotnost stafilokoka aureusa, zato so podali prijave sodniku za prekrške. Zaradi preventive so terjali, da se te slaščičarne očistijo in razkužijo, preden so lahko nadaljevali z izdelavo sladoleda. Precej grobe kršitve pa so bile v slaščičarni v Beltincih, predvsem zaradi umazane in neprimerne ravnanja s slaščičarni. Dokler niso odpravili naštetih pomanjkljivosti, je veljala začasna prepoved izdelave slaščic. Druge takih pomanjkljivosti niso ugotovili.

Seveda pa so pomurski sanitarni inšpektorji našli tudi na manjše pomanjkljivosti, predvsem pri ravnanju z žvili in higieni, za kar so izrekli mandatne kazni na kraju samem. V kopalnicah, ki so si jih ogledali, je bila voda čista in primerna za kopanje. Edino soboško kopalnico ni izpolnilo vseh pogojev iz novega zakona, kar pa ni bistveno vplivalo na kakovost vode. V mislih imamo nastavitve ustreznih oznak, primanjkuje pa jim tudi prostor za prvo pomoč. Če je treba za storjeni prekršek odšteti 7000 dinarjev, in sicer kot mandatno kazen na kraju samem, pa se je treba povsod še bolj zavzeti o osnovnih pravilih higijene, saj njihovo neupoštevanje največkrat povzroči neželene posledice za človeka.

Milan Jerše

—LENDAVA—

Delovni tabori so potrebni

V času, ko mladi po vsej Sloveniji iščejo drugačne poti organiziranja in druge načine dela, so se tudi mladi v lendavski občini zavedli, da je treba marsikaj spremeniti pri organiziranju mladinskega prostovoljnega dela. Ideja o novi obliki mladinskega prostovoljnega dela se je sicer rodila že v lanskem novembru, a so jo lahko uresničili šele to poletje. O novi obliki dela so se dogovorili v okviru 27. srečanja Bratstva in prijateljstva, v katerem sodeluje 7 občin iz Hrvaške in 6 iz Slovenije.

Zato se je sredi junija na taboru v Petišovcih zbralo 29 brigadirjev iz petih občin. Pri gradu so zidali obidže z vzhodne strani, v Petišovcih pa urejali okolico stadiona, očistili ograjo ter opravili še nekatera očistevalna dela na stadionu. Akcijo so uspešno opravili in s tem opravičili zamisel o organiziranju mladinskega delovnega tabora Lendava 88.

V tej delovni akciji ni bilo v ospredju le fizično delo, ampak so precejšnjo pozornost namenili tudi prostočasni aktivnosti. Tako so se kopali v kopalnici, obiskovali diskoteko, kinopredstave in podobno.

Prav tako so lahko naredili izpite iz prve pomoči za šoferski izpit, organizirali pa so tudi plesni tečaj. Pripravili so še nogo-metno srečanje z mladimi iz delovne organizacije Primat, vendar pa zaradi preslabega interesa mladinskih organizacij ni uspelo srečanje z mladimi iz bližnjih naselij tabora.

Po končani akciji so ugotovili, da je potrebno nadaljevati s tako obliko dela in poskrbeti za večje število udeležencev.

Jože Gabor

—PRED ŽETINSKO POLJNILNICO—

Vrelec kot tradicija in dobiček

Nekoč (30. oktobra 1986., številka 43) smo se v Vestniku o tem malem obratu v Žetincih/Sicheldorfu v Radgonskem kotu že obširneje razpisali. Sprva je bil v lasti avstrijske državljanke, nato je od leta 1974 z njim upravljala mešana slovenska firma v Avstriji, GLOBTRADE (Radenska, Emona in Aero), končno se s 1. januarjem 1986 prevzela vso odgovornost za njegovo poslovanje delovna organizacija Radenska iz Radenec. Odtlej tudi ni več tolikšne negotovosti med peščico zaposlenih, saj je v preteklosti večkrat kazalo, da bo brezdušna konkurenca polnilnico spravila na kolena. Lani so se sicer znašli v škriplih zavoljo nelojalnih propagandnih prijemov, ki si jih veliki poslovni svet čisto privoščil, da bi zlomil male firme — podtikanja na račun kakovosti mineralne vode in vsebnosti soli in podobno — vendar jih ni spodneslo. Nedvomno ima največ zaslug za to vodja obrata Paul Alt, po rodu Mariborčan, ki je že dobrih 30 let tako rekoč poistoveten z blagovno znamko Sicheldorfer Heilquelle.

NEKAJ POSEBNEGA JE TA KAKOVOSTNA, MOČNO MINERALIZIRANA VODA

Z letošnjim prvim januarjem se je Radenska odločila za ustanovitev lastne firme v tujini — družbe z omejenim jamstvom s sedežem v Žetincih/Sicheldorfu. Poslej je ob Altu vodja poslova še Jože Hojs, Radenskin izvoznik — uvoznik strokovnjak, ki odločitev takole pojasnjuje: »Pogodbe z dosedanjimi tremi avstrijskimi uvozniki so pretekle, da nismo šli v podaljšanje, pa je več razlogov. Najprej padanje prodaje, nato razprtje med njimi samimi zaradi ekskluzivnih pogodb za prodajo na posameznih območjih Avstrije in nazadnje dejstvo, da so nam s svojimi izjavami naredili zelo slabo uslugo. Zdaj smo si primorani pri vseh avstrijskih kupcih, ki so bili že prej naše stranke, vendar ne neposredno iz naše firme, ponovno pridobiti zaupanje, kar traja doli časa; tako smo v letošnjih šestih mesecih uspeli pridobiti 68 kupcev.« Količinsko so polletni rezultati pod pričakovanji, medtem ko so finančni učinki spod-

budnejši v primerjavi s šestmesecnimi lanskimi. Najobčutnejše se je pri prodaji zataknilo v juniju. Močna konkurenca in slabo vreme sta povzročila, da so nekateri avstrijski polnilci mineralnih vod začeli prodajati svoje izdelke pod lastno ceno. Seveda je država temu zelo hitro stopila na prste in v izdelavi je zakon, ki bo prepovedoval prodajo blaga pod lastno ceno. Alt dodaja, kako je z zmogljivostjo polnilnice, njeno tehnično-tehnološko opremljenostjo in izborom pijač. »Stroji so stari, a zelo dobro vzdrževani. Letno smo sposobni prodati okrog pet milijonov litrov vode. Gre za brezalkoholne, nizkokalorične in normalne pijače, kot so stil z okusom limone in oranže ter club z okusom limone, oranže in marakuje — oranže.«

stna. V srednjeročnem obdobju bomo morali zmanjšati njeno mineralizacijo in morda bo sčasoma postala neke vrste specialiteta. Verjetno bomo tudi šli v širjenje oz. razvijanje novih pijač.«

O 11 zaposlenih, njihovi socialni varnosti in upravljanju — vodenju firme zvemo bolj malo; toliko, da je za socialno varnost dobro poskrbljeno, da je zaposlovanje možno le v okviru veljavne zakona in da je Jože Hojs kot delovodja enakopraven delavec obrata z vsemi pravicami, ki iz tega izhajajo. Ker se pomenkujemo pred dobrot obnovljeno zgradbo žetinske polnilnice, pri izviru (na sliki), nas zanima, če tudi ta prinaša dobiček. »Z njim ostajamo pri stari tradiciji. Sicer pa je podtalnica na tem območju že znatno onesnažena in

Pri izviru mineralne vode v Žetincih/Sicheldorfu v Radgonskem kotu se vse zve. Tačas je »kost za glodanje« namera zasebnika, da bi v tej vasi odprl nočni lokal. (Foto: B. Z.)

POTRJEVANJE NARAVNOSTI IN ZDRAVLJENOST ŽETINSKEGA VRELCA

Tako rekoč izvedenec za mineralne vode Paul Alt ponavlja zgodbo o sporih in napadih zaradi soli in močne mineralizacije, kar je nekaj povzročalo nazadovanje prometa. Podobno se opredeljuje do razmer, ki so nastale pri izteku pogodbe že omenjenim trem uvoznikom, nakar pripomni: »Zakaj se je vse skupaj umirilo. Imamo širok krog prijateljev, ki zahtevajo našo vodo. Imamo zagotovljeno tržišče in prodaja raste. Žetinska voda je resda problematična, toda visoko kakovostna.«

tako iz bližnje in daljne okolice hodijo k nam po vodo; ne le za pitje, marveč za kuhanje, peko kruha in podobno. Za nas je to hkrati dokaz, kako zdrav in naraven je vrelec in s to tradicijo bomo nadaljevali. Še majhna računica: posameznik mora za odjem vode letno prispevati 450 šilingov. Ko ob koncu leta potegnemo črto, lahko ugotovimo, da vse skupaj znese od 70 do 100 tisoč šilingov, kar dodatno potrjuje priljubljenost žetinskega vrelca,« zvemo ob še enem obisku območja, kjer se sliši slovenska beseda in tu pa tam slovenska pesem.

Branko Žunec

DELA JE VSE MANJ

Na Skupnosti za zaposlovanje v Lendavi je tudi v vročih poletnih mesecih veliko dela, saj se pri njih oglašajo vse več ljudi, ki iščejo službo. Tako so imeli v juniju v občini 472 nezaposlenih, od tega je 200 žensk. Seveda je tudi pri njih brez službe razmeroma veliko mladih, saj je med temi, ki iščejo delo, kar 253 starih do 26 let, 167 pa jih išče prvo zaposlitev. Problem je tudi v tem, da je precej ljudi, ki jih je zaradi raznih dejavnikov težje zaposliti. Število brezposelnih se je gle-

de na april nekoliko zmanjšalo, tokrat je bilo brezposelnih nad 500 ljudi. Vendar se je to zgodilo zato, ker so šli mnogi delat za določen čas čez poletne mesece. Število ljudi, ki iščejo službo, pa se bo prav gotovo občutno dvignilo spet septembra. Se posebej zato, ker se bo zaradi državnih ukrepov zmanjšalo število upravičencev za denarno pomoč. Denarno nadomestilo lahko dobi osebe, ki so delale za določen čas 9 mesecev brez presledka ali 12 mesecev s presledki v zad-

njih 18 mesecih. Vendar morajo to prijaviti najkasneje 30 dni po tem, ko jim preneha delovno razmerje.

Če brezposelnost primerjamo z enakim obdobjem lani, lahko ugotovimo, da kaže v daljših obdobjih močno tendenco rasti. Opaža se, da delovne organizacije ne zaposlujejo več v tolikšnem številu kot prej. Trenutno ni skrajna nobenih potreb po delavcih. Delovne organizacije običajno rajši razpišejo študentske, kot da bi delavce neposredno zaposlile. Pa tudi pripravniki pogosto po končanem pripravništvu ostanejo brez dela.

Zato tudi v prihodnje pričakujemo v lendavski občini večanje brezposelnosti; kot se že zdaj kaže, državni ukrepi spet najbolj udarjajo po glavi fizičnega delavca. Brezposelnost inteligenca pa se mora odločiti med manj cenjenim delom in iskanjem delovnega mesta zunaj Pomurja. Beg možganov kratkoročno res pomeni rešitev, dolgoročno gledano pa veliko škodo za manj razvito območje.

S. Eöry

Jože Gabor

V Bohinju je bilo lepo

Osemindvajset otrok in štirje učitelji iz Porabja so se prejšnji teden udeležili bralnega tabora, na katerem poskušajo učenci s porabskih šol pridobiti čimveč znanja knjižnega jezika. Tabor je do sedaj trikrat potekal na Madžarskem, lani so bili mladi Porabci v Radencih, letos pa v Bohinju — v tamkajšnjem Mladinskem domu.

»Program je bil letos mogoče nekoliko manj obsežen in prilagojen znanju otrok, kljub temu pa mislim, da so se učenci naučili več kot lansko leto,« je menil Jožef Nemeth, učitelj na gornjeseniški šoli. Program je potekal tako, da so učenci od 9.00 do poldneva pod vodstvom Mihe Mohorja in Marije Cvetek spoznavali določene tekste, berila, ki so jih potem v dveh popoldanskih urah (od 16.00 do 18.00) še obnovili. Vmes je bilo še kosilo, pa tudi nekaj časa za kopanje in krajše izlete. »Tako smo bili na Voglu, pa pri slapu Savica. Obiskala nas je tudi pisateljica Berta Golob. Enkrat smo bili tudi v kinu in si ogledali Poletje v školjki 2.«

Jožefa Nemetha smo povprašali, če bi kaj spremenil pri sedanjem programu tabora. Menil je, da to ne bo potrebno, ampak da bi morali s podobnim koncep-

tom nadaljevati tudi vnaprej. Mogoče bi bilo potrebno spet omogočiti stike s slovenskimi otroki, kot je to bilo lani v Radencih. Letos namreč v Bohinju ni bilo otrok, s katerimi bi se lahko spoprijateljili in se tako tudi v prostem času lahko pogovarjali v slovenskem jeziku.

Ob koncu tabora so izdali tudi Bohinjske beležke, časopis na 16 straneh, v katerem so opisali dogodek in vtise iz Bohinja.

Radenska TPO Tovarna polnilne opreme

Zdravilišča Radenska Radenci in so. TOZO Tovarna polnilne opreme in so.

69252 Radenci-Jugoslavija

Zdravilišče Radenska Radenci tozd Tovarna polnilne opreme

OBJAVLJA

licitacijsko prodajo naslednjih osnovnih sredstev.

1. Ročna naprava za upogibanje pločevine do debeline 3 mm, proizvajalec Jelšingrad tip MP 3 za izključno ceno 1.800.000.— din

2. Dva varilna aparata za varjenje v zaščiti CO₂ za izključno ceno za kos 1.200.000.— din

Dražba bo v torek, 16. avgusta 1988 ob 10.00 v prostorih tozda Tovarna polnilne opreme, Radenci — Boračeva.

Udeleženci plačajo 10% varščine od izključne cene.

Ustrezne dajatve plača kupec.

Ogled je možen dve uri pred začetkom dražbe.

Preustroj na vseh ravneh

Pred dobrim mesecem je delovna organizacija Tehnostroj gostila številne predstavnike večjih kmetijskih kombinatov in institutov iz vse Jugoslavije. V enem dnevu so jim prikazali delovanje svojih najnovejših izdelkov, ki so na Novosadskem sejmu prejeli najvišja priznanja. To, kar je Tehnostroj prikazal, je vse kaj drugega kot izdelki, ki smo jih bili še pred leti navajeni pri njih — traktorje, prikolice v velikih količinah. Izdelki Tehnostroja so danes stroji, namenjeni specializaciji v kmetijstvu ter intenzivnejši obdelavi kmetijskih površin, in stroji, ki obenem skrbijo za čistejšo okolje, kar pa je danes vsekakor eden najpomembnejših pogojev za boljše kmetovanje. Prav zaradi tega velikega preobrata smo prosili Iva Tivadarja, direktorja DO Tehnostroj, za krajši pogovor in prvo vprašanje, ki smo ga postavili, je bilo — kakšni so bili rezultati omenjenega obiska v Ljutomeru?

Ves ta čas, od srečanja do danes, smo bili pravzaprav na poti, predstavljali naše izdelke, na določenih kmetijskih kombinatih širom po Jugoslaviji in najpomembnejša ocena (ki vključuje tudi obisk v Ljutomeru) je, da imamo zelo obetajoč program izdelkov, da je to program, ki daje možnosti uvajanja novih tehnologij. Obenem pa smo videli (predvsem na večjih kombinatih), da se dobesedno dušijo v ekoloških problemih. Največji problem je vsekakor gnojnice, saj jim povzroča težave tudi pri podtalnici. Prav zato so z velikim zadovoljstvom sprejeli naše stroje. Tačas smo namreč tudi edini v Jugoslaviji, ki smo ponudili rešitev problema — odlaganje gnojnice v zemljo. Če k temu dodamo še sistem integralnega kontejnerskega transporta, potem je pomen našega proizvodnega programa in seveda naše usmeritve dovolj pojasnjen. Vsekakor, pa tudi potrebe so takšne, da se bo dalo računati na malo boljše čase, vsaj glede teh strojev, ki jih sedaj izdelujemo.

Ste ugotovili, kaj kmetijski potrebujejo?

»Mi se zavedamo, da nismo naredili še vsega, kar kmetijski potrebujejo. Še veliko je drugih stvari, ki jih je potrebno dopolnjevati, negovati, skrbeti za sodobnost. Tu so zahteve, kako zmanjšati pritisk na tla, predvsem pa je navzoča, nova tehnologija. Kmetijski so si postavili določene cilje pri hektarskih pridelkih. Da bi jih dosegli, točno vedo in kako, zato so nekateri kombinati uvozili nekatere stroje. Ta tehnologija, ki naj bi izboljšala kmetovanje in jo želijo vpeljati, je tehnologija stalnih sledi. To pomeni, da naj bi vsa tehnika, ki jo potrebujejo na polju, vozila po eni, na začetku začrtani sledi. Torej bi morala imeti vsa tehnologija enako podvožje. In prav tu smo mi naredili največ. Velik napredek smo naredili pri strojih za zaščito kmetijskih posevkov.«

Kakšno pa je sodelovanje s temi kombinati?

»Lahko rečem, da dobro. Ne samo, da nam dajo usmeritve, kaj bi želeli imeti, marveč nam dajejo tudi določen denar, ki je namenjen prav razvoju novih izdelkov za njihove potrebe.«

Tehnostroj včeraj in Tehnostroj danes — to sta dva različna pojma.

»Tehnostroj si je v minulih dveh letih ustvaril podoben proizvajalca, ki hitro reagira na novosti in jih dokaj uspešno prenese v svoj proizvodni program. Tako dobijo kmetijski cenješe, a dobre stroje tudi doma in niso toliko odvisni od uvoza.«

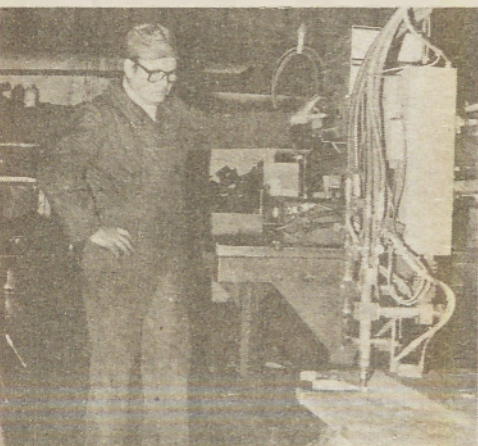
Za takšen preobrat — lahko mu dobesedno rečemo preustroj — je bilo potrebno veliko. Kaj vse?

»No, najprej moram reči, da preustroj, brez dobre obdelave tržišča ni možen. Ne moreš si zastavljati cilja, če točno ne veš kaj želiš doseči. Najprej smo morali dvigniti tehnologijo na raven, ki nam omogoča doseči zastavljeni cilj. V času preureditve smo si nakupili nekatere stroje, ki jih potrebujemo v proizvodnji. Veliko jih tudi že uporabljamo. Ti stroji nam omogočajo višjo tehnološko raven, večjo predelavo doma in za manjše serije racionalno predelavo. Brez tega ni

mogoče računati na preustroj. Drugi cilji, ki smo si ga zadali, je bil, da bomo sledili najnovejšim dosežkom v svetu. Tu sodelujemo tudi z instituti in kombinati, da najdemo pravo razmerje med tem, kar je zunaj, in tem, kar potrebujemo doma.

Pri nas potrebujemo zelo kratek čas od ideje do končnega izdelka v nulti seriji. To je naša prednost, saj smo pravilno motivirali tudi naše razvojnike. Največji problem, ki je navzoč, in to smo predvideli tudi v sanacijskem programu, pa je znanje. Ne toliko znanje pri razvoju izdelkov (tega smo za nekaj časa obvladali), gre za znanje pri kakovosti izdelave. Vsak delavec bi moral biti tehnično dobro izobražen, da bi lahko svoje delo opravil na najboljšan možen način.«

In tako pridemo do tretjega preustroja. Ob preustroju proizvodnje, proizvodnega programa je to preustroj kadrov.

»Že doslej smo veliko naredili za izobraževanje naših delavcev. Zelo dobro sodelujemo z Metalno in nekaterimi drugimi. Naši delavci so se v teh tovarnah izpopolnjevali, se učili najzahtevnejše postopke varjenja ...

Vendar pa to ni dovolj. Glede našega proizvodnega programa smo tako daleč, da lahko konkuriramo izdelkom z zahoda. Mi imamo takšne stroje, kot jih imajo Švicarji, Avstrijci ... Zavedamo pa se tudi, da trajno ne moremo računati na domači trg in da se bo potrebno usmeriti v izvoz. In sedaj pridemo k problemu. Kakovost izdelkov je, kot smo rekli, dovolj dobra. Manjka pa tista malenkost, ki se ji pravi dodelanost. To so malenkosti pri varjenju, barvanju, skratka malenkosti, zaradi katerih smo jugoslovanski izdelovalci na slabem glasu. In prav na tem področju moramo izboljšati delavce, da se bodo zavedali, da je le stalna vrhunska kakovost pri vsaki malenkosti tista prava pot, ki nas bo vodila na tuja tržišča. Doslej smo dosegli kakovost, ki zadovolji zahtevnega jugoslovanskega kupca, za zahod pa je to še premalo. In to je tisto, kar sedaj načrtujemo. Program, ki smo ga pripravili, bo stal okoli 137 milijonov dinarjev. Naši delavci se bodo izobraževali v tujini, pri naših partnerjih, za katere vemo, da so nam pripravljeni pomagati in nam tudi bodo. Denarja nam ne bo žal, združili pa ga bomo na več ravneh: 20 odstotkov je lastnega, nekaj bo prispevala republika, nekaj tudi občinski sklad rezerv, nekaj pa ga bomo verjetno dobili tudi iz skupnosti za zaposlovanje. To je pomembna naloga, saj bomo tako ves kolektiv, ne samo nekaj posameznikov, izobrazili in jih dvignili v drugi kakovostni razred, ki bo sposoben zadovoljevati zahteve tujih tržišč. Prepričan sem, da bomo ta cilj tudi dosegli. Ne vem pa, če bomo lahko naše delavce dovolj motivirali tudi z osebnimi dohodki, da bodo pripravljeni speljati to nalogo. Gre za to, da bodo morali žrtvovati tudi del svojega prostega časa, da bi dosegli zastavljeni cilj. Ta cilj pa bodo dosegli, če bo v njem našli neki motiv. To pa se ve, kaj je.«

Dušan Loparnik

Pogoji gospodarjenja so vse težji

V tovarni Beltinka iz Beltincev, ki zaposluje 430 delavcev, so polletno gospodarjenje sklenili brez rdečih števil. Rezultate gospodarjenja pa po besedah direktorja Fete Ismajloviča ocenjujejo z dveh strani. Po računovodskih podatkih so rezultati gospodarjenja zelo dobri, glede likvidnosti pa niso zadovoljni. Padec kupne moči namreč občutijo tudi tekstilci, zlasti še, ker je v naši državi 110 trikotajnih tovarn in je konkurenca zelo velika. Načrt prodaj na zunanjem tržišču so sicer dosegli 130-odstotno, medtem ko so doma prodali le za 95 odstotkov svojih izdelkov. Po fizičnem obsegu Beltinka prodala doma 72, v tujini pa 28 odstotkov svojih izdelkov, medtem ko je po vrednosti to sorazmerje 82:18 odstotkov. Treba pa je povedati, da največ prodajo na konvertibilno tržišče v tretjem trimesečju, kar bo precej spremenilo razmerje prodaje na domačem in tujem tržišču. Res pa je tudi, pravijo v Beltinki, da tako negotove prodaje, kot je letos, še ni bilo. Tako kot v drugih trikotajnih tovarnah tudi v Beltinki opažajo padec proizvodnje za okrog 10 odstotkov, v Sloveniji je ta odstotek 5,8, tako da izdelajo manj kosov in hitreje obračajo kapital. Povprečni osebni dohodki v prvem polletju so v Beltinki znašali okrog 405.000 dinarjev. Število zaposlenih se je zmanjšalo za deset in novih delavcev ne zaposlujejo, v delovno razmerje pa bodo sprejeli vse svoje študente.

F. Mauček

RADENSKA

Prihodnost je v majhni steklenici

Že pomladi smo poročali, da je Radenskin tozd Mineralna voda zašel v finančne težave, kar je posledica zamrznitve cen in velike podražitve surovin in energije. Tudi prodaja je bila v prvih šestih mesecih letos nekoliko manjša kot lani v enakem obdobju. Na domačem trgu so prodali 74 milijonov steklenic mineralne vode, kar je za 3 odstotke manj kot lani; brezalkoholnih pijač so prodali za 9 odstotkov manj, in sicer 17 milijonov steklenic. Tudi izvoz radenske slatine je za 3 odstotke manjši (preko meje so odpeljali 4,8 milijona steklenic). Temu primeren je finančni rezultat ob polletju — milijarda 36 milijonov dinarjev izgube.

Poleg tega je polnilec mineralne vode radenska v zadnjih mesecih zagodel še jod. Priokus sicer ni škodljiv, vendar je neprijeten. S sistematičnim pristopom

in domačimi ter tujimi strokovnjaki bodo ta problem poskušali rešiti. Cena mineralne vode iz Radenec je res visoka, vendar ostane delovni organizaciji od te prodajne cene le 21 odstotkov.

Povpraševanje po plastenkah z mineralno vodo z manj CO₂ je nad pričakovanji. Izkoriščena je polna zmogljivost polnilne linije, vendar so omejeni zaradi pihalca plastike, zato bodo v kratkem kupili še enega. Šele takrat bodo lahko poleg mirala polnili tudi radin.

Pred tedni so začeli polniti mineralno vodo v polilirske in četrtilirske steklenice (polnilno linijo so izdelali v sosednji Tovarni polnilne opreme) — odločitev se je pokazala za zelo pravilno. Zato bodo avgusta začeli polniti v majhne steklenice tudi brezalkoholne pijače.

Bernarda Peček

Novo skladišče v Beogradu

Vse večji prodaji izdelkov ABC Pomurke, še posebej Mesne industrije iz Murske Sobote, dosežanje skladišče v Beogradu več ne ustreza. Zato so se v soboški Mesni industriji odločili, da zgradijo objekt s 300 kvadratnimi metri prodajnih in 825 kvadratnimi metri skladiščnih ter 100 kvadratnimi metri poslovnih prostorov.

Večji del naložbe bo financirala Mesna industrija, s sredstvi pa bodo sodelovali še Mlekopromet iz Ljutomeru in Tovarna mlečnega prahu iz Murske Sobote, ki na beograjskem tržišču prodata pomembne količine svojih izdelkov.

Že kupljeno, novi gradnji namenjeno zemljišče, veliko 6 tisoč kvadratnih metrov, je stalo 320 milijonov dinarjev. Prodajno skladiščno novogradnjo so po cenah iz maja letos ocenili na 2,25 milijarde dinarjev, seveda pa bo gradnja glede na cenovna gibanja znatno dražja.

B. Hegeduš

Opuščanje starih in osvajanje novih programov

Čeprav načrtovane količinske proizvodnje niso v celoti uresničili, so imeli v soboški Panoniji v letošnjem prvem polletju pozitiven finančni rezultat. Celotni prihodek je celo nekoliko nad načrtovanji, hitreje, kot so načrtovali, pa so rasla tudi porabljena sredstva, zato je dohodek pod planiranim. Čeprav so ob polletju v skladi razporedili le okrog 200 milijonov čistega dohodka (načrtovali so 1,25 milijarde dinarjev), so z doseženim lahko zadovoljni, saj so se zlasti v zadnjem času pojavile nekatere nepredvidene težave. Še vedno neurejena cenovna razmerja med vhodnimi surovinami in gotovimi izdelki, pa tudi likvidnostne težave, saj so morali v veliki meri jemati draga kratkoročna posojila, so glavna ovira za doseganje boljših finančnih rezultatov. Kot v večini organizacij združenega dela tudi v Panoniji nimajo dovolj kakovostnih sredstev za tekoče poslovanje in tako so samo v šestih mesecih morali za obresti dati kar 486 milijonov dinarjev ali 209 odstotkov več, kot so načrtovali za celo leto.

V Panoniji so se doslej dokaj uspešno prilagajali sprejetim gospodarskim ukrepom in tudi zmanjšanja kupne moči še ne čutijo v večji meri. Skupne zahteve so ob polletju sicer za 31 odstotkov nad načrtovanimi, vendar so na povečanje v največji meri vplivale zaloge surovin in nedokončani izdelki. Pri gotovih izdelkih zalog tako rekoč nimajo, k temu pa je dobršni meri pripomogla tudi večja usmerjenost v izvoz.

Načrt, da bi četrtno proizvodnje izvozili, uspešno uresničijo, saj so ob polletju letni načrt izvoza izpolnili že z 68 odstotki, v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pa je večji kar za 328 odstotkov. Doseganje večjega izvoza ostaja v delovni organizaciji še naprej

prednostna naloga, trenutne težave z donostnostjo pri izvozu pa skušajo jo sproti odpravljati. Četudi cene, ki jih dosegajo na tujih trgih, občasno niso ugodne, se s teh tržišč ne smejo umakati, pravijo odgovorni v Panoniji in iščejo vse notranje rezerve (predvsem večjo produktivnost), da bi ostali konkurenčni. Že dalj časa imajo razvito dobro kooperacijsko sodelovanje z nekaterimi tujimi firmami, s svojimi izdelki pa so prisotni v številnih evropskih

državah. Med tujimi partnerji še posebej omenjajo firmo Becker iz ZR Nemčije, s katero uspešno sodelujejo že deseto leto, dobro je sodelovanje z italijansko firmo Pegoraro, pred kratkim so podpisali sedemletno pogodbo z zahodnonemško firmo Becker, vse pa je že tudi nared za podpis pogodbe s firmo Platz. So velik izvoznik na poljsko tržišče, širijo se možnosti izvoza na Madžarsko in v Španijo, pa tudi na druga evropska tržišča.

Če so se v Panoniji še v preteklosti srečevali s problemom nezasedenosti proizvodnih zmogljivosti, zdaj tudi to uspešno premagujejo. Za tretje četrtletje imajo zasedene že vse proizvodne zmogljivosti, in če izpolnijo vse zastavljene naloge na področju pridobivanja novih naročil, tudi do konca leta z izkoriščenostjo proizvodnih zmogljivosti ne bi smelo biti težav.

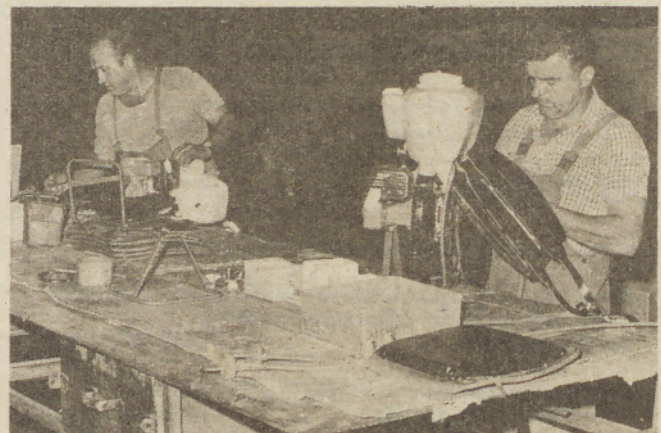
Posledice sprejetih majske ukrepov bodo v tej delovni organizaciji lahko ocenili šele po devetih mesecih, nekatere negativne posledice pa čutijo že zdaj. Največ jih je iz naslova neurejenih cenovnih razmerij, saj so se cene surovin podražile znatno bolj od izdelkov, poleg tega pa so njihove cene še pod režimom prijavljanja in so jih lahko uveljavljali z enomesečno

zakasnitvijo. Močno pa jih prizadevajo tudi težave jugoslovanske nelikvidnosti, saj so le 12 odstotkov blaga, prodanega v prvem polletju, dobili plačnega v denarju, vse ostalo pa z menicami, medtem ko so sami plačali dobaviteljem v gotovini 20 odstotkov surovin.

Med aktivnostmi do konca leta, ki naj bi prispevale k doseganju boljših proizvodnih in

finančnih rezultatov, so posebej opozorili na izpolnjevanje zastavljenih planskih ciljev v proizvodnji, zmanjšanje števila režijskih delavcev, boljšo izkoriščenost delovnega časa, doseganje boljše fakturirane realizacije, nadaljnje zmanjševanje zalog, predvsem surovin in polizdelkov, ter vseh ostalih stroškov, ki vplivajo na poslovanje.

Ludvik Kovač

V Panoniji si veliko obetajo od novih motornih nahrbtnih škropilnic, ki jih izdelujejo v sodelovanju s firmo Holder. Škropilnica, ki jo delajo v Murski Soboti, je za 0,9 kilograma lažja od nemške, njena prednost pa je tudi v tem, da ima črpalko, ki črpa škropivo in jo pod pritiskom brizga skozi šobo, kar omogoča škropljenje v višino, zaradi drobnih kapljic pa je tudi poraba vode manjša. To škropilnico bo že v kratkem mogoče uporabljati tudi za pršenje, požiganje in trošenje granulato. Foto: N. Juhnov

O razprodajah tokrat nekoliko drugače

»Nisem tako bogat, da bi lahko poceni kupoval,« pravi Anglež, Premurec-Slovenec-Jugoslovan pa si zaradi časov in ne le pasjih dni, v katerih živi, kaj lahko zgoraj navedeni pregovor priredi: Nisem toliko bogat oziroma sploh nimam dovolj, da bi kupoval. Kajti, kot kažejo izkušnje prvih dni poletnih razprodaj, odziv nanje ni tak, kakršen je bil v minulih časih, ko so se posamezniki in družine oblačile na razprodajah. Kljub štiridesetodstotnemu znižanju konfekcije, pletenin in ostankov blaga ter do petdesetodstotnemu znižanju obutve so cene očitno še previsoke in tako trgovci tarnajo, da je kupcev bolj malo. Seveda bo za celotno sliko razprodaj potrebno počakati do takrat, ko bo večina prebivalstva tam ob 15. v mesecu dobila plače, pa tudi, da se tisti bolj stoječi vrnejo z dopustov. Če jim bo po njih ostalo še kaj denarja, bodo morda vplivali na izkupiček razprodaj. Te imajo namen, da spraznijo skladišča pred novimi, jesensko-zimskimi modeli, pa tudi, da izravnajo prodajo, ki je glede na padec standarda vedno slabša in trgovce upravičeno skrbi, kako bo z njihovo prihodnostjo, ko bomo za preživetje kupovali le najnujnejše, in to gotovo niso modna oblačila, ampak hrana. Čeprav imamo v pokrajini ob Muri te zaenkrat dovolj, pa tudi vrtičkarjev ni malo in se pozna, da je v Murski Soboti tovarna oblačil in perila Mura, je tudi tu opazen slabši odziv na razprodaje blaga. Morda prav zato, ker je veliko ročnih šivilj in v Muri veliko zaposlenih, ki se v njej oblačijo, za konfekcijo ni tolikšnega zanimanja kot v drugih krajih. Je pa zato bližnja meja tista, ki tudi vpliva na prodajo in razprodajo zdaj poletnih modelov, za katere bi ne mogli reči, da so poceni, pa tudi ceneni ne. Po sklepu Poslovnega združenja trgovine Slovenije je letos datum prodaje pomaknjen za teden dni naprej, naslednje leto pa bi se naj razprodaje začele celo zadnji teden julija — vse v težnji trgovcev, da bi se sredi sezone ljudje bolj odločali za nakup.

Palma na fotografiji in klobuki — senčniki spominjajo na morje, kovčki na potovanje, cena kopalke pa med drugimi na realnost našega vsakdanjika. V njem tako povpraševanje po znižanih modelih ni naključje, čeprav jih, kot nam je povedala prodajalna Nada Svetec, ni veliko.

VELIKA RAZPRODAJA SE MANJŠA

DRAGO KOLMANIČ, direktor Potrošnikovega tozda Izbira:

»Razprodaje poznamo od takrat, ko se je začela prodajati konfekcija v trgovinah. Nujno je, da na koncu sezone znižamo tisto, kar preostane, in skušamo tako znižano tudi prodati. Blago v razprodaji je regularno, znižano pa do 40 odstotkov, kar pomeni, da imajo možnost kupovati tudi tisti, ki prej niso mogli. Letos celo teden dni prej in naslednje leto verjetno še sedem dni prej kot zdaj.«

DANICA ZEMLJAK iz Križevca pri Ljutomeru:

»Razprodajo sem si že dodobra ogledala, vendar sem do zdaj kupila le 4 trenirke, ki pa nimajo posezonske cene. Z mojim delava v Nemčiji in mislim, da so cene tukaj veliko bolj ugodne, kot tam. Tudi kakovost oblačil se mi zdi precej večja, saj imajo po mojem mnenju modni oblikovalci v Jugoslaviji več okusa kot v Nemčiji. Še posebej pri Muri.

Z razprodajo bodo oblačila gotovo razprodali, med njimi več zares lepih stvari.«

IRENA SEDLAR, poslovodkinja CICIČANA v Murski Soboti:

»Težko skrijem svoje razočaranje nad prvimi vtisi razprodaj. Kljub znižanju se namreč pozna tolikšen padec standarda ljudi, da ne kupujejo niti za otroke, čeprav praksa kaže, da se veliko prej odpovejo nakupom zase, kot za mlajšega, če ni ravno starejšega otroka pri hiši, da bi lahko ponosil za njim. Upam, da bo bolj z nakupom jesensko-zimskih modelov žametnih hlač, ki jih pričakujemo v kratkem po ugodnih cenah.«

LOJZKA PODGORELEC, poslovodkinja Tekstila v Lendavi:

»Z razprodajo smo začeli kak teden prej kot običajno prejšnja leta. Vendar se mi zdi, da letos ni tolikšnega zanimanja, kot je bilo včasih. Spominjam se, da smo imeli na začetku posezonske razprodaje vedno velik naval kupcev. Pozneje se je sicer vse poleglo skupaj. Letos pa »booma« ni bilo.

Mislim, da mnogi varčujejo za dopust ali kakšen drugačen nakup, ki se jim zdi pomembnejši.«

FRANC GJERKEŠ iz KAMOVEC:

»Znižanje cen blaga mnogim ljudem prav gotovo veliko pomeni. Še posebej tistim s tanjšo denarnico, saj se šele zdaj lahko odpravijo v trgovino z resnim namenom, da nekaj kupijo. Iščem kakšno obleko za vnukinjo in mislim, da se med stvarmi, ki so na razprodaji, najde veliko kakovostnega. Ker sem upokojenec, bi mi s samo pokojnino danes pri nakupovanju gotovo trda predla, vendar sem si prej prihranil nekaj denarja.«

JOŽICA RENGEO iz Lipovec:

»Prav gotovo se spleča vsaj pogledati stvari, ki so na razprodaji. Vedno se najde kaj primerne, in kar je danes še posebej pomembno, tudi poceni. Meni sicer plača zadostuje za nakup oblačil, nekatere pa ta močno obremenjuje.

Trenutno me obleka toliko ne zanima, saj imam v načrtu le nakup obutve. Rada bi našla nekaj primerne za delo v službi. Tudi obutev je precej znižana, pa še izbira je večja.«

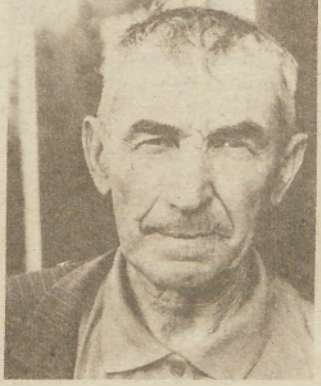
FRANC SLAVIČ, poslovodja v trgovini Kroj:

»Z razprodajo je letos bolj slabo, kolikor slišim. Pri nas smo večji del sezonskih oblačil sicer razprodali v redni prodaji. Še posebej stvari, ki so zares kakovostne, odidejo zelo hitro. Seveda pri nas tudi kupuje določeni krog tujcev, ki želijo predvsem kakovost. Tako od nekaterih oblek, kot so na primer ženske hlače, ni ostalo skorajda nič, ostale pa so jope in kavbojke.«

CVETKA PINTARIČ, poslovodkinja ženskega oddelka v salonu Mode:

»Z odprtjem razprodaje sem še kar zadovoljna, saj pričakujem večji odziv kasneje, ko se ljudje vrnejo z dopustov in bo okoli 15. v mesecu plača v večini večjih delovnih kolektivov. To bo gotovo vplivalo na kupno moč, ki upada, in siceršnji obisk naše dobro založene prodajalne. Razprodajamo modno poletno konfekcijo, pletenine in kopalke ter nekaj spodnjega perila, prevsem majice.«

KATJA RIBIČ iz Lendave:

»Nakup se seveda izplača, saj so cene precej spustili. Vendar pa mislim, da so cene za finančne zmožnosti povprečnega človeka še vedno previsoke in bi jih morali še znižati. Sama danes nisem nič kupila in sem le gledala stvari za otroke, ki jih bom najbrž kupila v kratkem. Nakup bi morala opraviti ne glede na razprodajo. Kar se tiče založenosti trgovin, mislim, da je založenost v Lendavi za pohvaliti. Vedno kupujem v Lendavi.«

FANI ZEČEVIČ iz Markovec:

»Zdi se mi, da so razprodaje zelo pameten ukrep. Še posebej to ustreza ljudem, ki v redni prodaji ne morejo odšteti toliko denarja, da bi kupili zares drage izdelke. Vendar jaz običajno kupujem obleko po redni ceni. Pri nakupu gledam predvsem na to, da je stvar, ki jo kupim, kakovostna, saj mislim, da so boljše stvari lepše in jih tudi dalj časa nosiš. Poceni stvari se prej pokvarijo, razpadajo...«

Murska Sobotna PRODAJA UPADA

Tudi letos poletje še traja in poleg poletnega — sezonsko znižanega blaga — so v nekaterih sobotnih prodajalnah po ugodnih cenah naprodaj tudi drugi izdelki. Te so trgovci dobili od izdelovalcev in drugih grosistov, da bi popestrili prodajo po znatno nižjih cenah. Že sedaj znižano žensko in moško konfekcijo, pletenine, perilo in ostanke metrskega blaga pa bodo po približno štirinajstih dneh ponovno znižali za dvajset odstotkov. Drugega jim niti ne bo preostalo, če bo ostalo v zalogi veliko poletnih modelov, ki jih je potrebno prodati tudi zato, da bo prostor za nove, toplejše izdelke. Tako v Murski Soboti v specializirani prodajalni za otroke do sedmega leta, znani kot Ciciban, v kratkem pričakujejo pošiljko žametnih otroških hlač po posebno ugodnih cenah. Zanje bo namreč potrebno odšteti od 11 do 13 tisoč, kar je v primerjavi s 60 tisočaki, kolikor stanejo, veliko manj in se bo poznalo pri družinskih nakupih za najmlajše.

Pri odraslih so za modo dojemljivejše ženske, čeprav tudi močnejšega spola ne gre podcenjevati, oba pa lahko najdeja kaj zase v salonu Mode, bolj znanem kot »Sopink«, kjer sta poleg oddelka z metriskim blagom v nadstropju tudi prodajalni obutve Astra in Peko. Znižanje je v obeh, po čevljih pa še kar posegamo, saj se hitro izrabijo in je nujno kupiti nove. Tudi v Borovu prodajajo znižano obutev (kar za 50 odstotkov ceneje) dobro pa so založeni tudi z nogavicami in šolskimi torbami. Tako kot v obeh prodajalnah obutve na ulici Staneta Rozmana, kjer si lahko podajate kljuki in najdete kaj primerne za šolarja, predvsem športno obutev. Splača pa se pobrskati tudi med letošnjo sezonsko obutvijo, in če denarnica to dopušča letos kupiti za naslednje poletje. Modri kupci namreč menijo, da je boljše kupiti takrat, ko je in morda še po ugodni ceni, in ne takrat, ko človek kaj nujno potrebuje (in navadno ne najde ali pa mora plačati po zasoljeni ceni).

Prav o nasprotnem in o aprilskem razpoloženju naših cen pa smo se lahko prepričali v Standard konfekciji, kjer smo našli hlače le za nekaj več kot pet tisočakov. Ni bila pomota, ampak posledica nekajkratnega znižanja tega uporabnega kosa garderobe, ki pride vedno prav. Saj visoka cena običajno jamči za modnost, ne pa tudi kakovost, in tako je vredno pobrskati tudi med izdelki starejšega datuma, če jih seveda imajo v zalogi.

Gornja Radgona KAKOVOST IN »DINDRL«

Podobne izkušnje kot v Murski Soboti imajo trgovci tudi v Gornji Radgoni. Tam se sicer pozna bližina meje in dejstvo, da avstrijskim kupcem ni potrebno preveč gledati na ceno. Zato pa so natančnejši pri kakovosti. Iščejo predvsem take izdelke, ki imajo svojo ceno in so od uveljavljenih proizvajalcev. Mednje gotovo sodi Mura in po besedah poslovodje prodajalne Merkator-Sloga Jože Ribarič njeni izdelki najdejo kupca. Manj pa gredo v prodajo v teh dneh razprodaje drugi izdelki, čeprav so pocenjeni za dvajset, trideset in celo petdeset odstotkov. Je pa v mestu ob meji stalno povpraševanje sosedov po perilu, moških nogavicah, Svilanovih ženskih rutah in moških kravatah. Posebej pa je bila v poletnih mesecih pozornost namenjena kopalkam in lahkim moškim klobukom, ki ščitijo razgrete glave pred sončarico.

Med izdelki z znižano ceno je največ poletnih majic s kratkimi rokavi in različnimi modnimi vzorci — potiski, pa tudi metrskega blaga. Avstrijski s svojim značilnim okusom precej iščejo »dindrl«, ki izpričuje njihovo tradicijo in za naše pojme slab okus, vendar o slednjem tokrat ne bi pisali, saj so naša tema poletne razprodaje.

Lendava MANJŠE ZANIMANJE KUPCEV

Za posezonsko razprodajo v lendavski občini lahko zares trdimo, da je to »velika razprodaja,« vendar le, če pogledamo prepolne trgovine, ki so močno založene z oblekami, in nekoliko skromno majhne, toda vabljive napise, ki nas opozarjajo, da je cena močno znižana. V začetku letošnjega avgusta so namreč znižali ceno osemdesetimi odstotkom oblačil od tistih, ki jih niso uspeli prodati v redni sezoni.

Ni pa čutiti te razprodaje v velikem obleganju trgovin, na katero smo bili navajeni prejšnja leta. Obiskovalci si obleko sicer ogledajo, vendar se jim zdijo cene še vedno previsoke. Kupijo običajno le tisto, kar je zares nujno.

Resda so se cene znižale tudi do 40 odstotkov, vendar to kupcev ne spodbuja k večjim nakupom.

Razprodaja bo trajala do sredine avgusta. Vanjo se je vključil, večji del tovarn tekstilnih izdelkov, med njimi Novoteks, Beti, Labod in Mura.

Vzrok za manjše zanimanje kupcev vidijo predvsem v precejšnjem padanju kupne moči. To je tudi vzrok, da je ostalo več sezonskega blaga, ki ga prodajajo s posezonskimi cenami, kot so pričakovali. Kupci so se očitno v veliki meri omejili pri nakupu obleke in denar vlagajo v druge nakupe, ki se jim zdijo v takšnih razmerah pomembnejši. Posebno izrazito je to v manjših mestih, kot je Lendava, kjer so osebni dohodi razmeroma nižji od slovenskega povprečja, obleke pa prodajajo po enotni ceni, ki velja za vso Slovenijo. Tako so Lendavčani ob ugodnih nakupih in ugodnih cenah prisiljeni dalje giniti lanske hlače.

Ljutomer NEKATERI SO KUPOVALI

Tudi v Ljutomerski občini poteka razprodaja od 1. do 13. avgusta. Če bo potrebno, se bo podaljšala, vendar cen v tistem času ne bo mogoče znižati za več kot 10 odstotkov. Že sedanje razprodaje so pomenile precejšnjo žrtev za izdelovalce, še posebej zato, ker je kriza močno prizadela tudi nje.

Sezonskega blaga je ostalo kar precej. Že prve dni razprodaje so uspeli prodati skorajda polovico izdelkov, vendar je to še vedno slabo v primerjavi s prejšnjimi leti, ko so kupci blago dobesedno razgrabili. Vendar jih skrbi, saj zanimanje kupcev pada, ostanek obleke pa bo nekako potrebno prodati. V razgovoru s kupci smo slišali tudi pritožbe, da so oblačila v občini manj kakovostna in da trgovci gledajo predvsem na ceno, ki bi jih zmogla manj razvita območja. Tako so se pritoževali, da bi morali bolj gledati na različne interese kupcev in zagotoviti bolj raznoliko ponudbo.

O tem ne bi posebej razpravljali, vendar menimo, da se boljše založenim prodajalnam v občini ni treba sramovati svoje ponudbe. Trgovine se le prilagajajo svojim kupcem in njihovim zahtevam.

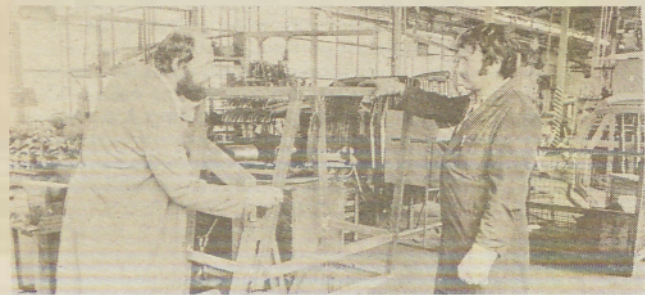
V občini je posezonska razprodaja naletela na manjši odziv kupcev, kot so pričakovali. Seveda so vedeli, da kupci ne zmorejo takšnih nakupov kot prejšnja leta, vendar pa so bile posezonske razprodaje vedno velik magnet za bolj prazne žepe. Očitno pa so letos tudi za občutno znižane cene denarnice preveč prazne.

BRIGITA BAČAR
JOŽE GABOR
FOTO: NATAŠA JUHNOV

Refin naskok pomurskega gospodarstva (II)

inovacije

Ponovimo staro pravilo: veriga je samo toliko močna, kolikor je močan njen najslabši del. Ko prehajamo z improvizirane na integrirano, sprva morda ročno, kasneje računalniško podprto organizacijo, od prodaje do delovnega mesta, z metodo projektnega delovanja, se kaj hitro pokaže, kdo je za reševanje problemov, in kdo so tisti, ki so doslej na račun nerazmejenih nalog, odgovornosti in pristojnosti lepo živeli v podjetju, ne da bi kdorkoli kontroliral, kaj in kako počnejo; lahko je takšen tudi glavni nosilec odgovornosti oz. glavni vodja poslovanja v podjetju. Tudi zanj je treba izdelati sistem dela z nalogami, odgovornostmi in pristojnostmi ter pokazatelji, na osnovi katerih bo mogoče vsak dan ugotavljati, ali je dovolj sposoben ali še ustreza zahtevam, ki jih postavlja tržišče. Pri tem bomo izhajali iz načrta razpečevanja, torej iz vprašanja, kaj želimo razpečevati oz. prodajati in kakšne so zmogljivosti. Delavci v podjetju upravičeno pričakujejo dohodek, akumulacijo, kar pomeni, da mora glavni vodja poslovanja zagotoviti, da bodo zmogljivosti organizacije izkoriščene, oz. da bodo delavci imeli zaposlitev.

Pri izdelavi kabine za mali traktor za tovarno Tomo Vinkovič so se — kot zagotavlja Ivan Hartman (levo) — najbolj obnesli proizvodni delavci. (Foto: N. Juhnov)

KO TUDI IPOK PADE NA IZPITU

Tako razmišlja Refin svetovalec, naš zdovski strokovnjak Dušan Plohl, ob uvajanju Ipkovega sistema v soboškem Agroservisu in radgonski Avtoradgoni, natančneje: njenem tozdu Transporthu.

Zadnjič smo se razpisali, kako je bilo v Agroservisu pri sestavljanju vrat za kabino enega od Tamovih vozil, tokrat se zadržimo pri izdelavi kabine za traktor tovarne Tomo Vinkovič. Pojasnila daje vodja Ipkovega projekta, Ivan Hartman. »Tudi v tem primeru se je še enkrat potrdila sposobnost naših delavcev, vključno s pripravo dela. Poznamo majhne, okretne in funkcionalne traktorje, imenovane firme. Zaposlili so nas, da pripravimo kabino za enega njenih malih traktorjev z zelo kratkim rokom izdelave — vsega deset dni. Na Plohlovo pobudo smo takoj organizirali zbiranje idej, opredelili funkcije, določili nosilca oz. koordinatorske projekta in potem vse skupaj prenesli v delavnico. Ker nismo mogli tako hitro pripraviti načrtov, predračunov in podobnega, smo precej prešli na neposredno izdelavo na samem traktorju. Sodelavci so nam posodili traktorje, da smo jih uporabili za izdelavo kabine in za tem so naši proizvodni delavci pod vodstvom koordinatorske iz priprave dela Gorana Klemenčiča v desetih dneh izdelali tudi naredili. V tovarni Tomo Vinkovič so bili z njim zelo zadovoljni in prišlo je do prvih dogovorov za izdelavo določenega števila kabin. Žal se je pojavil drugi problem. Ko smo to kabino dali na ogled v razstavnem prostoru Toma Vinkoviča na novosadskem sejmu, se nismo uspeli tržno obnašati. Preprosto nismo imeli predstavnika, ki bi zbiral ideje in želje, kako naprej. Skratka, če že nismo odgovorili pri neposredni izdelavi kabine, v tehničnem delu, smo zagotovo v tržnem; tu smo deficitarni.« Plohl pa na to: »Tu je IPOK padel na izpitu. Če se želimo tržno organizirati, je bistveno, da znamo izdelke, za katerega smo se odločili in ga izdelali, predstaviti in prenesti na stranko; ob prodaji pa hkrati zbirati informacije, kaj želi stranka. To je vsekakor naloga t. i. prvega regulacijskega kroga, se pravi delavcev, ki vodijo in usmerjajo tržno politiko podjetja. Še tako dobra proizvodnja, kakovostna priprava dela in ustrezna nabava nam brez razvojne službe, prodaje in močne komercialne ne pomaga, če je vse skupaj le kratkoročno uspešno.«

S STROKOVNIMI ARGUMENTI NAD DIREKTORJA

Ko gre za vprašanje, če bi bilo mogoče na osnovi strokovnih argumentov — recimo da izključimo sicer običajne medosebne spore in rivalstva v okviru razporeda moči in vpliva po naših podjetjih — »nesti« direktorja Agroservisa, so člani najožjega vodstva projektne skupine in svetovalec Dušan Plohl (prejvidno zadržani. »Mojo objektivni cilj je postaviti integriran tržni sistem, logistiko v organiziranju, opredeliti vse naloge, odgovornosti in pristojnosti in se šele nazadnje vprašati, kateri so upravičenci do določenih delovnih mest. Tukajšnji podjetniki in poslovneži niso imeli priložnosti za spopad s krutimi tržnimi sistemi in prav tako tržno organiziranostjo. Če bi bil naš top menedžment dovolj interdisciplinarno usposobljen in jasno informiran, da je lahko na tem mestu samo toliko časa, dokler so zasedene vse zmogljivosti ljudi in strojev, da je za to odgovoren in pristojen, bi bilo razumljivo, da organi odločanja oz. nosilci glavnih odločitev čez določen čas preverijo, če je plan razpečevanja (obremenitev naših zmogljivosti) takšen, da lahko od tega živimo. O kakih osebnih (ostnih) razprtijah ne bi govorili, ker so popolnoma brezpomembne. Naš skupni cilj je racionalno delo,« se opredeljuje Plohl. Kaj pa Hartman? »Namen Ipkovega projekta ni nekaj rušiti, ampak graditi; vendar brez konfliktov ne gre. Nimamo problemov pri neposrednih proizvajalcih in srednjem menedžmentu, nastopajo pa pri najvišjem menedžmentu. Ko jih vabimo, da bi sodelovali z nami, nočejo, ker menijo, da so previsoko na hierarhični lestvici oz. bi se znalo izkazati, da nimajo dovolj strokovnih sposobnosti in znanj za delo; zato skušajo vse skupaj zavreči, blokirati.« Plohl: »Top menedžment, ki meni, da itak vse ve in zna, največkrat ne sodeluje v skupinah, pri projektne delu in čez čas se pri njem pokaže pomanjkanje znanja. Če se ne odloči za novo prakso vodenja, vodenja po ciljih, če ne spozna, da je njegova naloga motivirati sodelavce z vodenjem k skupnemu cilju, sta dve možnosti: da se začne ustrezno usposabljanje, ali da vse skupaj zavre, zablokira in se obnaša avtoritativno.«

PRI DIREKTORJU AGROSERVISA MILANU ŠANKU

Po tem, ko pobježe oz. vsaj v bistvenih razsežnostih spoznamo uvajanje Ipkovega projekta v soboški delovni organizaciji Agroservis, se napotimo k njegovemu prvemu možu, Milanu Šanku. Spomnimo se njegove izjave, dane za okroglo mizo ob Ipkovem seminarju oktobra lani v Radencih, ki smo jo objavili v drugi letošnji številki Revije za razvoj. »Predvsem nam primanjkuje kadrov s funkcionalnimi znanji in žal slabo kaže, da bi nam jih uspelo dobiti. Zato iščemo zunanje sodelavce. Pri projektu nam gre za to, da bomo sposobni obvladovati proizvodni proces in s tem stroške ter zlasti roke izdelave proizvodov. Resda smo v času sodelovanja bistveno napredovali, vendar je še veliko težav.« Ko ga sprašujemo o tem, če res vse skupaj zavira, blokira, se obnaša avtoritativno, odgovarja z vprašanjem: »Bi potem sploh uvajali ta projekt, za katerega sem sam dal pobudo? Bi iskali sodelavce, strokovno pomoč od zunaj? Nič ne vem, da bi kogarkoli kakorkoli zaviral. To so govorice brez dokazov.« Šankove argumente za in proti bomo objavili v prihodnji številki našega tednika.

Branko Žunec

S prostovoljnimi prispevki kupili monitor

Naša delavca na začasnem delu v Schorndorfu v ZR Nemčiji, Stefan Tomec in Stanislav Kikec, doma iz Murske Sobote, sta se lotila svojevrstne akcije. Slišala sta, da so naši delavci na začasnem delu v Ingolstadt in še nekaterih drugih nemških mestih zbirali prostovoljne prispevke za nakup ne-

Štefan Tomec

AKCIJA ZDOMCEV

katere medicinske opreme za novo kirurgijo v Rakičanu, zato sta se odločila, da bosta poskusila sama. Čeprav sta imela pri zbiranju prostovoljnih prispevkov določene težave, ker nekateri niso bili prepričani o uspehu akcije, sta uspela. Vložila sta veliko truda in prostega časa, saj sta obiskovala naše delavce, ki so zaposleni v okolici Schorndorfa, Stuttgarta, Esslingena, Göttingena, Plochingena in še nekaterih drugih krajev. Tako sta zbrala okrog 12.400 nemških mark, ki jih je prispevalo 139 naših delavcev na začasnem delu v ZR Nemčiji. Nekaj mark pa je še ostalo, in te sta nakazala soboški bolnišnici. S to akcijo dveh naših prizadevnih delavcev, Stefana Tomca in Stanislava Kikeca, in razumevanjem Pomurcev, ki delajo v ZR Nemčiji, je soboška bolnišnica v Rakičanu dobila nov monitor — aparat za spremljanje delovanja srca, ki

je že nameščen na intenzivnem oddelku in ga uporabljajo. Pobudo in akcijo naših delavcev na začasnem delu v ZR Nemčiji so v Splošni bolnišnici Murska Sobota z veseljem sprejeli, hkrati pa izrekli zahvalo za razumevanje. Pa še to: Ker je aparatura prispevala v našo državo brez carine in prometnega davka, sta morala preskrbeti na jugoslovanskem konzulatu v ZR Nemčiji potrebno dokumentacijo. F. Maučec

Stanislav Kikec

Vzgojno-varstveno delo v Lendavi

Žrtvujemo bodoče rodove?

Krizno obdobje se v vsej Sloveniji močno kaže tudi pri vzgojno-varstvenem delu. Izgovor pa je povsod prazna vdanost v usodo: saj je povsod enako, povsod so ljudje prikrajšani za dobrino. Zato so žrtve nesmiselnih ukrepov države tudi otroci, še posebno v manj razvitih občinah, kamor spada tudi lendavska.

Vzgojno-varstvena organizacija v Lendavi je sestavljena iz 16 enot. V šolskem letu, ki je za nami, je bilo v 50 oddelkih vključenih 1091 otrok. Priprava na vstop v šolo na enojezičnem območju traja eno, na dvojezičnem pa dve leti. V dnevnem varstvu je 810 otrok, v krajših programih pa 281. Oddelki dojenčkov imajo v treh enotah, vključenih pa je tudi 21 romskih otrok, ki dokaj redno obiskujejo vrtec. Posebno pohvalno je, da so v letošnjem letu uspeli organizirati oddelke, v katerega so vključeni štirje razvojno moteni otroci.

Z vzgojno-varstvenimi delavci v lendavski občini nimajo problemov. Zaposlenih je 106 delavcev, med temi je 50 vzgojiteljic. Precejšnje število pa se jih izobražuje. Delavci so na voljo, nimajo pa denarja, da bi jih zaposlili. Po predvidenih določilih bi jih moralo biti zaposlenih precej več. Zato zaposleni morajo delati več časa, kot je predvideno v predpisih. Po teh bi morali delati 9 ur, večina enot pa posluje 10 ur.

Še posebej bodo morali v prihodnje skrbeti za vključevanje v delo tako potrebnih strokovnih kadrov, kot so psihologi, pedagogi... Vzgojno-varstvena organizacija v Lendavi nima zaposlenega niti enega takega delavca.

Zavedajo se, da je ob sestavi otrok to nujno. Ugotavljajo, da tudi prostori, za vzgojo v večini enot ne ustrezajo številu vključenih otrok. Najslabše prostorske razmere so v Bistrici, na Hotizi in v Gaberju. Vendar ne moremo takega stališča posplošiti na vse vrte. Priča smo zelo različnim prostorskim razmeram in opremljenosti. Nekateri enote so v lastni zgradbi, druge v prostorih osnovne šole ali ob šoli. Na Hotizi in v Bistrici pa dejavnost poteka v prostorih Krajevne skupnosti. Zanimiv je način organiziranja oddelkov. Poudariti je treba, da ne predstavljajo kriterija za oblikovanje oddelka prostorske možnosti, ampak je predvideno čim večje število otrok.

Ne ubadajo pa se le s prostorskimi problemi. Opremljenost z vzgojnimi sredstvi, igračkami, telesnovzgojnimi rekviziti in podobnim se iz leta v leto slabša. Ne le da nimajo sredstev za posodobitev, tudi obnove obrabljene stvari pogosto ne morejo privoščiti.

Glavni vzrok za vse te probleme vidijo v pomanjkanju finančnih sredstev. Denar iz republiškega in občinskega vira dobivajo, drugače pa je s starši otrok, saj mnogi ne plačujejo redno oskrbnine. Napako vidijo tudi v načinu razdeljevanja sredstev.

Osnova za pridobivanje sredstev je posamezni oddelki, in ne število otrok. To sili vzgojno-varstvene organizacije v polnjenje oddelkov ne glede na prostore.

Ob nezmožnosti obnavljanja je še težje z naložbami. V letu 1986 je bil zgrajen v Črenšovcih vrtec s tremi oddelki, a zmanjkalo pa je denarja za nabavo vse opreme in za ureditev okolice z igriščem. Zato je treba to naložbo čim prej končati in začeti z gradnjo vrtca v Bistrici, saj so razmere v sedajšnjem bistriškem vrtcu obupne. Enako pozornost bo treba nameniti urejanju igrišč, saj so v vsej občini primerno urejena le 4.

V naslednjem šolskem letu bo potrebno zmanjšati število oddelkov. Namesto 50, koliko jih je bilo do sedaj, jih bo 46. To nujno pomeni zmanjšanje števila vzgojiteljic. Največjo zlo za skupnost pa pomeni tretje zmanjšanje, to je števila subjektov vzgoje. Mogoče se kdo ne bi spomnil, kaj bi lahko to bilo — otroci seveda. Iz takih ali drugačnih vzrokov upada število rojstev v skorajda vseh rajevnih skupnostih v občini. Dejstvo, da letno upada število vpisanih otrok za 10 odstotkov in da se predvideva tako nadaljnja stopnja upadanja, bi moralo »dati misliti«. A kaj, ko so krivci vedno tako čudežno nevidni, da jih doživljamo kot bogove, imenovane »objektivne okoliščine.«

Jože Gabor

DOKTORJI IN LEPOVICE

Prekmurje je vse bolj navzoče v jugoslovanskem tisku. Toda novinarji raznih listov, ki vse čedeže prihajajo v Prekmurje, ne počenja tega zaradi najboljših jugoslovanskih konfekcije (Mura), niti zaradi največjega in najraznovrstnejšega jugoslovanskega rastlinjaka (soboška vrt-narija), niti zaradi zanimivih filovskih in pečarovskih lončarjev, niti zaradi izjemne zbirke umetnin Pokrajinskega muzeja, niti da opišejo »idilni košček sveta sredi hrupne Evrope« (Goričko), monumentalne srednjeveške gradove ali nostalgичne mlino na Muri... Prihajajo, pomislite, zaradi šivilje iz Fokovec, ki si je zamislila, da je pornografska zvezda. Ko si kakšen nesrečnik v norišnici postavi na glavo papirnato krono in trdi, da je kralj, novinarji rumenega tiska ne zahtevajo pri njem sprejema in ekskluzivnega pogovora (čeprav lahko, glede na to, kako se stvari razvijajo, pričakujemo tudi to), ko pa je nesrečnica izjavila, da bo z možem (medtem ko otroci spi) snemala pornografske filme in se ukvarjala s skupinskim seksom, ki bi ga gledalo čim več ljudi, zlasti mladih, in tako »kultivirala zaostale Slovence«, je bilo to dovolj, da novinarji priletijo v Prekmurje. Če mariborski Kaj, zagrebška Erotika ali sarajevski

As napravijo iz nesrečne ženske megazvezdo, je to preprosto nesramnost, motivirana z razlogi tržišča, na katere smo se (na žalost) že navadili. Toda ko to napravi Jana, ženska revija, ki se deklarira kot zaščitnik »ponižane in ženske brez pravic«, potem je to nesramnost,

neke družbene ustanove razumemo kot dejstvo vrednotenja (in tako se večinoma razume), potem je zmaga na izboru lepotic na neki prireditvi pomembnejša od obrambe doktorske teze znanstvenika. Pri takih zgledih ni pomanjkanja. Na primer: Za pisanje o nekdanjih yulepticah, Bernardi Marovi in Ani Sasso, je porabljeno na tisoče ton papirja v časopisih, ki niso nikoli niti z eno samo črko omenili kakšne inovacijske rešitve svetovnega pomena našega strokovnjaka, ki niso nikoli omenili kakega našega znanstvenika, tudi ko je — gledano iz svetovnih razsežnosti — s svojim delom pomembno prispeval k znanosti in praksi. (Glede na »velike« liste je Vestnikov greh zanemarljiv, tu sta obe informaciji, Vestnik pa se še naprej ukvarja z dr. Spilakom, kar je dobro, in ne omenja lepotic Modre noči, kar je prav tako dobro.)... kako in kaj naj ukrene, da bi vsaj delno zajeli nezadržno in večdesetletno odtekanje pomurske pameti po domovini in tujini, se vpraša komentator Vestnika v številki z dne 21. julija.

ZAPISANO MIMO GREDE

pa tudi licemerstvo najnižje vrste. To je popoln polom uma in morale.

Na naslovnici Vestnika z dne 14. julija je med drugim informacija, da je mag. Štefan Špilak postal doktor znanosti, ter informacija, da je 19-letna dijakinja iz Murske Sobote, **Cvetka Sarčević** izbrana za »mislino« Modre noči. Za obrambo doktorske teze dr. Spilak ni dobil nobene nagrade (razen morda stiska roke, iskrenega ali lažnega), omenjena lepota pa je nagrajena s sedemdesetmim bivanjem v Palmi de Maiorci. Je javno publiciranje ali nagrado

Spaso Čanković

Namesto telovadnice večnamenska dvorana

30. novembra se v Radencih izteče sedanji krajevni samoprispevek. Krajevna skupnost se že pripravlja na uvedbo novega, ki naj bi ga namenili za gradnjo telovadnice med Osnovno šolo Radenci in Srednjo šolo za gostinstvo in turizem ter za ureditev kinodvorane v Radencih. Gradbeni odbor (sestavljajo ga predstavniki osnovne in srednje šole, Radenske, krajevne skupnosti, občinske telesnokulturne skupnosti in občinske izobraževalne skupnosti) se je sestal že trikrat. Odločili so se (kar je tudi najbolj potrebno in upravičeno), da bodo namesto telovadnice po določenih standardih in normativih gradili večnamensko dvorano. S tem bi bilo tudi financiranje več. Večina sredstev bo vezanih na krajevni samoprispevek in na delež Radenske (tri četrti sredstev). Idejne projekte bo izdelal PGP Ljutomer do 20. septembra, nato pa bo o njih še javna razprava. Po grobih ocenah bi gradnja večnamenske dvorane v Radencih stala čez dve milijardi dinarjev, poleg že omenjenih sredstev pa bi dobili še delež občinskega samoprispevka, amortizacijska sredstva Občinske izobraževalne skupnosti ter prispevek srednje šole.

Bernarda Peček

ZBIRNO POROČILO O ŠTARJERSKIH SLOVENCIH

MOŽNOSTI OBSTOJA IN RAZVOJA

Strokovnjak ljubljanskega inštituta za narodnostna vprašanja Boris Jesih je že pred časom pripravil zbirno poročilo Slovenci na avstrijskem Štajerskem — možnosti obstoja in razvoja. Gradivo ima večjo težo, če upoštevamo, da se ravno zdaj pešiča dvojezičnih intelektualcev iz Radgonskega kota prizadevno pripravljajo na ustanovitev lastne organizacije, ki naj bi nosila ime Člen 7 — Kulturna zveza za Štajersko s sedežem v Gradcu. Kakšen odgovor bodo — ali so ga morda že? — dobili od pristojnih oblasti na Dunaju in v Gradcu, kamor so posredovali vso potrebno dokumentacijo, vključno z osnutkom društvenih pravil, še ne moremo poročati. Prav gotovo pa je to poteza brez primere v zgodovini naših rojakov na avstrijskem Štajerskem, in četudi se morda ne bo obnesla, je vredna, da nanjo opozorimo.

Jesihovo poročilo je pravzaprav strnjen prikaz večjega dela tistega, kar je bilo doslej objavljeno o tej problematiki v strokovni in poljudni publicistiki. Izpostavlja nekatere bolj ali manj znane ključne ugotovitve o vlogi in položaju slovenske manjšine v okrajih Radgona/Radkersburg, Lipnica/Leibnitz in Deutschlandsberg, predvsem tisto o »pozabljeni ali zamolčevani manjšini« oz. o manjšini — tako nekateri politični in znanstveni krogi v Avstriji! — ki da »se je pomotoma znašla v avstrijski državni pogodbi« iz leta 1955.

Ne bi ponavljali spoznanj in dejstev o Slovencih na avstrijskem Štajerskem, posredovanih v zadnjih treh, štirih letih skozi različne medije — naj bo glede številčnosti, jezika in jezikovne ravni, kulturnega življenja, političnega delovanja. Bolj nam je za akcijski program, kaj storiti, ob nespornem vedenju, da »slovenska narodnostna skupnost na Štajerskem obstaja, čeprav neorganizirana in v veliki meri narodnostno slabo osveščena«. Iz predlogov, ki jih ponuja Boris Jesih, omenimo samo dva: izoblikovati skupino strokovnjakov z načrtno raziskovalnega dela na zgodovinskem področju, z mednarodnih vidikov, z vidika sodobnih problemov na ravni demografskih, jezikovnih, etnoloških, socioloških in ekonomskih raziskav ter sklicati posvetovanje v okviru SZDL, kjer bi se dogovorili za način obravnave tega dela slovenske manjšine v Avstriji z vidika odnosov med Slovenijo/Jugoslavijo in Avstrijo, zlasti z zvezno deželo Štajersko, ter v zvezi na republiški in zvezni ravni.

Preglednemu poročilu so dodani: pozicijska karta območja avstrijske Štajerske, poseljenega s slovenskim avtohtonim prebivalstvom, opombe z izborom pomembnejše literature o teh vprašanjih in priloga Razmerje političnih sil v avstrijski zvezni državi.

Štajerski. B. Žunec

Tudi v tujini naši

Da, lepo je poslušati mladi rod, ki raste zunaj meja naše domovine — skupaj s starši, ki so nekoč odšli za boljšim zaslužkom v svet — da zna govoriti po naše, da pozna naše pesmi in pise ... Takšni otroci niso izgubljeni; tudi v tujini ostajajo Slovenci, čeprav obiskujejo tuje šole. Pri ohranjanju materinega jezika, narodne zavesti in kulturnih tradicij pa opravljajo pomembno vlogo tudi slovenska kulturno-prosvetna društva, kot je to Lastovka in Ingolstadt v Zvezni republiki Nemčiji, katerega pokrovitelj je občinska konferenca SZDL Murska Sobota.

Da bi vezi z našimi delavci na tujem in izseljenci še okrepili in da bi jim izrekli dobrodošlico, ko se vrnejo v domače kraje na letni dopust, smo v Pomurju pred enajstimi leti začeli organizirati skupna srečanja, kakršna je bilo minulo nedeljo tudi v Moravskih Toplicah. Pripravili so ga OK SZDL Murska Sobota, Slovensko kulturno-prosvetno društvo Lastovka in podružnica Slovenske izseljenske matice v Murski Soboti. Z udeležbo pa sicer ne bi mogli biti ravno zadovoljni. Kot kaže, so nekateri že odpotovali nazaj ali pa so ta čas na morju oziroma kje drugje.

Srečanja v Moravskih Toplicah pa so bila, kot je med drugim dejal v slavnostnem nagovoru predsednik občinskega sindikalnega sveta Murska Sobota Janez Kovač, »vselej prijetna, kori-

stna in zanimiva. Ob srečanjih se naše vezi še krepijo in tako postajajo močan in trden most prijateljstva med rojaki, ki jim večina življenja poteka v raznih krajih zunaj domovine, in nami, ki doma snujemo načrte in bijemo bitko za boljše razmere, za lepšo srečo in varno življenje vseh sedanjih in prihodnjih generacij.« Posebej je podčrtal tudi vlogo naših kulturnih društev na tujem in prispevek zdomcev, ki ga v obliki samoprispevka ali kako drugače namenjajo za razvoj domačih krajev, za šole, bolnišnice ... Ob njihovi končni vrnitvi v domovino pa računamo tudi na znanje, ki so si ga pridobili v tujini, in prenos sodobne tehnologije.

Mitja Vošnjak, predsednik Slovenske izseljenske matice Slovenije, pa je najprej nanizal nekaj drobcev, ki pa lahko tudi veliko pomenijo za ohranjanje slovenskega jezika in narodne zavesti. Tako je med drugim na izseljensko matico prispelo iz Buenos Airesa pismo, v katerem učiteljica sporoča, da obiskuje slovenski dopolnilni pouk že 50 otrok. Ob koncu pa je dejal: »Ostanite Slovenci še naprej, pa bomo srečni mi na izseljenski matici, srečna bo vsa naša dežela, ker je lepo videti ljudi, ki ostajajo zvesti svoji domovini!«

Takšna srečanja pa so tudi priložnost, da otroci, ki živijo skupaj s svojimi starši na tujem, pokažejo, kako ohranjajo materni

jezik in kulturno izročilo. Za ingolstadtke Lastovke lahko rečemo, da so to zares tudi naše lastovke, saj jim gre slovenska beseda dokaj gladko z jezika in urno se znajo zavrteti v folklorni skupini, ki ohranja slovenske ljudske pleske. Z lepo domačo in ubrano pesmijo pa se je obiskovalcem predstavil tudi Prekmurški oktet.

In še nekaj misli, ki smo jih izluščili iz pogovora z našimi zdomci in izseljenci.

KRISTJAN KOROŠEC: »Rodi sem se v Nemčiji, tam obiskujem tudi nemško šolo, rad pa bi se vrnil za stalno v domovino. Tu je lepo, ker se zberemo iz različnih krajev, se pogovarjamo, veselimo ...«

IVAN PUCKO: »Svoj drugi dom sem si poiskal na Švedskem, toda zdaj sem z eno nogo že spet doma. Rad prihajam na takšna srečanja in zdi se mi škoda, da nas ni več. Najbrž bi to srečanje moralo biti nekoliko prej. Lepo pa je vseeno.«

SLAVKO HORVAT: »Vsako leto se udeležujem teh srečanj, ker pridemo tu skupaj znanzi z različnih koncev sveta, se pogovorimo pa ... domovina pač vleče. To je naša tradicija.«

DARINKA KELENC: »Tudi jaz pridem skoraj vsako leto na srečanje. Tu je domače vzdušje, poveselimo se in vidimo kaj zanimivega. Sicer pa je nastopala tudi moja hčerka Melita.«

Jože Gaj

OBISK V KARAVLI MIHE MARINKA V PROSENJAKOVCIH

Na Goričkem so prijazni in dobri ljudje

Ob letošnjem 15. avgustu — dnevu graničarjev bodo karavla Mihe Marinka v Prosenjakovcih razglasili za najboljšo v enoti starešine DANIJELA HORNA. To je bil tudi povod, da smo se pred praznikom čuvarjev naših meja oglasili v Prosenjakovcih ter se o njihovem delu in življenju pogovarjali s komandirjem karavle RAJKOM JANJICEM, deseterjem MILANOM VIRŠKOM ter vojakoma BORISOM MORIJEM in NUSRETOM PAPIČEM.

»Po mojem prihodu v karavlo pred petindvajsetimi leti so bile razmere za delo in življenje tu-

vornih nalog pri varovanju meje. Asfaltirana igrišča pa tudi omogočajo športne in kulturne aktivnosti graničarjev. Vse to je poleg odgovornega opravljanja nalog prispevalo k temu, da je bila letos karavla Mihe Marinka v Prosenjakovcih razglašena za najboljšo, na kar so ponosni. Ta naziv namreč ni tako enostavno doseči, kajti vse karavle se trudijo, da bi bile med najboljšimi. Največji konkurentki sta jim bili

Rajko Janjić — komandir karavle Mihe Marinka v Prosenjakovcih

kaj zelo skromne, saj smo imeli od informativnih sredstev le tranzistor, ki smo ga uporabljali le ob določenem času. Z razvojem naše družbe se je tudi življenje v naši karavli izboljševalo

Milan Viršek — deseter in dobitnik značke primeren vojak

karavla na Hodošu in enota iz komande v Murski Soboti. »Odnosi med graničarji in prebivalstvom so zelo dobri, kajti sicer me v krajevni skupnosti Prosenjakovci ne bi izbrali za predsednika skupščine. V tem delu Goričkega ni slabih mišljenj o enih ali drugih, temveč živimo v sožitju, vzajemnem zaupanju, pomoči in razumevanju. Zlasti je dobro sodelovanje med graničarji in tovarno Pletilstvo ter osnovno šolo in kulturnim društvom v Prosenjakovcih in mladinsko organizacijo Bogojina. Dokaz dobrega sodelovanja med graničarji in prebivalstvom je tudi priznanje Občinske gasilne zveze Murska Sobota, ki ga je karavla v Prosenjakovcih dobila za gašenje požarov, in še bi lahko naštevali. Tako pravi komandir karavle, kaj pa mislijo vojaki? Deseter Milan Viršek pravi, da je na Goričko prvič prišel kot vojak, in ugotavlja, da so tukaj ljudje zelo prijazni in dobri. O tem se je lahko prepričal pri medsebojnem sodelovanju in priznava, da je celo presene-

čen nad dobroto ljudi, ki je ne najdeš nikjer drugje, niti doma ne, tako da tukaj vojska ne bi mogla živeti brez vaščanov in njihove dobrote. **Milan Viršek** je zgleden vojak, ki si je s svojim znanjem, disciplino, tovarštvom in drugimi vrlinami pravega čuvarja naše meje, svobode in neodvisnosti zaslužil značko primeren vojak, kar je najvišje priznanje v JLA. Nanj je ponosen, hkrati pa je dodal, da s tem dokazuje, da je z vsem srcem za svojo domovino in dobro pripravljen, da jo brani v vsakem trenutku. Vojak **Nusret Papić** meni, da imajo v karavli dobro razvite kulturne in športne dejavnosti, ter da na tem področju uspešno sodelujejo s sosednjimi karavli, tovarno Pletilstvo in osnovno šolo V Prosenjakovcih, nogometnim klubom in drugimi. Skupaj z mladimi pripravljajo razne prireditve ob pomembnejših praznikih in mejnih naših revolucij. Večkrat se srečujejo in tako utrjujejo prijateljstvo. Nusret Papić je prav tako eden najboljših vojakov v karavli Mihe Marinka v Prosenjakovcih. To pa drži tudi za vojaka

Nusret Papić — vojak, ki je bil večkrat pohvaljen

Borisa Morija, kuharja v karavli. Pravi, da si brez sodelovanja med prebivalstvom in graničarji na meji ni mogoče predstavljati dela in življenja. Vojaki pomagajo vaščanom pri pospravljanju poljščin in drugih akcijah, vaščani pa jim naredijo marsikakšno drugo uslugo, tako da je življenje ne meji mnogo lažje. Zelo pogosto je tudi sodelovanje pri čiščenju in popravilu cest. Tako kot v mnogih drugih naših karavlah si tudi v Prosenjakovcih veliko hrane pridelajo vojaki sami. Tako pridelujejo najrazličnejšo zelenjavo od krompirja, solate, čebule do raznih začimb kot dodatek jedem. Redijo pa tudi svinje. **Boris Mori** pravi, da tako zmanjšajo izdatke, vse kar pridelajo sami, pa je tudi slajše.

Feri Maučec

Domovi razseljenih ljudi

Poletje je čas, ko se Pomurci vračajo z vseh koncev sveta. Nekateri le za teden ali dva, drugi ostanejo dalj časa, vsi pa odidejo spet v tuje kraje. Mnogi bi radi ostali doma, toda domovina jim očitno daje tako malo, da jih to ne motivira. Bojijo se, da se doma ne bi imeli celo s čim preživljati.

Srečali smo se z dvema takima družinama. Ena se je že dodobra ustalila v Franciji, druga pa v Nemčiji. Obe sta torej v evropskih državah, prav bližina domovine pa je dejavnik, ki povzroča, da se pogosteje vračajo. Tisti, ki so bolj oddaljeni, si to lahko privoščijo le enkrat v desetletju. Tudi okolje ni tako, kot so ga ohranili v spominu. Ostali so jim le sorodniki, prijate-

tako vrnil, da smo vsi skupaj. Res, prej sem veliko razmišljal o tem, da bi se vrnil. Ko pa sem se poročil, sem o tem razmišljal vse manj in manj.«

Ob veliki asimilaciji, ki jo doživljajo naši zdomci skorajda v vseh deželah, nas je zanimalo, na kakšen način, razen z občasnimi obiski, ohranjajo stike z domovino. Naš sogovornik je odgovoril, da

zato smo pričakovali, da smo naleteli na zdomce, ki se bodo zagnali v domovino. Toda odgovori naših sogovornikov so nam pokazali, da smo se zmotili. Močno nemški naglas pri govoru je prav tako dokazoval močan vpliv nemškega okolja na njunega sina Roberta.

Jožefova usoda je zelo podobna življenjski poti prvega sogovornika. Povedal je: »V Nemčiji sem že 20 let. Ko sem šel v tujino, se mi niti sanjalo ni, da bom ostal tako dolgo. Bil sem brez zaposlitve, zato sem šel za nekaj let v Nemčijo, enako kot veliko mojih prijateljev.«

Po desetih letih dela v Nemčiji si je Jože 1978. leta sezidal hišo v Črenšovcih: »Mogoče bi se še vrnil, vendar je preveč ovir, med drugim tudi problemi z zaposlitvijo. Tam sem si že izbral svoje mesto v družbi, tukaj pa bi moral začeti čisto od začetka. Tudi drugi pravijo, da je pametneje, če ostanem v tujini.«

Hiša, o kateri je sanjal Jože, tako kot tisoči prekmurški mladeniči, je zdaj prazna. Lastnik ne vidi doma nobene prihodnosti: »Zemlje nimam, da bi jo obdeloval, tudi v tovarni ne mislim delati ... Tudi za to, da bi začel čisto od začetka s kako obrtjo, se mi zdi pri 40 letih nekoliko pozno.«

V pogovor o slovenskih otrocih v Nemčiji se je vključila tudi njegova žena Marija: »Tudi naši otroci se učijo slovenski jezik v šoli.« Ob tem je sin Robert sicer zatrdil, da je enako lepo v Sloveniji in Nemčiji, vendar bi raje ostal v Nemčiji.

bere slovenske časopise. Vrsto let je bil naročen na Pomurski vestnik, vendar ga je zaradi selitve odpovedal. Tudi otroci se učijo slovenski jezik, čeprav hodijo v šolo.

Žaligovi: »Doma ne vidimo prihodnosti.«

kjer govorijo izključno v francoskem jeziku.

Vendar pa tudi on ne govori pravilno slovenskega jezika, saj je precej časa delal skupaj z hrvaškimi delavci.

JOŽEF IN MARIJA ŽALIG IZ ČRENSOVCIH

Žaligova sta bila počitniško razpoložena, ko sta urejala počitniško priklopo pred svojo hišo v Turnišču. Hiša je res lepo urejena,

Ker pridejo Žaligovi domov le nekajkrat letno, se na te kraje seveda ni mogel navezati.

Edini stik z domovino jim je kulturno društvo Lastovka, kamor redno dobivajo časopise Vestnik, Delo in Večer, s katerimi se seznanijo o dogajanju v naših krajih.

Jože Gabor

Kolenčevi: »Ostali smo v tujini.«

lji, ljudje, pa tudi ti počasi odhajajo.

JOŽEF KOLENČEV IZ GORNJI GRADCA

Jožefa Kolenčeva smo srečali pri Kolenčevih v Gomilici. Prišel je domov na obisk iz Francije, kamor je odšel že pred 28 leti, daljnjega leta 1960. Nov dom si je uredil blizu Pariza, kjer se je zaposlil kot strugar.

»Ko sem šel v Francijo, sem bil star šele 16 let,« pravi Jožef. »Takrat nisem vedel, kam dejansko grem. Francijo sem poznal le po pripovedovanju ljudi, ki so se vračali s sezonskega dela. Tako sem se pravzaprav odpravil v neznanje. Šel sem v svet, ker doma nisem našel nobenega delovnega mesta, kjer bi se zaposlil. Takrat je bilo veliko težje priti do službe kot danes.«

Kot mnogi drugi je želel, da bi si zaslužil za nakup avta in hiše. Te sanje so se mu uresničile, toda ne v prekmurški vasi Gomilici.

»V Franciji sem se poročil z našo zdomko, ki pa je bila tam že rojena, zato ne zna veliko slovensko. Tako sva si sezidala hišo, imava otroka ... Tudi v novo delovno okolje sem se dodobra vživel in očitno mi je usojeno, da ostanem tam.«

Vprašal sem ga, kaj ga kljub temu vleče domov: »Domov grem zato, da vidim sorodnike. Tukaj imam mamo, teto ... Tudi brat je v Holandiji, a se je čez poletje prav

PREDANOVCI

Najboljši Markišavci in Pečarovci

V Predanovcih je bilo preteklo nedeljo meddruštveno tekmovanje, ki se ga je udeležilo 21 gasilskih ekip iz soboške občine. Tekmovali so v tridelnem napadu in polaganju cevovoda. Pri moških je zmagała ekipa Markišavec z 867 točkami pred Gorico, 864, Moščanci, 862. Tovarno mesnih izdelkov Murska Sobota, 861 in Dolino, 859 točk. Pri ženskah pa je bila najboljša ekipa Pečarovec z 852 točkami pred Bratonce, 839, Salamenci, 839, Predanovci, 812, in Vaneč, 794 točk.

F. M.

Delovna organizacija

SERVIS VOZIL IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE

69240 Ljutomer, Kolodvorska c. 16 a, tel.: (069) 81-063, 81-535, 81-505, 81-515, 81-525

Servis vozil in kmetijske mehanizacije, p. o., Ljutomer, Kolodvorska 16 a Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas:

Vodenje finančno-računovodskega sektorja

Pogoja:

— visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri,

— 2 oz. 4 leta delovnih izkušenj v finančno-računovodskem sektorju.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave na kadrovsko-spišni sektor na zgodnji naslov.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sklepu komisije.

natečaj

za pridobitev stanovanjske pravice v enem dvosobnem stanovanju v Kocljevi ulici v Murski Soboti.

Podrobnejše pogoje za pridobitev stanovanjske pravice do razpisnega stanovanja dobite na Občinskem sindikalnem svetu v Murski Soboti. Trg zmage 2 (drugi vhod z dvorišča občine).

Rok za zbiranje vlog je 30 dni od objave v Vestniku. Vloge se zbirajo na Občinskem sindikalnem svetu. Vloge, vložene po tem roku, in nepopolne vloge ne bodo upoštevane.

Ali gledate slovenske filme in zakaj ne?

Se sprašujete, zakaj sem tako modro sklepal, da ne gledate slovenskega filma? Preprosto zato, ker ga skorajda nihče ne gleda. Tudi na drugo vprašanje ne pričakujem strokovnega odgovora, saj nam je vsem znano: slovenski film je slab. Zdaj bi se lahko oglašil kak nacionalni zavednež in trdil, da slovenski film izraža slovenski nacionalni duh, kaže naše okolje, našo zavest. Kako je torej mogoče, da Slovenci ne gledamo filma, ki je tako zelo naš?

Kinodvorane so ob predstavitvah slovenskih filmov prazne, na televiziji pa se filmi tako ne gledajo, ampak spregledajo. Seveda se najde nekaj ljudi, predvsem filmskih kritikov, ki so filme dolžni gledati po službeni dolžnosti. Ti se vse bolj pritožujejo, da jih gledanje slovenskih filmov zelo obremenjuje in da so za to delo veliko preplačani. Napornost gledanja dokazuje tudi to, da iz kinodvoran prihajajo bolj izmučeni, kot rudarji po dveh izmenah v rudniku. Zato se pogosto na Kulturni skupnosti Slovenije sliši prošnja, naj se slovenski filmski delavci usmili slovenskih filmskih kritikov in prenehajo snemati filme. Ti pa se izgovarjajo na dejstvo, da morajo od nečesa živeti in da s svojim delom preživljajo enega otroka in deset žena, oziroma obratno.

Dva izmed največjih polomov v slovenski filmski produkciji sta bila v zadnjem času prav gotovo filma Čas brez pravljič in Heretik. V kinu si je ta dva filma ogledalo približno toliko ljudi, kot jih je sodelovalo pri snemanju. Po poslovnih dolžnostih sem si ju moral ogledati tudi jaz. Po nekaj minutah ogleda filma mi je bilo heretikovega recitiranja dovolj in sem hotel zapustiti dvorano. A sem se spomnil, da je bila nadaljevanje na televiziji, ki so jo posneli obenem s filmom, precej hvaljena. Zato sem se zbal, da bi me drugi gledalci razglasili za heretika, zato sem zavedno in z lažno radovednostjo buljil v veliki ekran. Potem pa sem se končno opogumil in pogledal ostale gledalce, toda okrog mene je bila prazna dvorana. Le nekaj ljudi je sladko dremalo.

Pri filmu Čas brez pravljič pa sem se zavedel, da režiser Hladnik ni le mojster kiča, ampak filmu mirne duše lahko damo oznako primitivnega, praznega, poneumljajočega in bolj neumnega od vsake pravljičice. To je zares čudno, če poznamo nekatera druga Hladnikova dela, ki so prave mojstrovine. Je ta njegov film mogoče odraz razmerij v kakem okolju?

Ob tem se lahko vprašamo le, kako lahko kaj takega sploh snemamo in za koga. To nam postane takoj jasno, če vsaj malo poznamo razmere v naši edini produkcijski hiši, Viba filmu. Seveda ni treba biti detektiv, da bi raziskal odnose v organizaciji. O tem je veliko pisalo v časopisih, govorilo na radio. To je organizacija, kjer najboljši in daleč znane režiserje razglašajo za nesposobne, jih ignorirajo. Večji del ljudi, ki sedi na tronu, nima pojma o filmu. Zavedajo pa se, da način dela zahteva podpoprečnega delavca. Vsaka večja kakovost bi bila kontraproduktivna in nevarna za ohranjanje delovnih položajev zaposlenih.

Zadnje čase se veliko govori o komunikativnem filmu, ki naj bi pritegnil gledalce, a kaj ko ta komunikativni film nima s kom komunicirati. Tisti, ki pa si ga slučajno ogledajo, nekaj časa ne zmorejo nobene komunikacije.

Izjema je bil le film Poletje v školjki, ki pa je namenjen določeni skupini ljudi — tistim otrokom, ki ne razmišljajo.

Mlađi filmski kritiki trdijo, da poznamo v Sloveniji, le en žanr: kmečki film. Režiserji se izgovarjajo na botre, ki jim ves čas visijo na vratu. Gledalci pa hodijo gledat izključno tuje filme, predvsem ameriške, in sicer iz treh vzrokov:

1. ker so, kljub svoji naivnosti, veliko boljši od naših,
2. ker niso naši (problem predsodkov) in
3. ker so daleč od slovenske vsakdanjosti, od naše stvarnosti. Film je kljub vsemu le sredstvo za doživljanje sveta. Od gledalcev pa je odvisno, kateri svet si izberejo. Mislim, da so se slovenski gledalci pravilno odločili in iz tega ni težko uganiti težnje slovenskega človeka.

Jože Gabor

DRAGO KUHAJ

Cunjava morala

(glosa o kmečki kulturi — OSMI DEL)

Morala v najširšem pomenu besede je prav tako temeljni problem kmečke kulture in socialistične kulture nasploh. Ugotavljamo zanemarjenost morale pri nas, kar je tudi specifičnost socializma, tako da lahko govorimo o splošni moralni krizi, ki ima razpredene svoje tipalke v vseh porah našega življenja.

Lastnik rodne grude je lahko samo tisti, ki jo obdeluje in z delom plemeniti, in to prav gotovo naš kmet počne, tako da bi on edini moral biti njen lastnik. Lastnina ni samo ekonomska in pravna kategorija, ampak predvsem moralna, in ne kot pri nas, kjer postaja celo politična kategorija, kar je popolni bivanjski nesmisel. Tako opredelitev ustreza državnemu samodržstvu in politično birokratski samovšečnosti, ki hrepeni po državno lastniškem odnosu do vsega, in tako tudi do zemlje oziroma kruha. Želi si kmeta v cunjah, a sebe v fraku.

Morala je nekaj dobrega, blaženega; je sreča in hkrati smisel človekovega življenja. Je življenjska vrednota, ki oblikuje človeško osebnost; je včasih znak absolutnosti, včasih pa relativnosti, vendar je vedno odraz hotenja, notranjega spoznanja in kreposti.

V kmečki morali ne moremo spregledati istovetnosti, ki kaže na ujemanje kmeta z rodno grudo in s samim seboj. Življenjsko izkustvo ga moralno očisti in ga skladnostno opredeljuje, tako da je njegovo zrenje pogreznjeno v ustreznost bivanja in preživetja. Njegova močnost mu dodeljuje pravilnost, razsodnost ga opogumlja, a upanje mu razkriva lepoto ljubezni in tako si sam določa vero, ki mu v vsakem odločitvah. Vrednoto kot je vest, je potrebno spoštovati, jo ohranjati in negovati ter moliti zanjo. To lahko počne le moralni človek, a pri nas je ostal od morale le še spomin.

Morala je odvisna od materialne in duhovne kulture. To velja tudi za kmečko moralo. Kmetova materialna kultura se kaže v odnosu do zemlje in v obdelovanju te bivanjske dobrine. Zalostno je, da mu ta politika postaja breme in ovira v nadaljnjem preživetju, zato se ji odtuja. Včasih se mu celo zazdi, da bi jo moral zavreči, a se mu vseeno zasmili, ko zasliši cvileči glas lačnih ust. Njegova potrpežljivost ni nikomur mar. Kmetova duhovna kultura je le semenčica njegovega prepričanja in hrepenenja, ki vzkljuje le še ob gorečih svečah in je samo spomin na božanskost duha, ki je poteptan od družbenih dogem. Ne samo, da je zapostavljena, celo zavrnjena je in izkoriščana.

In kje, in kakšna naj bi bila kmečka morala? Kmetov žulj ne počti ob vsakem ponižanju, ampak pljune v dlan in se naprej hrepeni po sveže dišeči brazdi.

KONEC

Prekmurska »pūjtra« — velikanka

Na domačiji filovskega lončarja Alojza Bojneca, ki nadaljuje tradicijo svojega očeta, nastaja po idejnem osnutku akademskega slikarja Ignaca Medena pūjtra velikanka. To je stilizirana prekmurska »pūjtra« izjemnih dimenzij: visoka je 170 in tam,

kjer je največji premer, široka 120 centimetrov. Stala naj bi na marmornem podstavku nove terapije, ki bo jesni nared v Moravskih Toplicah, po njej pa bo iz fontane mezela, zdravilna voda za goste tega razvijajočega se zdraviliškega kraja. Kot jo je opisal av-

Brigita Bavčar
Foto: Nataša Juhnov

POGOVOR Z GLEDALIŠKO IGRALKO IRENO VARGA

IGRA JE ŽIVLJENJE

Teorija igre ima pomembno mesto v svetovni znanosti. Pravi, da je vsak človek igravec, da vedno igra neko vlogo v okolju. Še posebno velik močjo v teh sposobnostih pa je človek v zadnjem času, ko se mora nenehno prilagajati novim okoljem, drugačnim razmeram.

O gledališču, igri, igralcih in še marsičem, kar postaja del človekovega vsakdana, smo se pogovarjali z gledališko igralko Ireno Varga iz Lendave, ki že 5 let igra v Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru.

V razgovoru je pokazala, da jo zanima predvsem sedanjí trenutek, ta neizogibni zdaj, ki toliko daje in jemlje. Preteklost je omenila le na kratko: »Otroštvo sem preživela v Lendavi. Tu sem tudi začela igrati v gledališču, pozneje sem nadaljevala na Gimnaziji. Takrat sem se odločila, da bom študirala igralstvo. Pred leti je bilo v teh krajih veliko več gledališke dejavnosti kot danes. Bilo je veliko več amaterskih gledališč, več zagnanosti med mladimi. Danes so mladi preobremenjeni s šolskim delom in nimajo časa za ljubiteljske dejavnosti.«

Poklicno gledališko delo je bilo pred leti mladim Pomurcem precej nedosegljivo, za delo v Pomurju ni bilo perspektive. Irena je bila med prvimi, ki so iz naših krajev šli študirat na Akademijo za gledališče, film, radio in televizijo. »Do sedaj smo, če se ne motim, le trije Pomurci diplomirali na tej fakulteti. Vendar mislim, da smo se zadnje čase resili tega kompleksa pred igro in režijo, saj trenutno študirajo kar trije.

Sama sem se po končanem študiju vpisala na podiplomski študij v Budimpešti. Precejšnja razlika je med študijem v Ljubljani in madžarskem glavnem mestu. Pri nas je poudarek na razbijanju človekove osebnosti, na iskanju v človeku in ustvarjalnosti. Velik poudarek pa je tudi na teoriji. Učence učijo razmišljati o problemih in igri. Na Madžarskem pa je v ospredju obrt, torej spretnost, kot je na primer ples.«

Naša sogovornica poučuje tudi v Dramskem studiju, za katerega želi, da bi prerasel v dramsko srednjo šolo, in pravi, da ji

delo z mladimi veliko pomaga pri lastnem izpopolnjevanju. Na njihovih napakah pogosto opazi napake, ki jih počne sama. Vprašali smo jo tudi o razlikah med mariborskim in pomurskim gledališčem, vendar pa Irena že vrsto let živi v Mariboru, zato o gledališčih pri nas ni vedela veliko povedati. »V Mariboru so obnovili stari del mesta Leni in ga popestrili tudi z gledališkimi predstavami.

Glede na možnosti imamo v Mariboru veliko predstav. Sama igram v treh: Maticek se ženi, Tri sestre in Vojaki zgodovine. Vendar pa Mariborčani ne hodijo veliko v gledališče. Mislim, da je za to krivo tudi gledališče, saj smo imeli precej časa zelo umetniško tematske predstave. To pa je odbijalo gledalce, željne zabave. Tudi gledališče je del »show businessa«. Seveda pa je gledalce potrebno vzgajati.

Irena je entuziast, želi si razvoja svojih igralskih sposobnosti, sprememb. Na vprašanje, ali bi želela igrati tudi v kakem drugem gledališču, je odgovorila: »Vsak si želi igrati tudi v drugih gledališčih, predvsem v Ljubljani. V enem samem gledališču si običajno zelo omejen pri delu. Tudi mariborski študenti obi-

tor, razvidno pa je tudi s fotografije, jo bodo pestrili štirje manjši dekorativni reliefi (eden je nastajal pred našimi očmi), izvedeni na klasičen lončarski način z vrezovanjem, imela pa bo tudi štiri ročaje. Med razlogi zanje je eden ta, da se bo lepše zila z okoljem, drugi je tudi likovne narave, saj bi en sam ročaj po umetniškem prepričanju deloval pusto, poleg tega pa bodo pipe tudi na štirih straneh nasproti reliefom in tako organizirale prostor na štiristrani način.

Lončarski postopek oziroma pristop je zaradi velikih dimenzij drugačen kot pri manjših lončarskih izdelkih, nam je pojasnil mladi mojster tradicionalne prekmurske obrti. Ta velika »pūjtra« je sestavljena iz mnogo delov, zato je delo zahtevno, paziti je treba na formo, kar je bistven problem, pa tudi dimenzije povzročajo, da se bo »pūjtra« sušila dlje in žgali je ne bodo v domači, ampak v peči na Hrvaškem. Lončarski kolovrat, na katerem se je vrtila, je moral biti narejen prav za to v Zagrebu, saj je bil zaradi teže surove glin (okoli 200 kilogramov) potreben močnejši motor. Pa tudi ročaje bo potrebno oditi posebej, zaradi natezanja in pokanja pri sušenju, kot se je izkazalo na prvem modelu, ki sta ga ustvarjalca prekmurske »pūjtre« velikanke že izdelala. Oba sta na fotografiji.

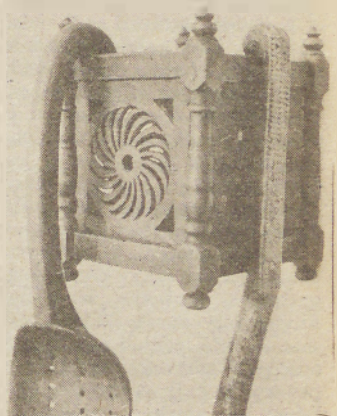
kulturni koledar

PETEK, 12. avgusta

MURSKA SOBOTA — Kulturni večer v podporo obdobjem (Janši, Borštnerju, Tasiću in Zavrlu) in ogroženi slovenski samobitnosti bo ob 20.00 in tokrat v znamenju obletnice priključitve Prekmurja Jugoslaviji (12. avgust 1919). Prireditve se iz zaprtih prostorov seli na grajsko dvorišče in je edina, ki bo obudila in počastila pomembni dogodek zgodovine.

razstave

MURSKA SOBOTA — V Pokrajinskem muzeju kulturnega centra Miško Kranjec je še vedno na ogled razstava Kuhinja avtorice Marje Kozar-Mukič iz Porabja na Madžarskem.

Svojevrsni detajli z etnološke razstave Kuhinja, ki je to poletje na ogled v soboškem muzeju.

V likovnem razstavišču Ljubljanske — Temeljne pomurske banke bo do 10. septembra na ogled razstava miniaturni slikarja — avtodidakta Jožeta Krambergerja iz Slovenj Gradca.

Dr. Cene Avguštin: »V Krambergerjevem delu se prepletajo sedanjost in preteklost, spomin in otipljiva stvarnost. Prav ob teh nasprotjih se topi slikarjeva likovna govorica in postaja vedno bolj neposredna ter zaupljiva.«

Milena Zlatar: »Krambergerju je uspelo ustvariti svet, ki nas pritegne, pa ne le zaradi našega nostalgичnega odnosa do sveta, ki ga slika in gradi z videjem občutljive osebnosti, kar ji je pač dano izraziti v likovnem jeziku.«

Marijan Tršar: »Umetnost, ki vre iz Jožeta Krambergerja, slikarja amaterja, brez učenih teoretskih dopolnjevanj, brez dolgotrajnih sistematskih uradnih študij. Umetnika, ki mu je edino vodilo neustavljiva notranja sila, da se izrazi. Izrazi tako, kot se more in zna — nič drugače in nič več.«

Jože Kramberger: AVTOPOR-TRET, olje-platno, 60x80 cm.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin so razstavljena olja — akti in pokrajine slikarke Tamare Burmicky de Mc Laws, po rodu Mariborčanke, ki se je v slikarstvu izpopolnjevala na svojih potovanjih po svetu. Zdjaj pa bo po Radencih razstavljala še v Cankarjevem domu v Ljubljani ter sodelovala na Ex tempore.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Jeannie Ebner — DIVJINA ZGODNJIH POLETIJ (Pomurska založba), Jan Ryska — DEDEK KILIJAN IN JAZ (Mladinska knjiga) in LEKSIKON — RAČUNALNIŠTVO (Cankarjeva založba).

Bežijo na vse strani

ŠTEVILO BEGUNCEV PO SVETU SE NEPRESTANO POVEČUJE. KONEC LANSKEGA LETA JIH JE BIL SKORAJ 13 MILIJONOV. ZA ZADNJA LETA JE ZNAČILNO VSE VEČ BEGUNCEV IZ DRŽAV TRETJEGA SVETA.

Po najnovejših podatkih, objavljenih v reviji Etudes Pémologiques, je bilo leta 1986 po svetu 12.353 beguncev, v začetku tega desetletja pa le sedem milijonov. Analize kažejo, da se je njihova sestava zadnja leta močno spremenila. V petdesetih letih je bilo največ Evropejcev oziroma beguncev iz vzhodnoevropskih držav, ki so zahtevali politični azil na Zahodu, danes pa je begunstvo predvsem problem držav tretjega sveta.

Vojna, pomanjkanje in lakota so najpogostejši vzroki za zapustitev domačega ognjišča. To je vzrok za izselitev 300.000 prebivalcev Kampučije, ki so dobili zatočišče na sosednjem Tajskem, vendar nimajo statusa beguncev, 1,8 milijona Etiopcev, ki so dobili azil v Sudanu in Somaliji, in skoraj 5 milijonov Afganistanc v Pakistanu in Iranu.

V zahodnih državah je trenutno okoli dva milijona beguncev ali le 15 odstotkov. Glede na vse bolj omejitvene razlage določil ženevske konvencije o beguncih iz leta 1951 je malo možnosti, da bi bogatejše zahodne države v naslednjih letih bolj odprle svoje meje za begunce.

Nadomestilo za les

Les je priljubljen gradbeni material, ki se je izkazal kot zelo uporaben. Vendar ima ob množici koristnih lastnosti tudi nekaj takih, ki niso zaželene: rad se zvija, poka in nima stalnih oblik. Tudi razmeroma drag je, saj pri pridobivanju lesa uporabijo le polovico posekane drevesne mase, ostalo gre za kurjavo ali papirno industrijo. Vse to je ravno dovolj za ustvarjalni izziv, kako dobiti bolj uporaben stavbeni les.

Izziv so sprejeli, in to že leta 1969, raziskovalci kanadskega gozdnega podjetja MacMillan Blodet in po skoraj 20 letih raziskav in dela izdelali nov tip sintetičnega stavbnega lesa, ki je trpežnejši in bolj vsestransko uporaben kot običajni naravni les. Zdaj so tik pred masovno proizvodnjo tega zanimivega in uporabnega izdelka, za katerega vlada precejšnje zanimanje.

Gre za tako imenovano vzporodno zloženo lesno maso, ki je

sestavljena iz tankih pasov furnirja, zlepljenega in strnjene v »plohe« s posebnim mikrovalovnim postopkom. Za ta izum sta najbolj zaslužna strokovnjaka Derek Barnes in Mark Churchillland prejela lansko mednarodno Wallenbergovo nagrado, ki jo podeljuje Švedska na pomembna odkritja s področja gozdarstva in lesarstva.

Umetni »plohi« so močnejši in daljši kot naravni, za njihovo izdelavo pa je mogoče uporabiti tudi les manjših dreves.

Velika vročina s temperaturami blizu 45 stopinj v senci je v bližini Perugie (Umbria) v Italiji toliko skrivila tračnice, da se je zgodila železniška nesreča v kateri je bilo ranjenih 10 potnikov. Popravila tračnic bodo trajala več dni.

S toploto proti bolečinam v križu

Na peti nordijski konferenci medicine splošne prakse v Reykjaviku so med drugimi priporočili za vse, ki imajo bolečine v križu, nošnjo posebnih pasov iz neoprena, pritrjenih čez križ preko pasu. Ugotovili so namreč, da so se tisti, ki so nosili takšne pasove, vračali na delo povprečno šest dni prej in porabili 70 odstotkov manj zdravil kot kontrolna skupina. Pas preprečuje izgubljanje telesne toplote in tako pospešuje pretok krvi v obolelem tkivu.

Strnjeno v vrstičke

Margaret Kresser iz ZR Nemčije so v Manili zaprli zaradi suma, da se je ukvarjala s prodajo filipinskih otrok. Dosedanje pre-

Za mis tekmovalne kože

V tem vročem poletju se široko po Sloveniji vrstijo najrazličnejše prireditve za sprostitve in zabavo. Tole vest je objavil Dolenjski list:

Z viniškimi turističnim poletjem živi ves kraj, le da so prireditve enkrat pod okriljem enega, drugič drugega društva. Kot pa vse kaže, Viničnam še ne bo zmanjkalo idej. Nasprotno, vse bolj izvirni postajajo. Tokrat je športno društvo popestrilo nedeljsko popoldne z igranjem na Kolpi, ki so jih priredili četrtič.

Na začetku iger so priveslati po Kolpi čolnarji in se udeležili rekreacijsko-ekološkega spusta po reki od Broda na Kolpi do Vinice. Bilo je več kot 20 čolnov iz vse Slovenije. Naloga udeležencev je bila, da zberejo najlepše kamne iz reke ter poberejo smeti in ohranijo belokranjsko lepoto čisto.

Tekmovalci iz Damlja, Zilj, Pribančev in Sel, Vinice ter Učakovca pa so se pomerili v igranju, ki so med gledalci — bilo jih je okrog tisoč — pozele nemalo smeha. Tekmovali so v plavanju, čolnarili z avtomobilskimi zračnicami, trkali predmete, obešene na vrvi. Reževali so podmorice, toda ujeli so le težke ribe, na katerih se bila imena jugoslovanskih obmorskih letovišč, v katerih si naše velike ribe z družbenim denarjem zidajo zasebne vikende. Pomlajevali so ženske, na viteškem turnirju pa so se borili za roko grajske gospice.

Najbolj zanimiva je bila gotovo letošnja novost: lepотно tekmovalstvo koz. Vsaka izmed ekip se je morala potruditi, da je čim lepše oblekla kozo, najbolj iznajdljivi pa so bili pri tem Ziljanci. Ti so si z Viničani tudi delili prvo mesto v skupnem številu točk.

iskave so pokazale, da je skrajna revščina prisilila mnoge obupane starše, da so za nekaj mark prodajali otroke ...

V Tokiu so preskusili gasilski avtomobile brez voznika in gasilcev — svojevrstni robot. V cisterni je prostora za pet ton vode, največja odlika tega robota

pa je, da se lahko do skrajnosti približa gorečemu objektu. Gasi tudi s peno ...

Včasih kdo reče, da je naš televizijski program utrujajoč. Kaj pa bi potem rekli za ameriško televizijsko mrežo CNN, ki 24 ur nepretrgoma posreduje samo novice ...

Še en most prek Bosporja

Pred nedavnim so uradno odprli drugi most prek Bosporja. Na prireditvi je bilo poskrbljeno za strogo varnostne ukrepe, saj je japonska teroristična organizacija Rdeče brigade napovedala sabotažo.

Približno poldrugi kilometer dolg most povezuje Baltalimani na evropski strani in Kanlıca na azijskem bregu. V približno dveh letih ga je zgradil konzorcij treh gradbenih družb — turške, italijanske in japonske. Za gradnjo so porabili dvesto dvajset milijonov mark. Most, ki je dovolj širok za osem prometnih pasov, dviga pa se 64 metrov nad Bosporjem, je prvi prečkal turški ministrski predsednik Turgut Ozal. Most je del projekta, ki obsega 180 kilometrov novih cest. Poimenovali so ga po sultanu Fatihu Mehmetu, ki je leta 1453 osvojil Carigrad od Bizantincev.

Prvi most čez Bospor je bil zgrajen leta 1973, in to kakih pet kilometrov južneje od novega.

Američanke se oborožujejo

Po domovih ameriških državljanov je ogromno orožja. V glavnem so imeli doslej orožje moški, v zadnjih nekaj letih pa trgovci z orožjem ugotavljajo, da se v njihovih trgovinah vse pogostejše zadržujejo tudi ženske. Američanka se torej hoče tudi v tem pogledu osamosvojiti in skrbeti za lastno varnost.

Po statističnih raziskavah Gallupovega inštituta se je v obdobju od 1983. leta število žensk, ki so si kupile orožje, povečalo za 53 odstotkov, medtem ko je število moških kupcev ostalo enako. Zelo veliko pa je takih žensk, ki premišljajo, da bi si kupile orožje. Kar 2 milijona naj bi jih bilo. Glavni vzrok za povečano zanimanje žensk za strelno oro-

žje gre pripisati želji po samooobrambi, kot so povedale anketirane ljubiteljce pištol.

Ni čudno torej, da se tudi v strelske klube vpisuje vse več žensk. Vsekakor pa je presenetljivo, da se ženske odlikujejo kot dobre strelke. Inštruktorji streljanja pravijo, da so boljše učenke kot moški, nekateri pa celo menijo, da so sploh boljše strelke.

Ali bo zato kaj več resnične varnosti, je seveda hudo vprašljivo. Strokovnjaki že zdaj opozarjajo, da toliko strelnega orožja v rokah posameznikov pripomore k neslavnemu rekord — vsako leto v ZDA umre okrog 22.000 ljudi pod streljo, po nesreči, v samomoru ali zaradi uboja.

Špricka zgoraj, špricka spodaj... Foto: Nataša

Zlatoporočenca Kolarič

V krogu domačih sta pred kratkim praznovala 50-letnico skupnega življenja Jožefa in Franc Kolarič iz Gornje Radgone. Oba sta upokojenca in sta si svojo delovno dobo prislužila v Kmetijskem kombinatu Gornja Radgona. Franc, ki je rojen leta 1914, je vse življenje mizaril najprej pri Bowirju, nato pa pri KK Radgona v tozdu Gorice. Žena Jožica je prav tako delala v KK Radgona, rojena pa je leta 1915.

V Strmi ulici v Gornji Radgoni sta si postavila dom, v katerem se jima je rodilo šest otrok, tri dekleta in trije fantje. Vsi so poročeni in tako imata zlatoporočenca že 10 vnukov in štiri pravnuke, ki jima krajšajo čas. Franc še vedno rad kaj malega postori v svoji tesni mizarški delavnici, Jožefa pa rada kuha. Prebirata le domači Vestnik in pravita, da prinaša najbližje novice.

Ludvik Kramberger

Kam bo treščilo

Strokovnjaki francoske družbe Meteorage so odkrili način določanja kraja, kamor bo udarila strela. Naredili so mrežo sprejemnikov, ki so opremljeni z računalniki in lahko določijo tudi 880 kilometrov oddaljeno mesto, kamor bo treščila strela. V reviji Sciences et avenir so objavili, da ima mreža 16 postaj, ki so med sabo oddaljene 150 ali 250 kilometrov. Postaje so podobne velikim gobam, visokim dva metra, pod izolirano kupolo pa je v vsaki antena, ki zaznava elektromagnetna nihanja v okolici. Strele naznanjajo prihod nevihte oziroma spremembe elektromagnetnega valovanja visokih amplitud. Antene lahko lovijo te signale v premeru do 800 kilometrov. Vsa-

ka postaja ima tudi računalnik, ki izračuna smer gibanja strele ali nevihte in jo določi na tri kilometre natančno. Od pojava strele do prenosa signala v računalnik ne mineta niti dve sekundi.

Stalno spreminjanje gibanja neviht omogoča kratkoročne vremenske napovedi od pol ure ali do treh ur. Čeprav se to morda zdi prekratek čas, je dovolj, da se na primer delavci na gradbišču umaknejo od dvigal ali kovinskih konstrukcij, da se ustavi pretovarjanje nevarnih kemikalij na ogroženem območju, da obvestijo letališča, da se pripravijo ekipe za varstvo pred gozdnimi požari.

TELEFONIJA PO AFRIŠKO

Naj zveni še tako neverjetno, vendar je res: če hoče gospod Abalo iz Lomeja, glavnega mesta v zahodnoafriški državi Togo, poklicati po telefonu ganskega sodravnika onkraj meje, ki je le streljaj daleč, bo njegov klic najprej potoval v Pariz, iz Pariza v London, iz Londona v gansko glavno mesto Akro in od tam do pravega naslovnika.

Ker je togovsko glavno mesto tik ob ganski meji, je seveda jasno, da je do ganskih obmejnih krajev zelo blizu in jih je iz Lomeja mogoče videti s prostim očesom. Če pa se zgodi, da imajo ljudje na obeh straneh meje telefone in se hočejo pogovarjati po telefonu, se vsa reč neznansko zaplete. Namesto da bi telefonski klic potoval le streljaj čez državno mejo, je njegovo »romanje« veliko daljše: preko dveh celin in desetih držav, pri čemer v obe smeri napravi kar 19.000 kilometrov dolgo pot. Brez dvoma, neznansko zapleteno, drago in nepraktično, zlasti v obdobju razvitih komunikacij in informatike.

Nič boljše se ne dogaja prebivalcem glavnega mesta zahodnoafriške države Sierra Leone Freetowna in ljudem v glavnem mestu Slonokoščne obale Abidjan, ki se po telefonu ravno tako ne morejo poklicati neposredno, na zvezi Freetown — Abidjan, marveč so prepuščeni prej omenjeni, ali vsaj podobni telefonski odi-

sejadi. Iz angleško govorečega Freetowna namreč telefonski klic najprej potuje v London, iz londonske centrale v Pariz in iz te bivše kolonialne metropole v francosko govoreči Abidjan. Omenili smo izraza angleško francosko govoreči, čeprav seveda tako v Freetownu kot Abidjanu govorijo tudi svoje, afriške jezike, angleščina in francosčina pa sta še vedno vsaj prva poslovna jezika. To pa seveda zato, ker je bila Sierra Leone bivša britanska Slonokoščna obala bivša francoska kolonija. Nič drugega ni s Togom, bivšo francosko kolonijo, in Gano, ki je bila pod britansko kolonialno upravo. Sedaj smo se na korak približali bistvu problema, ki seveda zgovorno priča o sodobnih afriških absurdih, ki izhajajo iz kolonialnih tradicij in iz svetov, ki so bili tudi na komunikacijskem področju povsem drugače urejeni kot so današnji, vsaj v komunikacijsko razvitem svetu. Nekaj podobno nesmiselnega se dogaja tudi na področju prenašanja sporočil po teleprinterjih v zahodnoafriškem prostoru.

Če pri nas rečejo za nekoga, ki je po nepotrebnem napravil dolgo pot, da je mimo zadnjice potoval v žep, potem so takšne, čeprav za rahločutneje morda malo grobe primerjave, še dokaj mile in se zdaleč ne morejo ponazoriti vseh razsežnosti afriških komunikacijskih nesmislov, za katere seveda niso krivi samo v glavnih mestih omenjenih zahodnoafriških držav.

Škoda, da ti dragi dopustniški dnevi tako hitro minevajo ...

PIŠTA modruje

Poslušajte one svete reči, štere narod o reformi gučij! Ta ga vó pripela z nevoile, tou pravijo njene glavne parole.

Tej višesnji vkup tiščijo glave obliabljajo nan bregé pa dole. Ali tou že malo predugo trpij. ár čakamo, naj lepou se prespij.

Stari goslar, kda nej je šlo bandi, nej je pravo naj gleda vas mandí. Tistoga, šteri je nej znao igrati, je friško z gostúvanja domou dao poslati.

Gnes je pa telko muzikantof, šogorof, bratof, ministrof, politikantof. Sakši po svojen nouto vleče, glavno ka v njegov žep pejnec teče.

Drugi kraji — drugi običaji

Po zajtrku se dan pozna

Tokrat si bomo ogledali, kakšen zajtrk imajo v Ameriki, skandinavskih državah in na Japonskem.

AMERIŠKI ZAJTRK

Američani prigriznejo opoldne le kako malenkost, glavni topli obrok pa zaužijejo šele zvečer, zato začnejo dan z bogatim zajtrkom. Kaj je takrat na mizi? Umešana jajca s slanino ali klobasicami, kava, pomarančni ali grenivni sok, prepečenec z maslom, koruzne pogačice, vroči vaflji z marmelado ali gostim sirupom, palačinke s sirupom ali medom.

SKANDINAVSKI ZAJTRK

V vseh skandinavskih deželah so zajtrki izdatni in bogati. Pri ljubljen je tako imenovani skandinavski bife, pogrnjena in obložena miza, na kateri so različne jedi. Vsak si izbere tisto, kar mu najbolj tekne, po načelu samopostrežbe si enkrat ali večkrat napolni krožnik. Kaj je na tem skandinavskem bifeju? Črna kava, sveže mleko, pomarančni sok, gosto kislo mleko, v katero drobimo prepečenec, koruzni kosmiči, več vrst prepečenca, črni kruh sladkega okusa, surovo maslo, sir, ribja pašteta, jajca, običajno mehko kuhano, pecivo iz listnatega testa, rženi kruh, divja-

čina, sladka smetana in še več vrst kruha.

JAPONSKI ZAJTRK

Našemu evropskemu okusu je japonski zajtrk od vseh najbolj tuj. Namesto kruha in peciva jedo na Japonskem že jutraj riž, namesto jajc s šunko si privoščijo

jo že navsezgodaj krepko in nasitljivo juho. Sicer pa je japonski zajtrk sestavljen takole: zeleni čaj, skodelica s kuhanim rižem, potresenim s suhimi morskimi travami, vložene rdeče slive, ki so tako kisle, da temeljito očistijo grlo in požiralnik, skuta iz soje, v kis vložena zelenjava, juha z gobami.

Ciniki umirajo mladi

Lahko ste vegetarijanec vitke postave z nižjo ravniijo holesterola v krvi od 175, toda če ste po naravi nezaupljivi, vam tudi življenje ob prepečenec ne bo nič pomagalo. To so ugotovili pri novi raziskavi Centra za proučevanje staranja in človekovega razvoja na ameriški univerzi Duke.

Petsto ljudem (260 moškim in 240 ženskam), povprečno starih 59 let, so testirali osebnost in jih nato opazovali še 15 let. Rezultati so pokazali jasno povezavo med zgodnjo smrtjo in cinizmom, nezaupljivo naravo. Moški s poudarjenimi takimi lastnostmi so imeli kar 48 odstotkov več možnosti, da prezgodaj umro, ženske 29 odstotkov. Enaki odstotki veljajo tudi za kajenje, alkoholizem in raven holesterola. Vrstni red vzrokov smrti je naslednji: bolezn srca, rak, druge motnje v delovanju srca in ožilja ter nesreče in samomor. Opisane primere bi lahko pojasnili tako: Ljudje, ki so tako nezaupljivi, da žrtvujejo to podporo, so osiromašeni za precejšnjo prednost. Obstajajo dokazi, da imajo nezaupljivi ljudje, ki so neprestano na preži, zvišano raven morebitnih škodljivih hormonov v krvi.

NI BOLJ ZDRAVEGA MESA OD RIB

Vrsta rib	Energijska vrednost		Voda	Proteini	Maščobe	Oglikovni hidrati
	kJ	kcal	g	g	g	g
Rečne ribe						
Majhne bele ribe	526	126	76,0	16,8	6,1	—
Krap	733	175	68,6	20,0	10,0	—
Som	703	168	72,1	15,3	11,3	—
Ščuka	366	87	78,0	19,5	0,8	—
Postrv	391	93	78,0	18,9	1,7	—
Jegulja	1050	251	64,0	11,7	21,8	—
Morske ribe						
Bela riba	570	136	74,0	22,3	4,9	—
Plava riba	577	138	74,0	24,5	4,0	—
Papalina	706	169	67,0	22,5	8,2	0,1
Sardela	494	118	74,0	17,2	5,1	0,6
Osljč	323	77	80,0	17,7	0,5	0,1
Skuša	736	176	67,5	19,5	10,3	—
Tuna	452	108	73,5	24,5	0,8	0,2
Zobatec	456	109	74,5	22,0	2,0	—
Kirnja	794	190	78,7	19,7	0,7	0,2
Gruj	620	148	71,9	18,8	8,4	0,1
Lokarda	646	154	70,5	20,0	8,0	0,2
Slanik, sveži	766	182	70,0	14,5	13,2	—
Slanik, dimljen	883	211	61,0	22,5	12,9	—
Polenovka, suha	3396	811	12,3	81,8	2,2	—

Ribe in izdelki iz ribjega mesa sodijo v skupino živil, v kateri so tudi jajca in različne vrste mesa živali za klanje in njihovi izdelki, ker imajo podobno hranljivo vrednost. Ribe imajo pomembno mesto v človekovi prehrani. Največ rib pojedo narodi, ki živijo poleg morja in velikih rek. Pri nas ne moremo biti zadovoljni s porabo rib. Povprečen Jugoslovčan namreč poje okrog 3,5 kg rib na leto, kar je zelo malo. Naša država je bogata z morskimi in rečnimi ribami in zato je tako majhna poraba skrajno neupravičena. Glavni vzrok za tako majhno porabo rib je nezadostno poznavanje njenih hranljivih in bioloških vrednosti, pa tudi njene pomena za prehrano, zato vam prikazujemo tabelo energijske vrednosti in glavnih hranljivih snovi v nekaterih vrstah rib (preračunano na 100 gramov mesa brez kosti).

Sadno drevje, rože

BRŠLJAN V VRTU

Bršljan je naša najlepša zimzelena vzpenjalka; najdemo jo v svetlih gozdovih. Že davno pa se je priljubil tudi mnogim ljubiteljem lepih rastlin in so ga prene-

sli iz gozda v vrt, kjer prekriva razne stene. Pri plezanju si pomaga s svojimi prijemalnimi koreninami, s katerimi se prisesa na podlago. Ker se zelo močno oprime, saj so le redki primeri, da bi se slabo oprjel in padel po tleh, so ljubitelji dolgo mislili, da je parazit. To pa ni res, ker bi potem ko mu steblo prerežemo, rasel in živel naprej. V resnici pa v primeru, da mu prerežemo veje, rastlina odmre.

Bršljan pa je tako zelo priljubljen, da ga najdemo v mnogih vrtovih. S svojimi listki prekrije še tako neugledno steno. To prekrivanje res ni prav hitro, saj traja kar nekaj časa. Ko pa je stena prekrita je lepša, kot bi jo dobili v roke še tako sposobni zidarji. Ker pa je bršljan zimzelen, pomeni, da je stena zelena tudi v zimskem času. To pa ima dvojno prednost. Prvič je stena lepa, drugič pa jo listi varujejo pred hladnimi zimskimi vetrovi; pletji jih ti isti hladijo. Prav zaradi tega so v tujini bršljan zasadili v marsikateri vrt ob hišah.

Novo v medicini

Nesladkani sladki sokovi

Sadni sokovi z oznako »brez dodatnega sladkorja« navadno vsebujejo velike količine naravnih sladkorjev, kot sta fruktoza in glukoza. Raziskovalci na oddelku za zdrave zobe pri otrocih na univerzi v Leedsu v Veliki Britaniji so analizirali vsebnost naravnih sladkorjev v sokovih za otroke. V nekaterih vrstah sokov so našli za štiri čajne žličke sladkorja.

Te pijače lahko pri majhnih otrocih povzročijo zobno gnilobo, ne da bi se njihovi starši zavedali, kakšne količine sladkorja uživajo njihovi otroci. Raziskovalci opozarjajo, da to, da sokovom niso dodajali sladkorja, še ne pomeni, da niso nevarni za zobe, če jih otrok uživa vsak dan. Sklenino načenjajo enako uspešno kot pijače, ki jim dodajajo sladkor, pravijo. Otroci naj te pijače pijejo le ob obrokih, sicer pa naj pijejo mleko ali vodo.

Odnosi med materjo in otrokom

Večina psihosomatskih motenj pri dojenčkih je povezana z odnosom do matere. Ponavadi je vzrok preveč zaskrbljena mama, ki svojo tesnobo prenaša na otroka in ta se psihosomatsko odzove. Težave se poglobijo, če je otrok prikrajšan za ljubezen in pozornost obeh staršev, ne le matere. Tako kot pri odraslem človeku so lahko prizadeti številni organi, le da otrok težav ne izraža tako kot odrasli.

Veliko dojenčkov mučijo v prvih treh mesecih po rojstvu kolike. To so pravi črevesni krči, ki so zelo boleči. Če ni nobene napake v prehrani (slabo prilagojeno mleko) ali nobene bolezni, se težave pogosto neha, ko začne otroka hraniti kdo drug, ne mama. Redka, a huda motnja je hoteno bruhanje, s katerim kažejo svoje težave.

ve sedem- do dvanajstmesečni otroci. Otroci izbruhajo delno prebavljeno hrano, ki lahko povzroči kronično vnetje požiralnika in prehodov v sapnice.

V prvih treh mesecih življenja lahko otrok kratko in malo odklanja hrano. V takem primeru je treba le zelo previdno govoriti o psihosomatski anoreksiji, ker gre lahko za napačen prehranjevalni urnik, ali pa za resno bolezen. Problematični odnosi med materjo in otrokom lahko po težavah s prehranjevanjem tudi upočasnijo razvoj govora in povzročijo celo poznejše težave s šolo.

Pri otrocih, starejših od dveh let, se psihosomatske motnje kažejo predvsem kot prebavne težave.

Izredno natančen toplomer

Merjenje telesne temperature je najpogostejše opravilo in prvo, ko človek posumi v bolezen. Zdravniki vedo, da je merjenje temperature s toplomerom v ustih ali v zadnjični odprtini dokaj natančno, vendar je tak način pogosto neprimeren, še posebno, kadar gre za otroke, ki pač ne morejo mirovati in v usta ne vzamejo ničesar, kar jim ni po volji. Zato ljudje v glavnem raje merijo temperaturo tako, da vtaknejo toplomer pod pazduho, vendar to pomeni, da zmerjena temperatura ne bo povsem točna.

No, vročino odkrijemo tudi s takšnimi nenatančnimi merjenji. Včasih pa je potrebno zelo točno meriti temperaturo, denimo, ko ženska po svoji telesni temperaturi ugotavlja plodne dneve in uporablja na ta način naravno kontracepcijo. Pomembne so seveda tudi desetinke stopinje.

Kaj torej narediti? Odgovor je: uporabiti natančen toplomer. Denimo takega, kot so ga letos začeli izdelovati pri podjetju Franklin Diagnostics. Strokovni svetovalec tega podjetja, dr. Joel Ehenkranz, je izumil »najbolj natančen toplomer, kar jih je bilo doslej narejenih«, kot zatrjujejo izdelovalci. Gre za stekleno posodo, v katero se urinira, poseben plastični trak v nji pa pokaže do desetinke stopinje natančno telesno temperaturo.

Toplomer v ZDA že uporabljajo in prodajajo, v Evropo pa bo prišel proti koncu tega leta.

RADIO MURSKA SOBOTA

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota, ob petkih, v oddaji 21 232.

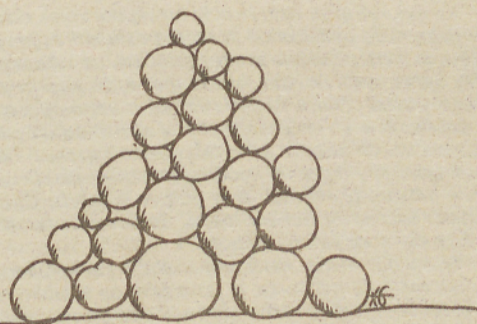
1. Vem — Duo Regina
2. Mali bogovi — Martin Krpan
3. Love will save the Day — Whitney Houston
4. Nora noč — Brane Drvarič
5. Fefka — Prerod

Lestvica nastaja s sodelovanjem s hi-fi videostudijem na Kidričevi 21, telefon: 25 577, Murska Sobota.

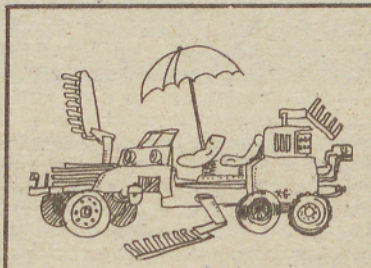
Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu vsak petek od 18.00 do 19.00 na Radiu Murska Sobota — UKV 87,6 MHz ali SV 648 kHz.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Podpis-e pod današnjo risbo pošljite do četrta, 18. avgusta, na naslov VESTNIK, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Objavljene podpise honoriramo.

Kaj pomagajo sodobni stroji, ko pa nihče noče delati na kmetiji. (JAZ)

To je nov stroj za rezanje glav na višjih položajih. (Janez M.)

To je gotovo pogruntavščina Slovenske kmečke zveze. (Ludvik K.)

SESTAVIL MARKO NABAST	ČAS DO KONCA ZELEDNE DOBE	PREDSTOJNIK VISOKE SOLE	METRIČNI ALI RITMIČNI POUDEK	FOTOGRAFIJA	AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA TURNER	LETOVIŠČE NA OTOKU KRKU	UČENEC V GOSPODARSTVU
BESEDNA VRSTA, ADVERB							
JAVNO PRIPOROČANJE IZDELKOV							
RADIO-AKTIVNA KEMIČNA PRAVINA							
SOGLASNIKA S KONCA ABECEDE			KAŠMIRU PODOBNA TKANINA				
GOZDNI SADEŽ			IDIOTKA		ALFRED NOBEL		
KRATICA DRŽAVE OREGON V ZDA				ANGLŠKO SVETLO PIVO	KAMNIT METEORIT		
RIMSKO ŠTEVILO PET STO		SLOVENSKI POLITIK					
HOLLYWOODSKA FILMSKA NAGRADA		INDUSKO GLASBILLO					
POT, ČESKA (LAT.)					DRŽAVA V JUŽNI AMERIKI	REKA V SRBIJI	
IVAN TAVČAR			JADRANSKI OTOK	ORGAN VIDA	JAPONSKO MESTO		
ORIENTALSKA VODNA PIPA			RUBIDIJ				
HAZSODNIK V VAŽNIH ZADEVAH							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: stadion, Alberto, tableta, Ika, dah, sadje, F, odnos, až, tor, kontakt, cvet, Il, Inn, PN, Jenisej, Akihito.

Prepočasi in prehitro

PREPOČASI IN PREHITRO

Po vojni je bilo malo avtomobilov, zato je živinozdravnik Kramar prevažal kočijaž Draš z dvajset let starim konjem Sokolom. Če je šel Sokol počasi, je Kramar vpil: »Draško, počeni konja, da bolni prašiček prej ne pogine!« Draš se je počasi namučil, preden je spravil stari kljuse v tek. Kmalu pa se je Kramar drl: »Draško, zavri konja, zvrnila se bova!«

KAR NAPREJ TEČE

Živinozdravnik Kramar je v vasi cepil prašiče proti rdečici. Na cesti ga ustavi jezikava Marta: »Gospod živinozdravnik, kaj naj napravim, moji prašički imajo drisko. Iz riti jim kar naprej teče...« Kramar jo je nekaj časa poslušal, nato pa dejal: »Veš kaj, tudi tvoj jezik ima drisko. Kar naprej teče...«

CIGAN JE PRIŠEL PO SVINJO

Veterinar Jovo je prišel v naše kraje službovat z Juga. Na svojo zunanost ni dal preveč, bolj redko se je bril, oblečen je bil v ponošeno obleko in pokrit s starim črnim klobukom. K pacientom se je vozil na polomljenem motorju. Neki ženi je zbolela svinja, pa je poklicala Veterinarsko postajo in prosila za pomoč. Kmalu se je pripeljal veterinar Jovo in žensko vprašal: »Baba, gde imaš svinjo?« Nekaj časa ga je gledala, nato pa zaklicala sosedu: »Sosed pridite malo sem. Svinja še ni poginila, pa je cigan že prišel po njo.«

NORI KMET IN NORA STVAR

Prva veterinarica, ki je prišla v Prekmurje, je bila doma iz okolice Ptuj. Opravljala je vsa veterinarska dela, od zdravljenja do preventive. Ob neki priložnosti jo je kmet na dogovoru opozoril: »Pazite se, moje krave so divje! Veterinarica pa, kot da je to preslišala, se je približala krogom. Ta je zasukala glavo in zamahnila z rogi proti veterinarici. In glej ga zlomka, kar naenkrat so se veterinarke prsi znižale, ker ji je krava z rogom pretrgala modrček. Razjezila se je in zavpila: »Saj sem vedela, da je nori kmet nora stvar vzredu!«

ČRNE KOZE

Še nekaj časa po vojni je bilo hudo. Primanjkovalo je hrane, zato je oblasti določila obvezno oddajo živil. Kmetom so popisali vso živino (govedo in svinje) in določili, koliko morajo letno oddati poljskih pridelkov, mesa in masti.

Kdor ni oddajal, je kmalu dobil na vrat moče, oblečene v dolge usnjene plašče, med katerimi so bili tudi falotje s sumljivo preteklostjo.

Ti so stikali po podstrešjih, senikih, kamrah in v kletih ter iskali poljske pridelke in čebre, napolnjene s prekajenim mesom in mastjo. Oprtel se jih je ljudski vzdevek mastnjaki.

Na krajevni ljudski odbor v Hi-

šince je prispel dopis iz Ljubljane, da naj pripravijo seznam, ker bo na določen dan cepjenje proti črnim kozam. Predsednik Bujraš in njegov namestnik sta v Ljubljano odgovorila, da v Hišince naj nihče ne hodi, ker v vasi nimajo črnih koz. Sklicala sta tudi sestanek krajanov, na katerem je predsednik jezno dejal: »Vso živino so nam popisali, pa jim še ni zadosti.

Našel se je še neki pokvarjenec in sporočil v Ljubljano, da imamo tudi koze. Res imamo v vasi dve kozi, pa nista črni ampak pisani.

Na sestanek je prišel tudi vaški učitelj in razrešil problem črnih koz.

Zbral: Darko Repič

AKUPUNKTURA TUDI V VROČIH DNEH Dr. Franc Žibrik, zdravnik v Moravskih Toplicah, opravlja akupunkturo, na katero je velik odziv. Ta medicinska metoda preprečevanja in zdravljenja določenih bolezni s pomočjo zabadanja tankih in elastičnih igel v natančno določena mesta — akupunkturne točke — na telesu je v začetku v tem okolju povzročala nejezero, zdaj pa jih je čedalje več, ki se odločajo zanjo. Posebej ljudje, pri katerih prihaja do zdravstvenih težav in verjamejo, da bo moteno delovanje posameznih tkiv in organov odpravila vzpostavitev ponovnega ravnotežja v kroženju vitalne energije v telesu z zabadanjem iglic. Na sliki v uho, kjer so akupunkturne točke za vid, pa tudi druge. Ob zdravniku je njegova sodelavka in žilijenska sopotnica — žena Irma, ki bi se rada izpopolnila v masaži ter tako pripomogla k uspehu terapije, za katero je vedno več zanimanja.

bb

Foto: Nataša Juhnov

imate problem?

UČENCI, STARŠI

vse za šolo

KOMPLETNA PONUDBA KNJIG IN ZVEZKOV ZA OSEMLETKO, BOGATA IZBIRA OSTALIH ŠOLSKIH POTREBŠČIN - COPATE, ŠOLSKE TORBICE, OTROŠKA KONFEKCIJA...

obiščite nas pravočasno v **BLAGOVNICI** *otrošnik* **Murska Sobota**

ALAN UJČIČ

8

Končno sem naletel na nekoga, ki je bil na fronti in ki se je živ, čeprav ranjen, vrnil v domači kraj. S prevajalsko pomočjo Kamela, mi je pripovedoval o ofenzivah, ki so jih imenovali Karbala, kar je ime nekega mesta v Iraku, do koder naj bi s temi ofenzivami prodrli. Iranci so pod okriljem noči prodirali na iraško ozemlje in se v močvirnatih poljih vkopali ter bili na dan obstreljevani in čakali na noč, da znova prodrejo nekoliko naprej. Največja težava je bila, ker ranjenci zaradi močnega obstreljevanja niso dobili nikakršne pomoči, zato jih je večina v močvirju tudi umrla. Tisti, ki so preživeli peklenški dan, pa zaradi pretrgane oskrbe iz zaledja, dlje časa niso mogli zdržati na položajih, tako da so se čez čas borili le za golo preživetje in se poskušali prebiti nazaj na začetne položaje. Tako irčanom ni bila niti potrebna protiofenziva, saj so s sistematskim obstreljevanjem napadalce prisilili k umiku. V teh bojih je preživelo le malo vojakov, kajti razen dveh ali treh ofenziv Karbal, ki so bile večjega obsega in tudi taktično bolj pripravljene, so bile druge manjše, kjer je šlo le za žrtvovanje lastnih vojakov, da bi bila na fronti neprestana napetost. Žal fant ni imel dosti časa za pogovor in nisem mogel zvedeti kaj več o njem in načinu vojskovanja, ki bi ga po pripovedovanju lahko primerjal s prvo svetovno vojno. Sedaj na bojiščih ni več toliko otrok, saj so ljudje spoznali, da ne gre za nobeno sveto vojno, ampak za popolnoma gospodarske cilje in niso več pripravljeni prostovoljno žrtvovati otrok in lastnih življenj. Drugače pa je z rednimi vojniki — ukaz je ukaz, pa čeprav je to ukaz, ki pelje v zanesljivo smrt. Šele sedaj sem spoznal, zakaj je mladenič v zaporu emigriral, pa četudi v Sovjetsko zvezo — tam je imel vsaj nekaj možnosti, da se izvleče, na fronti pa tega, kot kaže, ni.

Sprva sem hotel na vsak način priti do Perzijskega zaliva, najkrajša pot iz Shiraza vodi v Bushehr, a me je volja minila. Če sem imel že toliko težav na severu države, bi bilo na jugu, v bližini fronte, še huje, zato mi je Kemal svetoval, naj grem raje v Bandar Abbas ob Hormuški ožini, čeprav tudi tam ni varno.

Poslušal sem njegov nasvet in se zopet jutraj ob 5 uri znašel v Bandar Abbasu. To je mesto s 50.000 prebivalci in na prvi pogled je dosti manjše. V nasprotju z drugimi mesti je precej čisto, tudi nekaj hotelov ima, vendar je povsem mrtvo. Odpravil sem se do obale, od koder se ponuja pogled na otok Hormuš, po katerem ima ožina tudi ime, vendar je bilo vreme megleno in nisem dobro videl vseh ladij, ki so bile zasedane v daljavi ali pa so plule mimo, seveda zunaj iranskih voda, tudi naftne ploščadi so bile zavite v meglico.

Z nekim profesorjem, ki je prišel na obisk v mesto, sva se zapletla v pogovor in povedal mi je, da so te ladje prav gotovo tankerji iz različnih držav in da so med njimi tudi ameriške vojne ladje, vendar tudi on ni mogel dobro videti zaradi jutranje meglice. Skupaj sva si ogledala ribjo tržnico na obali, ob kateri je v razburkanem in mazanem morju poskušalo pristati nekaj manjših čolnov, vendar se je to posrečilo le nekaterim.

Hotel sem oditi na večji pomol, ob katerem so bile zasedane nekoliko večje ribiške ladje, toda vojniki mi tega niso dovolili in za pravi vzrok sem izvedel šele kasneje, ko sem zapustil Iran. Zvedel sem, da sem bil v pristanišču, od koder plujejo posebej opremljene ribiške ladje polagat mine proti iraškim plovnim kanalom. V Newsweeku sem zasledil pompozni članek o »izredni ameriški akciji«, ki se je zgodila le dan po mojem odhodu iz Bandar Abbasa, ko so ameriški helikopterji bombardirali in med polaganjem min zajeli eno

DEŽELA Z ENIM SAMIM ZAKONOM — ISLAMOM

takšnih ladij. Vse skupaj so prikazali tako napihnjeno, da je imel človek občutek, kakor da je bila to bitka desetletja, toda, ker sem videl te neoborožene ribiške ladje, ki so bile le nekoliko preurejene za polaganje min, sem začel dvomiti o objektivnosti tega časopisa, ki sem ga prej redno bral in preko njega spremljal dogajanja po svetu, seveda z nekaterimi pomisleki, toda to je bilo preveč. Prav smešno se mi je zdelo pisanje o ameriški »dobri volji«, ker so vrnili Iranu mornarje, ki so jim pomagali pri odkrivanju že položenih min. Ne vem, kakšna pomilostitev je bila to, saj sem prepričan, da so sedaj vsi ti mornarji bodisi v zaporu ali že ustreljeni, ker so sodelovali z »velikim satanom«.

Ker nisem vedel, kaj početi v tem mrtvem mestu, in tudi rositi je začelo, sem se odločil, da se vrnem v Teheran, od tam pa grem na Kkapijsko morje.

Po 21 urah napore vožnje smo končno prispeli v glavno mesto in z južne avtobusne postaje sem moral priti na severno, od koder sem imel zvezo proti Babolu. To pa ni tako lahko kot se sliši, kajti moral sem kar štirikrat prestopiti in se dvakrat peljati s taksi-jem, da sem prispel na pravo postajališče. Tam pa je že čakala množica kakšnih 50 ljudi na minibus proti Babolu, in če pomislim, da gre v takšno vozilo le 12 ljudi, mi je bilo takoj jasno, da bo potrebno uporabiti komoice, da z nahrbtnikom na ramenih dobim sedež.

Večina ljudi je na prevoz čakala že več kot uro in nihče mi ni vedel povedati, kdaj pripelje minibus. Edini, ki je za silo obvladal angleško, je bil neki oficir, ki je bil v službi še v šahovih časih. Po revoluciji so vsi oficirji obdržali svoj status, vendar niso več zaposleni. Na dan mu plačajo približno 2 dolarja, prav tako za njegovo ženo, ki je redno zaposlena, toda s tem denarjem se le s težavo preživljata. Pravzaprav ne počne ničesar, saj nima časa, ker poteka po njegovih besedah v Iranu življenje le v čakanju. Za kruh je kdaj pa kdaj potrebno stati v vrsti več kot uro, za meso in druga živila pa skoraj tri. Ravno tako nikoli ne veš, kdaj boš lahko odpotoval z avtobusom, o čemer sem se tudi sam prepričal, saj so nekatere linije razprodane že za teden dni vnaprej. Odločil se je, da obišče brata v Babolu, vendar ne ve, če bo sploh lahko prišel na avtobus. Bil je popolnoma brez volje in mi je žalostno dejal, da večina ljudi živi kot živali — iz dneva v dan, brez upanja na boljše življenje. Prepričan je, da bo še huje, kot je, saj vojna državo gospodarsko precej izčrpa, in ker je bil to prvi oficir (čeprav brez službe), s katerim sem lahko odkrito govoril, sem ga vprašal, koliko časa misli, da bo vojna z Irakom še trajala. Po njegovih besedah to sploh ni težko napovedati, saj sta obe državi že popolnoma izčrpani, in misli, da si Iran lahko privoščiti še največ štiri ali pet let takšnega bojevanja, potem pa bo vodstvo prisiljeno skleniti premirje ali pa bodo množice, zaradi čedalje neznosnejših razmer, zrušile režim.

Pogovor je prekinila nemirna množica, saj so ljudje videli, da prihaja minibus, in vsi so stekli proti njemu. Ko je voznik videl množico, je zapeljal na popolnoma drugi konec postaje in ljudem zakričal, naj se postavijo v vrsto, kaer so tudi storili. Bil sem na repu vrste, zato sem se mirno odpravil proti vozilu in se usedel vanj. Voznik me je videl, vendar mi ni nič rekel, ravno tako ni ugovarjal nihče od čakajočih. Končno se je v vozilo nagneto še 11 potnikov in odpeljali smo se po vijugasti gorski cesti proti severu, kjer so gore zadosti visoke, da pozimi zapade tudi sneg.

Pokrajina se precej razlikuje od puščavske nižine južno od Teherana, saj je tudi Teheran na nadmorski višini 1000 m. Na edinem

gorskem prehodu, ki povezuje sever države z glavnim mestom, sem opazil kakšnih 5 smučarskih vlečnic, kar pomeni, da tukaj tudi smučajo, vendar sem zvedel, da smučanje po revoluciji ni več tako popularen šport, kar je tudi razumljivo, saj tudi sami vemo, kako draga je dandanes smučarska oprema.

Ko smo se spuščali ob reki po vijugasti, ozki cesti proti morju, se mi je končno ponudil odgovor na vprašanje, ki sem si ga večkrat zastavljal. V vseh restavracijah je ena glavnih jedi riž, za katerega pa vemo, da potrebuje precej vode. Nikjer do sedaj nisem naletel na riž in vedno znova sem se čudil, od kod je na iranskem jedilniku obvezen riž, ko pa ga na poljih nisem videl. Sedaj pa se mi je odpral pogled na zelene, najprej majhne, nato, velike površine riževih polj. Reke, ki pritekajo z visokih gor, prinašajo zadosti vode za to rastlino, polja še vedno namakajo na zelo primitiven način, vendar obdelajo vsak kos zemlje.

Končno smo po 5 urah vožnje prispeli v Babol, od koder je do Kkapijskega morja le 25 km. Nisem vedel, v kateri kraj ob morju naj odidem, kajti s seboj sem imel dokaj pomanjkljiv zemljevid dežele.

Na veliko presenečenje je k meni stopilo kakšnih 25 let staro dekle in mi ponudilo pomoč. Bilo je prvič, da se mi je za pomoč ponudila ženska, kajti vse do sedaj so bile do mene precej zadržane. Nosila je obvezno črno uniformo in ruto, vendar se je takoj videlo, da je drugačna. Povedala mi je, da stanuje v Babolu in je zaposlena kot otroška zdravnica, vendar mi bo pomagala priti v Babolsar na obali Kkapijskega morja. Nič ni pomagalo moje prepričevanje, da se bom že znašel, bal sem se namreč, da bo zaradi mene imela težave, toda ni se dala prepričati.

Z minibusom, ki ga je plačala tudi zame, sva se odpeljala v Babolsar in našla mi je dokaj dober in poceni hotel. Šele sedaj sem ugotovil, da imam srečo, da je z menoj, kajti v hotelu je nastala težava, ker se mora vsak tujec javiti na komiteju — to je pri homeinijevi policiji — če hoče prespati v hotelu. Dobro, da je bila z menoj, saj nihče ni govoril angleško, in res ne vem, kako bi našel ta komitej.

Predno sva vstopila v poslopje, me je prosila, naj ji povem svoje podatke, kaj sem delal v Iranu, zakaj sem tukaj, ter mi zabičala, naj na komiteju ne govorim, ker bo vse uredila ona, kajti oficir angleščine pravi gotovo ne obvlada najbolje, zato se lahko zapletem v težave.

Ko sva vstopila, naju je neki razcapani vojak odvedel v pisarno, kjer je za mizo sedel oficir in začel poslušati, kaj mu mladenka pripoveduje. Postavljal ji je precej vprašanj, na katera je najprej odgovorila sama, nato pa vprašala še mene, če je prav povedala. Kaže, da sem postal oficirju sumljiv in hotel je neposredno spraševati mene, vendar si je ob angleščini skoraj zlomil jezik. Po kakšni uri se mi je posvetilo, da imam v beležnici naslov zapore v Tabrizu in to sem ji tudi povedal, kar je nemudoma prevedla oficirju. Le-ta je vzel naslov in nekam telefoniral, pravi gotovo v Tabriz. Čez nekaj minut je odložil slušalko in dekleto dejal, da lahko ostanem v Babolsarju, ona pa se mora vrniti v Babol.

Ni mi bilo jasno, kako lahko ukaže kaj takšnega, toda ko sem jo pospremil do minibusa, je povedala, da si lahko nakopije težave, če bi se še družila z mano. Že to je bilo preveč, vendar se ne meni preveč za moralne norme, toda, ker ji je ukazano, se mora vrniti domov. Zahvalil sem se ji za pomoč, kajti brez nje bi prišel temu dolgočasnemu homeinistu ravno prav za popestritev, tako pa sem bil na prostosti. Odšel sem v hotel, odložil prtljago ter se napotil proti morju.

KOŠARKA

V novi tekmovalni sezoni boljši rezultati

Košarkarski klub Pomurje iz Murske Sobotice je eden od tistih pomurskih klubov, kjer imajo vse selekcije od pionirjev do članic. Z vsemi so vključeni v tekmovanja, ki so organizirana v Sloveniji. Mlajše kategorije dosegajo zelo lepe uspehe, saj so na primer kadetske in mladinske ekipe Pomurja v slovenskih ligah na območju severovzhodne Slovenije povsod na drugih mestih takoj za ekipami iz Maribora, kjer pa so možnosti veliko večje. Ekipe iz Maribora in Murske Sobotice so tudi za razred boljše od drugih, saj jih premagujejo s 50 ali 60 točkami razlike. Delo z mladino pa je tudi jamstvo za doseganje boljših rezultatov v prihodnje, čeprav je treba povedati, da mnogi mladi talenti, ki jih vzgajajo pri KK Pomurje, zaradi študija potem odhajajo v večje slovenske košarkarske klube.

Članska ekipa Pomurja je v minuli tekmovalni sezoni v svoji skupini druge republiške lige zasedla peto mesto, v igri z drugimi ekipami pa je zasedla prvo mesto in si tako zagotovila sodelovanje v drugi republiški ligi. Gre za mlado in obojavno ekipo, saj ima najstarejši igralec komaj 21 let. Zaradi smrti Jožeta Šeruge je trenerke posle prevzel Peter Juteršnik, ki bo lahko mladi ekipi s svojo izkušnostjo v igri tudi pomagal. Pričakujejo pa tudi, da se bo vrnil Bojan Merklin, kar bi predstavljalo veliko okrepitev za mlado soboško ekipo, hkrati pa bi tudi pomagal trenerju Juteršniku. Ženska vrsta Pomurja je v minuli tekmovalni sezoni v slovenski ligi pristala na predzadnjem mestu, vendar iz lige ni izpadla, ker ekipa Maribora, ki je zasedla prvo mesto v drugi republiški ligi, ne namerava tekmovali v prvi republiški ligi. Treba pa je povedati, da je imel trener Janko Zver premalo kakovostnih igralcev in da se je zlasti poznala odsotnost Gvozdinove, ki se zopet namerava vrniti na košarkarska igrišča. To bi bila za mlado ekipo Pomurja vsekakor precejšnja okrepitev. Tako lahko pričakujemo od košarkaric in košarkarjev Pomurja v letošnji sezoni boljše uvrstitve. Po mnenju nekaterih bi se ženska ekipa Pomurja z resnim delom lahko uvrstila med prve štiri ekipe v slovenski ligi. Moška ekipa Pomurja pa bi s četrtem ali petim mestom izpolnila pričakovanja v drugi republiški ligi, ki je tokrat precej močnejša, saj se te ekipe enakovredno kosajo z ekipami iz prve slovenske lige. Po nekaj sezonah načrtnega dela pa naj bi Murska Sobotica tudi imela predstavnika v prvi moški republiški ligi.

Košarkarice Pomurja iz Murske Sobotice — članice prve republiške lige. Stojijo od leve: Jože Sakovič (predsednik), Nadja Koren, Valerija Borovšak, Erna Borc in Janko Zver (trener). Čepijo: Irena Drožina, Milena Lihteneger, Nataša Kolar in Greta Kardoš.

Foto: F. Maučec

Merklin, kar bi predstavljalo veliko okrepitev za mlado soboško ekipo, hkrati pa bi tudi pomagal trenerju Juteršniku. Ženska vrsta Pomurja je v minuli tekmovalni sezoni v slovenski ligi pristala na predzadnjem mestu, vendar iz lige ni izpadla, ker ekipa Maribora, ki je zasedla prvo mesto v drugi republiški ligi, ne namerava tekmovali v prvi republiški ligi. Treba pa je povedati, da je imel trener Janko Zver premalo kakovostnih igralcev in da se je zlasti poznala odsotnost Gvozdinove, ki se zopet namerava vrniti na košarkarska igrišča. To bi bila za mlado ekipo Pomurja vsekakor precejšnja okrepitev. Tako lahko pričakujemo od košarkaric in košarkarjev Pomurja v letošnji sezoni boljše uvrstitve. Po mnenju nekaterih bi se ženska ekipa Pomurja z resnim delom lahko uvrstila med prve štiri ekipe v slovenski ligi. Moška ekipa Pomurja pa bi s četrtem ali petim mestom izpolnila pričakovanja v drugi republiški ligi, ki je tokrat precej močnejša, saj se te ekipe enakovredno kosajo z ekipami iz prve slovenske lige. Po nekaj sezonah načrtnega dela pa naj bi Murska Sobotica tudi imela predstavnika v prvi moški republiški ligi.

Soboški košarkarji in košarkarice bodo začeli s pripravami na novo tekmovalno sezono 15. avgusta pod vodstvom trenerjev Janko Zvera (ženske) in Petra Juteršnika (moški). Prvi teden bodo pripravili potovalne v Murski Soboti z uvajanjem na zahtevnejše naloge in preglednim testiranjem. Potem bi nadaljevali enotedensko pripravo na Pohorju ali Goričkem, nato pa bi se pričela tekmovalna priprava v Murski Soboti. Jesenski del tekmovalja v obeh ligah se bo začel 8. oktobra. Pri KK Pomurje iz Murske Sobotice upajo, da se bodo do pričetka tekmovalja dobro pripravili in da tudi načrtovani rezultati ne bodo izostali.

Feri Maučec

ROKOBORBA

Bačič za las ob medaljo

V Izmirju v Turčiji je bilo evropsko kadetsko prvenstvo v rokoborbi. Prvič je v državni reprezentanci nastopil član RK ABC Pomurja iz Murske Sobotice Rade Bačič in v kategoriji do 65 kg zasedel peto mesto. Njegov uspeh bi lahko bil večji, saj je nesrečno z 0:1 izgubil s predstavnikom Madžarske in tako ostal brez medalje. Kljub temu pa je Bačič upravičil svoj nastop v državni reprezentanci.

ODBOJKA

Ljutomerčani bodo startali

Po uspešno končani sezoni v prvi republiški ligi za člane bodo odbojkarji Agroploada iz Ljutomera zopet začeli s treningi. Prvič se bodo zbrali na treningu člani in kadeti v soboto, 20. avgusta 1988, ob 18. uri v Partizanu Ljutomer. Pri članih bodo vadili: Simon Puklavec, Mitja Belec, Jan Škrobar, Karlo Smodiš, Miran Torič, Brane Pušenjak, Jože Štraki, Andrej Drvarič, Zdravko Marič, Mitja Šumak, Mirko Šumak, Janko Rajnar, Goran Šoster in Simon Rajh. Pri kadetih, ki bodo v novi sezoni nastopili v deljeni republiški ligi, pa bodo igrali: Matjaž Štraki, Boris Grut, Dani Smodiš, Sašo Zidar, Sašo Ortman, Marko Savič, Dominik Rudolf, Drago Ficko, Mitja Ficko, Damjan Markovič, Gorazd Rubin, Marjan Štanič, Danilo Polanc in tomi Gjerkeč.

Članska ekipa Agroploada Ljutomera bo med pripravami odigrala več prijateljskih tekem: z OK Pomurjem, OK Varazdinom, OK Čakovcem, Gleisdorffom iz Avstrije in Ingolstadtom iz ZR Nemčije. Pripravljajo tudi dva turnirja. Prvi bo v soboto, 10. septembra, v okviru 120-letnice 1. slovenskega tabora, drugi pa predvidoma v soboto, 1. oktobra. Sodelovali bosta tudi dve ekipi iz prve in druge vezne lige.

Toni Ficko

NAMIZNI TENIS

Bron za Rihtariča v ekipnem tekmovalju

V Novem Sadu je bilo končano 31. evropsko mladinsko in pionirsko prvenstvo, na katerem je v ekipi Jugoslavije za pionirje nastopil tudi Boris Rihtarič. Igral je v dveh dvehbojih, proti Danski in Romuniji, in Jugoslavija se je uvrstila v polfinale ter kljub četrtemu mestu osvojila bronasto medaljo, kar je velik uspeh. Tako ni izboljšala najboljšo jugoslovansko uvrstitve na evropskih prvenstvih, to je tretjega mesta, ki sta ga pred dvajsetimi leti za Jugoslavijo osvojila Kovač in Veran. Med posamezniki se je Rihtarič uvrstil v tretje kolo med 32 najboljših in potem izgubil z najboljšim igralcem SZ Samsonovom z 1:2, v dvojicah pa sta skupaj s Škafarjem izpadla v drugem kolu. Sicer pa lahko prvi nastop Rihtariča za reprezentanco ocenimo kot uspešen.

M.U.

Uspešni Sobočani

V okviru priprav na novo sezono so Sobočani gostovali na mednarodnem turnirju v Spittalu v Avstriji. Bili so zelo uspešni, saj je pri mladincih zmagal Unger pred Rihtaričem, Smodišem, Gerendaj se je uvrstil med osmerico. Pri članih B je zmagal Kuzma, Unger se je uvrstil med osmerico. Pri članih A je bil Kuzma drugi, ko je v finalu izgubil z Nišavičem z 1:2, Unger je osvojil 3. mesto, Rihtarič se je uvrstil med osmerico. V članskih dvojicah sta zmagala Kuzma—Unger, dvojica Rihtarič—Ori se je uvrstila med osmerico. V naslednjih dneh se bodo Sobočani pomerili z mladinsko reprezentanco Hrvaške, ki je na pripravah v Čakovcu.

M.U.

STRELSTVO

Zmagali strelci Noršinec

Strelska sekcija Lovca iz Kroga, ki deluje v okviru SD Noršinci, je pripravila tekmovalje v streljanju z MK puško v Lukačevi gramoznici v Krogu. Sodelovalo je 20 ekip oziroma 114 strelcev in strelk. To je bila v letošnjem poletju najmnogičnejša udeležba, gostitelji pa so tekmovalje odlično izvedli. V ekipni konkurenci je zmagala prva ekipa Noršinec s 480 krogi pred drugo ekipo Noršinec, 474, Panonijo, 459, ABC Pomurko M1, 450, in Gančani, 440 krogov. Pri posameznikih je bil najboljši Janez Horvat (Nor.) s 171 krogi pred Karlom Turnerjem (Pan.), 170, Igorjem Kovačičem 165, Ljubom Spindlerjem (oba Nor.), 160, in Cvetko Rengeo (SCT), 160 krogov. Med strelkami iz Kroga je zmagala Monika Gjerek s 83 krogi pred Brigito Gjerek, 73, Anico Serec, 42, in Marijo Sakač, 18 krogov.

Filip Matko

Občinsko prvenstvo

Občinska strelska zveza Murska Sobotica je razpisala občinsko tekmovalje v streljanju z malokalibrsko puško v trostavu za mladince, mladinke, člane in članice. Mladinci in mladinke bodo tekmovali v soboto ob 8. uri na strelišču ob kanalu v Murski Soboti, člani in članice pa ob isti uri v nedeljo. Na tekmovalju lahko nastopajo tričlanske ekipe in posamezniki.

NOGOMET

LENTI:NAFTA 1:2

V prijateljski mednarodni tekmi so nogometaši Nafta iz Lendave na Madžarskem premagali Lenti. Gola za Nafto sta dosegla: Pal in Šijanec.

ALUMINIJ:MURA 1:2

Nogometaši Mure so gostovali v Kidričevem in v prijateljski tekmi premagali domači Aluminij. Strelca za Muro sta bila Nuhanović in Kristijan Cener.

VERŽEJ:BAKOVCI 0:2

Prijateljska nogometna tekma med Veržejem in Bakovci se je končala z zmago gostov. Oba zadetka za Bakovce je dosegel Buzeti.

POLANA:MARIBOR BRANIK 1:4

Nogometaši Maribora Branika, član medrepubliške lige, so v Veliki Polani v prijateljski tekmi premagali Polano. Strelci: Zorman 2 ter Potočnik in Bauman za Maribor, častni zadetek za Polano, pa je dosegel Vuk. Sodil je zvezni sodnik Šostarič iz Maribora.

BISTRICA:SOJTER 2:4

Mednarodna nogometna tekma med Sojterjem in domačo Bistrico se je končala z zmago Madžarov. Gostje so zmagali tudi v prvi tekmi (5:2).

— TENIS —

Odprto prvenstvo Ljutomera

TVD Partizan Ljutomer organizira odprto prvenstvo Ljutomera v tenisu za člane. Tekmovalje bo v soboto, 13. avgusta 1988, ob 8. uri na igriščih v Ljutomeru. Želijo, da se tekmovalja udeležijo igralci iz vseh štirih pomurskih občin. Zrebanje bo pred začetkom tekmovalja. Trije najboljši dobijo nagrade.

T. Ficko

— ŠAH —

Radenska Pomurje druga

V Sobotu je bil 15. mednarodni moštveni šahovski turnir. Sodelovala je tudi ženska ekipa Radenske Pomurja iz Murske Sobotice in dosegla lep uspeh. Ekipa je v postavi Majda Kovač in Mirica Marič zasedla drugo mesto za Murko iz Lesc. Tretje mesto je pripadlo ekipi Domžal.

Razpored tekem

I. ONL LENDAVA 1988

I. kolo — 4. 9. 88

Kobilje : Odranci
Mojte : Nedelica
Panonija : Lakoš
Bistrica : Nafta/B
Hotiza : Petišovci

II. kolo — 11. 9. 88

Odranci : Petišovci
Nafta B : Hotiza
Lakoš : Bistrica
Nedelica : Panonija
Kobilje : Mojte

III. kolo — 18. 9. 88

Mojte : Odranci
Panonija : Kobilje
Bistrica : Nedelica
Hotiza : Lakoš
Petišovci : Nafta/B

IV. kolo — 25. 9. 88

Odranci : Nafta B
Lakoš : Petišovci
Nedelica : Hotiza
Kobilje : Bistrica
Mojte : Panonija

V. kolo — 2. 10. 88

Panonija : Odranci
Bistrica : Mojte
Hotiza : Kobilje
Petišovci : Nedelica
Nafta/B : Lakoš

VI. kolo — 9. 10. 88

Odranci : Lakoš
Nedelica : Nafta B
Kobilje : Petišovci
Mojte : Hotiza
Panonija : Bistrica

VII. kolo — 16. 10. 88

Bistrica : Odranci
Hotiza : Panonija
Petišovci : Mojte
Nafta/B : Kobilje
Lakoš : Nedelica

VIII. kolo — 23. 10. 88

Odranci : Nedelica
Kobilje : Lakoš
Mojte : Nafta B
Panonija : Petišovci
Bistrica : Hotiza

IX. kolo — 30. 10. 88

Hotiza : Odranci
Petišovci : Bistrica
Nafta/B : Panonija
Lakoš : Mojte
Nedelica : Kobilje

KASAŠKI ŠPORT

Ljutomerčani z letošnjo sezono niso zadovoljni

Za nami je polovica letošnje kasaške sezone. Ljutomerčani, ki so imeli več let primat najboljšega kolektiva v Sloveniji, tokrat niso zadovoljni z rezultati, ki so jih dosegli. Pravijo, da je to ena najslabših sezon. V tem delu je bilo v tekmovalje vključenih 22 konj, ki so (z izjemo Marka Slaviča iz Ključarovec, ki nastopa na Dunaju, vendar tudi ne dosega lanskih uspehov) v glavnem tekmovali na slovenskih dirkališčih. Najuspešnejši voznik je bil letos Branko Puhar iz Veržaja, ki je občasno tekmoval s tremi konji. Največ je nastopal z dveletnim Lametom, ki je drugi najboljši slovenski dveletnik, in z njim dosegel eno zmago. Nastopal je tudi z Rino, ki jo sicer vozi Branko Sršen, in pa Arbatko, ki jo sicer vozi lastnik Franc Jureš. Skupno je dosegel tri zmage. Dvakrat je bil uspešen kot zmagovalac Slavko Jureš iz Buncanov, ki je vozil Liljano in Firko. Po enkrat pa so zmagali: Franc Jureš, Joško Slavič iz Ključarovec, Joško Slavič iz Grab, Mirko Hanžekovič in Rajko Grantaša. V letošnjem letu so Ljutomerški kasaši dosegli 10 zmag, vendar pa je treba povedati, da so bile te dosežene na manj pomembnih dirkah. Med najboljšimi se je nekoliko uveljavila le Fita, ki je trenutno najboljši kasaš s kilometrskim časom 1:19,9, vozil pa jo je najstarejši aktivni voznik Joško Sršen iz Veržaja. Določene uspehe je dosegel še Marko Slavič z Dalilo, Dueno in Duvanom. Najpomembnejša pa je zmaga Branka Puharja z Rino na enem od tekov krožne dirke za prvenstvo Slovenije.

Vzroke za manjše dosežke Ljutomerskih kasašev v letošnjem letu, kot so jih pričakovali, je treba iskati v trenutni krizi, na katero je v športu potrebno računati, na menjavo generacij, saj mladi vozniki se nimajo dovolj izkušeni za treninge in tekmovalja, eden od vzrokov pa je tudi obnavljanje dirkališča v Ljutomeru, ki se je zavleklo do sredine aprila in so bili tako prikrasani za hitre vožnje. Morda zbujajo največ skrbi dejstvo, da imajo Ljutomerčani tokrat le povprečne dveletnike in zato ni računati, da bi lahko dosegli takšne uspehe, kot so jih pred dvema ali tremi leti.

V drugem delu letošnje kasaške sezone je predvidenih še osem dirkalnih dni. Prvi je predviden ob koncu tega tedna v Ljubljani, a je zaradi slabega obiska na zadnjih dveh prireditvah v Ljubljani vprašljiv. Ostale letošnje dirke pa bodo: v Gornji Radgoni 21. avgusta v okviru Kmetijsko-živilskega sejma; organizira jo KK Ljutomer. To bo ena kakovostnejših prireditev z dirkami za republiško prvenstvo dve- in triletnikov ter dirko za veliko nagrado Kmetijsko-živilskega sejma. V šentjernej bo pripravili dirko za veliko nagrado Šentjerneja 28. avgusta. Največja slovenska dirka bo kot standardna 4. septembra — za pokal maršala Tita na Brdu pri Kranju. Potem pa so še dirke na Bledu, v Zagrebu, maratonska dirka v Ljubljani (24. septembra) in zadnja dirka 2. oktobra v Komendi. Tudi v nadaljevanju letošnje kasaške sezone se ne moremo nadejati bistveno boljših rezultatov Ljutomerskih kasašev. Kaže pa tudi, da se Ljutomerčani zaradi velikih stroškov ne bodo udeležili državnega prvenstva za tri- in štiriletnike, ki bo v Beogradu oziroma Adi.

Feri Maučec

ATLETIKA

Solidni nastopi v Avstriji

V Celovcu na Koroškem je bil tradicionalni atletski miting. Sodelovalo je nad 250 atletov in atletinj iz osemih evropskih dežel. Med njimi so bili tudi predstavniki AK Pomurje iz Murske Sobotice in imeli nekaj dobrih uvrstitev, še posebno tekačice in tekači na srednjih in daljših progah.

V času novega osebnega rekorda sta tekla Štefan Fujs na 800 m, ki je bil s časom 2:01,29 v svoji skupini šesti, in Geza Grabar, ki je na 5.000 m s časom 15:18,83 zasedel sedmo mesto. Lepo so se odrezala tudi dekleta. Manuela Pergar je bila v teku na 3.000 m s časom 11:04,8 odlična tretja, Štefica Sluga pa v isti kategoriji z rezultatom 11:43,6 četrta. Marija Štefanec je progo 800 m pretekla v času 2:18,11 in zasedla čisto mesto. V teku na 100 m je bil Bojan Šebjan z 11,60 osmi, Damjan Špur pa z 11:83 deseti.

V SOBOTO, 20. AVGUSTA 1988

Osmi kolesarski maraton treh src

Športno društvo KS Tišina organizira v sodelovanju z ZTKO Murska Sobotica, Gornja Radgona, Lendava, Kmetijsko-živilskim sejemom Gornja Radgona in Kolesarskim klubom Pomurje ter pod pokroviteljstvom Radenske 8. tradicionalni kolesarski maraton TREH SRC, ki bo v soboto, 20. avgusta 1988, ob 8. uri. Udeležencem bosta na voljo mali in veliki maraton. Startna mesta za veliki maraton, ki bo potekal na progi Radenci—Križevci—Veržej—Beltinci—Lendava—Dobrovnik—Moravske Toplice—Murska Sobotica—Tišina—Radenci, bodo pred hotelom Radin v Radencih, pred tovarno Indip v Lendavi in pri družbeni prehrani v Murski Soboti. Startni mesti za mali maraton, ki se bo začel ob 9. uri, pa bosta v Lendavi in Radencih. Cilj bo na istih mestih kot start. Vsak udeleženec si mora pred startom priskrbiti karton, za katerega je potrebno vplačati 2.000 dinarjev. Prijave večjih skupin ali posameznikov sprejemajo pri ZTKO Murska Sobotica ali na tel. št. 21 428, v popoldanskem času 46 375. Vsak udeleženec, ki ima pravilno izpolnjen kontrolni karton (žigosati ga mora na vseh startnih mestih), ima pravico do nezdgodnega zavarovanja, kolajn in značek ter prostega vstopa na Kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni. Poleg tega pa jim delovne organizacije Radenska, Podravka, Krka Ljutomer, Tovarna mlečnega prahu Murska Sobotica in Kmetijsko-živilski sejem ponujajo nekatere ugodnosti. Radenska, ki je generalni pokrovitelj kolesarskega maratona, bo prispevala novo pijačo MIRA, Krka bo dala napitek MARATONIK, Podravka iz Koprivnice juho MAGI BUJON, TMP pa svoj novi napitek GISO. Vsi napitki so za udeležence maratona zastojni, hrano za plačilo pa bo mogoče dobiti v gostilnah Gjergjek na Tišini in Verban v Tropovcih. Vstopnica za Kmetijsko-živilski sejem je pravilno izpolnjen kartonček. Organizatorji letošnjega 8. kolesarskega maratona TREH SRC so se dobro pripravili in pričakujejo, da se bo kolesarjenja udeležilo večje število rekreativcev iz Pomurja in tudi iz drugih krajev.

Feri Maučec

V KS Partizan ne držijo križem rok

V Krajevni skupnosti Partizan v Murski Soboti, kamor sodijo ulice: Mladinska, Cankarjeva do gasilskega doma, Trstenjakova, Kuharjeva, Juša Kramarja, Ivana Regenta, Daneta Šumenjaka, Otona Župančiča, Talačeva, Žitna, Južna, Naselje Borisa Kraigherja, 17. oktobra, Bakovska, Vegova, Čopova, Finžgarjeva, Mala nova, Nikole Tesle in Muge — tudi v tem poletnem času ne držijo križem rok.

Sicer pa je ta krajevna skupnost, v kateri živi okrog 2100 ljudi, zaposlenih je približno 800, že dlje časa med najaktivnejšimi v pomurskem središču. Lahko se pohvalijo, da so skoraj v celoti uredili cestno infrastrukturo in druge komunalne zadeve, snujejo pa tudi nove načrte.

Za zdaj še brez bloka

Že bežen sprehod po Krajevni skupnosti Partizan, kjer se starim hišam — zanimivo je, da za zdaj ni nobenega bloka — pridružujejo novi stanovanjski objekti, potrjuje prisotnost turističnega društva. Skoraj na vsakem balkonu je cvetje, vrtovi so ograjeni in lično urejeni, ceste čiste, povsod pa je veliko zelenja.

Ta del Murske Sobotice je vzorno in prikupno urejen tudi po zaslugi prizadevnih turističnih delavcev na čelu z neumornim Edvardom Perharcem, gonilno silo mnogih akcij. Pri tem ne smemo prezreti krajevne konference Socialistične zveze, skupščine in sveta krajevne skupnosti ter sekcije za družbeno aktivnost žensk, ki vsak po svoje dajejo svojstven pečat k skupnim prizadevanjem.

Ob razbeljenih cestiščih od vročega sonca, ko potne srage polžijo po obrazu, se popotniku na sicer kratki poti odpirajo zanimivi prizori, ki ga silijo k razmišljanju.

Prebivalci tega slikovitega kraja, ki med drugim premore

kar dve osnovni šoli, TVD Partizan, otroški vrt, letališče, obrat SGP Konstruktor, upravo Avtobusnega prometa, Petrol, Lesnino, mesnico in nazadnje še židovsko pokopališče, so sicer že doslej dokazali, da si želijo na

STANKO FARKAŠ: »Brez solidarnostne pomoči drugih mestnih krajevnih skupnosti ne bi mogli urediti marsikaterega vprašanja na področju komunalne in cestne infrastrukture.«

čim zanimivejši način predstaviti njegov utrip, kulturne in druge posebnosti. V kolikšni meri jim je to resnično uspelo, je seveda drugo vprašanje. Natančnejši ogled te krajevne skupnosti namreč razkriva tudi bolj blede slike. Do pred kratkim je to veljalo za židovsko pokopališče, ki je zdaj skoraj v celoti urejeno kot spominski park, postavljene pa so tudi klopi in urejene poti. Jeseni naj bi zasadili še okrasno drevje in grmičevje. Problem pa so slabo vzdrževani pločniki, kar je sicer značilno za vse mesto. In teh črnih pik bi še lahko našli.

Morda se s takim ocenami ne bodo strinjali vsi. Vsaj tisti ne, ki pogosto opozarjajo, da bi lahko bil ta del Murske Sobotice čistejši in lepši. Tisti namreč, ki z ostrim očesom opazijo vsako zanemareno zelenico med stanovanjskimi hišami, ki jih motijo smeti na

pločnikih ali dvoriščih, katerim ne uide tudi umazanija v nekaterih gostinskih lokalih. Samo kot dobronamerno opozorilo!

Čimprej do južnega kanalskega zbiralnika

»V prihodnje je po urbanističnih načrtih predvidena gradnja blokovega kompleksa, vendar bo treba najprej urediti južni kanalski zbiralnik, kar ne bo lahka naloga, saj se zaradi njega pojavljajo razni problemi pri dokončni ureditvi nekaterih ulic. Naša krajevna skupnost se je začela komunalno urejevati šele po preoblikovanju v šest mestnih krajevnih skupnosti. Z njihovo pomočjo smo uspeli nadoknaditi

SEVERNI DEL MLADINSKE ULICE — Da so za večji cestni promet zaprti to ulico, kjer je TVD Partizan, se je pokazalo za povsem upravičeno. Tudi veliko zelenja in cvetja je pravcata paša za oči. Foto: N. Juhnov.

zamujeno na tem pomembnem področju, čeprav je še nekaj odprtih vprašanj, ki jih bomo morali čimprej rešiti,« poudarja predsednik skupščine Krajevne skupnosti Partizan v Murski Soboti, Stanko Farkaš.

Tako so v zadnjem letu uredili Žitno in ulico Ivana Regenta, in sicer s protiprašno asfaltno prevleko in postavili vodovodnega

omrežja. Ob sodelovanju Krajevne skupnosti Turapolje so uredili pločnike na eni strani Cankarjeve ulice, še posebej pa so ponosni na postavitev večnamenske dvorane pri Osnovni šoli Edvard Kardelj. Trenutno nadaljujejo z začetimi deli na južnem delu Mladinske ulice, ki bodo omogočila odtekanje odvečne vode in kasnejše asfaltiranje. Pripravljeno imajo tudi projektno dokumentacijo za ureditev Male nove ulice in severnega dela Mladinske ulice pri TVD Partizan. Na področju otroškega varstva pa snujejo postavitev otroškega igrišča v Finžgarjevi ulici, medtem ko naj bi igrišče za trgovino v Cankarjevem naselju obnovili. »Vidimo torej, da se v naši krajevni skupnosti opravlja

vrsto del. Vsega tega sami ne bi mogli, če ne bi našli na solidarnostno pomoč drugih mestnih krajevnih skupnosti. S tem bomo našo krajevno skupnost pripeljali iz zaostalosti na področjih komunalne in cestne infrastrukture,« pravi Stanko Farkaš.

Milan JERŠE

KOT NE ŽELI BITI V KOTU

Kot je majhna vas v lendavski občini, kakšen kilometer oddaljena od magistralne ceste med Lendavo in Mursko Soboto. Z vasema Hotiza in Kapca se združuje v eno krajevno skupnost. Čeprav je v njej precej kmečkega prebivalstva, so razmere za kmetovanje precej neprimerne, saj so travniki predvsem ob rokavih Mure. Tudi za sadjarstvo območje ni preveč primerno.

O dejavnosti vasi smo se pogovarjali s predsednikom vaškega odbora v Kotu, Karlom Tomšičem. Povedal je, da so odkupili stanovanjsko hišo za vaško-gasilski dom. To je bila zadnja vas v občini, ki ni imela teh prostorov. Zgradbo je treba še dobro uredi-

di vaščani.

Karel Tomšič se je pritožil nad občinskimi organi: »V začetku leta smo jih prosili za denar, a do sedaj nismo dobili nič. Zato smo morali vsa dela v vasi opraviti sami, z lastnimi sredstvi. Če pa bomo hoteli v prihodnje še kaj narediti za razvoj vasi, tega sami najbrž ne bomo zmogli. V vasi je še vseeno premalo zaposlenih, da bi zmogli vse sami.«

O uspešnem razvoju vasi se lahko prepriča vsak, ki se pelje skozi njo. To dokazuje več novih hiš, pa večje število mladih, ki so se vrnili v vas. Torej vas nikakor ne izumira, kot se pogosto dogaja tam, kjer so nekoliko oddaljeni od centrov in glavnih cestnih omrežij. Sicer pa je lega vasi zelo ugodna, saj je dovolj oddaljena od mestnega vrveža, da je življenje mirno, obenem pa dovolj blizu, da se prebivalci hitro lahko vključijo v aktivno družbeno življenje v večjih mestih. Zaposleni delajo predvsem v Lendavi, precej je še kmetovalcev, obrtnika pa nimajo nobenega.

Na vprašanje o govoricah o nasprotjih v krajevni skupnosti je sogovornik povedal, da se včasih pojavijo različni interesi, ki si nasprotujejo, a jih uspejo vedno uskladiti. Povezanost treh vasi je potrebna, saj si tako Hotiza in Kapca ter Kot medsebojno pomagajo pri naložbah. Vasi dobro sodelujejo, čeprav je v Kotu in Kapci pretežno madžarsko, na Hotizi pa slovensko prebivalstvo. O kakih nasprotjih uradno ni bilo še nobenega pogovora, vsekakor pa bi to bilo negativno za vse vasi.

Vasi sodelujejo tudi na kulturnem področju. Skupaj pripravljajo proslavo ob dnevu krajevnih skupnosti, druge kulturne prireditve pa pripravlja vsaka vas posebej.

Jože Gabor

Karel Tomšič, predsednik vaškega odbora

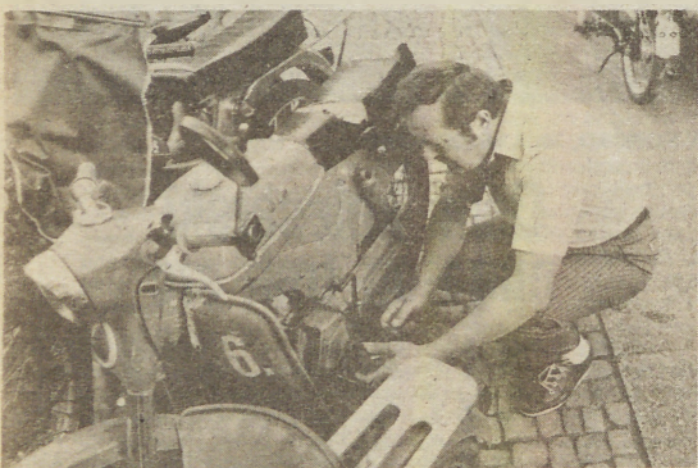
ti, zato se bodo zdaj, ko so dobili vse potrebne dokumente, lotili dela. Treba bo obnoviti streho, napeljati vodovod in urediti kuhinjo, drugo leto pa urediti še dvorano. Tako bi drugo leto v vasi lahko pripravili proslavo ob dnevu krajevnih skupnosti.

Lotili so se tudi drugih del, ki so nujna za življenje in razvoj vasi. Uredili so gasilske vodnjake, prebarvali ograjo, naredili pločnike in uredili okolico pokopališča. Poleg tega so še navozili gramoz na poljske poti, za potrebe pri urejanju doma pa posekali drevesa in našagali les.

V vasi deluje tudi gasilsko društvo, ki so ga ustanovili pred tremi leti. Kljub kratkemu »delovnem času« se je društvo uspešno vključilo v gasilsko dejavnost v lendavski občini. V svojo organizacijo pa se združujejo tudi mla-

Mojster za vse

Ob nenehnem divjanju cen so prišli na dan mojstri, ki znajo popraviti tudi kakšne manjše stroje. Kupna moč namreč iz dneva v dan pada, zato si ljudje težko kupijo kakšno novo stvar. Raje da jo popravijo tudi tisto staro, ki je bila že leta in leta v uporabi in se

ji delo niti ne pozna toliko, da bi jo vrgli v stran. Med takšne stroje sodijo tudi najrazličnejši mopedi, kosilnice za travo, motorne škroplilnice... In kaj, če se pokvari? Mojstra, ki bi popravil malenkosti, ni težko najti. Še posebej v Ljutomeru ne. Pravi naslov za te zadeve je Oto Tkalec, ki je — vsaj po zasedenosti delavnice sodeč — med najboljši iskanimi. Po vsej verjetnosti pa je tudi edini v Ljutomeru. In smo ga obiskali. Prvo vprašanje je seveda bilo namenjeno delu.

»Ne morem se pritoževati, saj ga je preveč. Tudi ta garaža, ki je bila namenjena avtomobilu, je odločno premajhna, da bi lahko vanjo spravil vse, kar mi prinesejo v popravilo. In potem se iz dneva v dan ponavlja ista slika.

Ko zaprem to pomožno delavnico, se začne velika selitev mopedov, kosilnic in drugega v delavnico. Vse mora biti skrbno in natančno zloženo, če hočem, da bodo ti stroji pod streho. Zjutraj, ko začnem delo, pa delavnico najprej spraznim, da imam pro-

tudi tu težava z rezervnimi deli, ki so, mimogrede povedano, tudi obupno dragi, pa še dobiti jih je težko. Huje je pri kosilnicah in škroplilnicah. Teh je toliko različnih tipov, da je rezervne dele težko imeti v zalogi. Takšna popravila pa zahtevajo tudi dosti potrpljenja in iskanja. Še najboljše rešitev je — skočiti čez mejo in v Avstriji kupiti potrebne nadomestne dele. To pa seveda zahteva čas in denar.«

V tej delavnici ste nekako utesnjeni?

»To pa je seveda čisto druga zgodba. Kot kaže, pri nas na občini sploh ni posluha, da bi si uredili delavnico. Čeprav parcelo že imam, dovoljenje za delo tudi, le delavnice si ne morem narediti. Ne dovolijo mi. Pri moji obrti ne gre za glasno ali okolju škodljivo delo, zato ne razumem, zakaj mi zidove ne dovolijo. Denar za delavnico imam pripravljen, zidati pa ne smem. To se vleče že deset let — zadnji dve leti nekoliko intenzivneje — rezultatov pa ni in ni. Človek bi včasih kar ponorel. A ne bom obupal, saj bo čas tako ali tako prinesel svoje.«

Imate kakšen nasvet za svoje stranke?

»Predvsem naj skrbijo za svoje stroje. Doliti olje, zamenjati svečke ali očistiti motor ni tako težko. Tudi samovoljni posegi pri motorju niso priporočljivi, saj lahko napako samo še povečajo, namesto da bi jo odstranili, škoda pa je potem toliko večja. Predvsem pa — redno vzdrževanje po navodilih. To nikoli ne škodi. Vse to so malenkosti, ki bi meni in stranki prihranile veliko nepotrebnega.«

Pri svojem delu pa imate seveda težave?

»Kdo pa jih ne bi imel. Še posebej, če pogledate, kaj vse je v tej delavnici. Pri mopeditih neka-ko gre, saj so to v glavnem domače izdelave, čeprav je včasih

Dušan Loparnik

LIPA

Trgovina z bifejem in gasilski dom

V krajevni skupnosti Lipa so zelo delavni. Pred dvema letoma so si uredili telefonsko omrežje s 70 priključki, kar je bila za kraj dobra naložba, čeprav so danes že potrebo po novih priključkih. Lani so skupaj s KZ Panonka Murska Sobota — ZTO Beltinci uredili skladišče in staro osnovno šolo. Letos pa načrtujejo, da bodo vaški dom, ki je bil zgrajen leta 1948 in je v zelo slabem stanju. S trgovskim podjetjem Potrošnik Murska Sobota se dogovarjajo, da bi v domu uredili trgovino z bifejem, kajti v Lipi nimajo gostilne, a bi jo zlasti v teh vročih dneh potrebovali za osvežitev. Streho na vaškem domu, ki je dotrajala, so že prekrili, material je prispeval Potrošnik, delo pa je plačala krajevna skupnost. V vaškem domu pa nameravajo urediti tudi gasilski dom. V ta namen je krajevna skupnost že nakazala Graditelju Beltinci 10 milijonov dinarjev, tako da naj bi se dela kmalu začela. Trgovino in bife bo financiral Potrošnik, skupno pa bodo uredili fasado. Tako bi v Lipi dolgoročno rešili nekatere probleme, ki jih tarejo že več let.

F. Maučec

ROGAŠOVCI

Priprave na gradnjo doma

Lansko neurje je med številnimi objekti močneje poškodovalo tudi gasilski dom v Rogošovcih. Komisija, ki si je dom ogledala, je ocenila, da je tako poškodovan, da ga nima smisla obnavljati, zato je društvo na obnem zboru sprejelo sklep, da začne s pripravami na gradnjo novega vaško-gasilskega doma. Da bi gradnja čim prej in ceneje stekla, sta zakonca Štefan in Ida Sinko iz Rogoševca podarila gradbeno parcelo v izmeri 10 arov, za kar je že izdana lokacijska dokumentacija. Novi dom bo stal v neposredni bližini zdravstvene postaje, ki jo bodo začeli kmalu graditi.

Zakonca Sinko vsekakor zaslužita javno zahvalo.

Geza Kisilak

IVANCI

Obnovljen vaški dom

Vaški dom v Ivancih, zgrajen leta 1920, je načenjal zob časa, zato so krajanji zavili roke in ga temeljito obnovili. Zamenjali so tudi okna in vrata ter položili ladijski pod v dvorani. Izvajalec del je bil Graditelj iz Beltincev. Uporabne površine je kar 200 kvadratnih metrov. Denarja so porabili sorazmerno malo, okrog pet milijonov dinarjev. K. Š.

LENART

Gradijo avtobusno postajo

Tisti, ki se vozijo z avtobusi skozi Lenart, že nekaj časa opazujejo gradnjo nov avtobusne postaje. V prvi fazi bodo uredili postajne in druge potrebne površine, nato pa še vse ostalo. Zgradili bodo čakalnico z bifejem, mesnico, slaščičarno in druge pritlikline.

Gradbena dela, ki bodo stala okrog 700 milijonov dinarjev, izvaja Komunalno podjetje Ptuj, končana pa naj bi bila do konca novembra. Če se bodo napovedi uresničile, potnikom prihodnjo zimo več ne bo treba zmrzovati na prostem.

L. K.

Na Tratah 22 stanovanj

Na tratah v Gornji Radgoni te dni končujejo dela pri gradnji novega stanovanjskega bloka. Ključne naj bi stanovalci dobili še pred prvim septembrom. Od 22 stanovanj pa naj bi kar 18 solidarnostnih. Da je za stanovanja veliko zanimanja, kaže podatek, da se je na natečaj za solidarnostna stanovanja prijavilo 92 kandidatov.

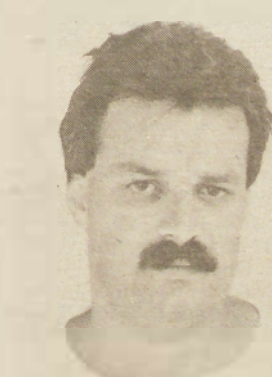
Sedanji tempo gradnje stanovanj je prepočasen, da bi lahko v doglednem času zadovoljili potrebo po stanovanjih. Pozna pa se tudi, da večji kolektivi nimajo sredstev za nakup stanovanj; to velja za Elrad, Avtoradgono, Radensko in KK Radgono.

L. Kramberger

Počitnice so za vse enako mikavne. Kdo ne varčuje, ne šteje tednov, ne kuje načrtov, samo da bi mogel te dneve počitniške sreče užiti do dna. Nekateri poiščejo sprostitve ob morju, drugi v planinah, veliko pa je seveda takih, ki preživijo počitnice kar doma. Mi se bomo v naši mali anketi spustili v pogovor z udeleženci letovanja v Baški. Predstavili bomo izmeno, ki so jo sestavljali otroci iz lendavske in radgonske občine.

Tibor Frančič, pedagoški vodja, nam je najprej nanizal nekaj podatkov o zmogljivosti osebju. V Baški se izvaja program šole v naravi v juniju in septembru, julij in avgust pa sta odmerjena letovanju naših otrok. Na Svetu doma Baške se v začetku šolskega leta dogovorimo o številu izmen in o terminih. Na podlagi teh dogovorov imajo občinske skupnosti otroškega varstva ali obč. Zveza prijateljev mladine nalogo, da izpeljejo organizacijske zadeve, ki so potrebne za letovanje. Starše smo z letovanjem v Baški seznanili preko medijev. V lendavski občini so to nalogo prevzele socialne delavke v šolah, v združenem delu, vzgojiteljice v vrtcih, Center za socialno delo, Občinska zdravstvena skupnost...

V kolonijo sprejemamo otroke od treh do štirinajstih let starosti. Vsako leto je vključenih okrog 20 otrok z napotnico na klimatsko zdravljenje. Prednost imajo otroci iz socialno šibkejših dru-

Tibor Frančič

žin. Naša izmena šteje skupaj 190 otrok in 21 vodnikov.

Letovanje je namenjeno preživetju dela počitnic po zelo ugodni ceni (100.000 din). To financirajo starši. Imeli so možnost plačila v treh obrokih, da ne bi bili preobremenjeni v sedanjih časih. V to ceno so vračunani prevoz, dnevna oskrba, turistična taksa in dinar za vzdrževalno delo v domu.

Otroke privajamo na vodo, učimo jih plavati, skrbimo za sprostitve, zabavno življenje in športne aktivnosti.

V pravilih, ki smo jih sprejeli,

naj bi bili vodniki polnoletni in strokovno usposobljeni. Izbiramo med vzgojitelji, učitelji osnovnih šol ter študenti pedagoških in medicinskih usmeritev. Tem pravilom pa ne moremo vselej zadostiti iz dveh razlogov:

1. Ni dovolj razpoložljivega kadra, ko bi ga najbolj potrebovali.

2. Vzgojitelji za 24-urno delo z otroki niso nagrajeni, kot bi zaslužili.

Na žalost je vsako leto tudi nekaj otrok, ki jih moramo zaradi

omejenih domskih zmogljivosti zavrniti.

Karin Pock

Kar se tiče hrane, moram povedati, da jedo otroci domačo hrano iz našega okolja. Osebe v kuhinji se trudi za čimboljšo hrano.

Dom je vsako leto obnoven, iz leta v leto se izboljšujejo razmere za življenje in delo v njem.

O razpoložljivosti na letovanju v Baški smo povprašali mlade, ki so za nekaj časa pozabili na šolske obveznosti.

Karin Pock, učenka iz Apač: Baška mi je zelo všeč. Tu sem četrtri. Navezala sem tesne prijateljske stike z učenci iz Stogovec in Radenec. Veliko se kopamo, vreme je odlično, tudi hrana je dobra. Pogrešam le prijaznost tov. Lojzke Potočnik, ki je bila doslej vsako leto naša pedagoška vodja.

Maja Gaber, Lendava: V Baški sem drugič. Letos grem še v Novigrad. Tu sem zaradi prijateljev, s katerimi smo se zmenili, da bomo skupaj preživeli del počitnic. Vstajamo ob 7.30, sledi zajtrk. Ob 9.00 gremo na plažo. Po kosi-

Maja Gaber

lu je počitek. Ob 15.30 gremo ponovno na plažo, po večerji na sprehod, ob 22.00 pa moramo ugasniti luči v sobah.

Plaža mi je všeč, ker ni skal. Imamo se dobro. Spoznala sem prijatelje iz radgonske občine. Vzgojiteljica je dobra, le zvečer se jezi, ker smo živahni.

Jože Haki, Radenci: Na letovanju sem zaradi prijateljev in veselja do plavanja. Rad se potapjam. Ob ohali morskno dno ni pestro.

Tu se porajajo sedaj tudi prve ljubezni. Najprej si z dekletom prijazno, potem jo povabiš na sladoled in se sprehaš. Mislim, da se bodo te ljubezni dalje razvijale doma. Sam sem spoznal deklico iz Lendave.

SE O NEVSAKDANJEM ODMIKU NA GROFOVSKEM

Med očitno samovoljo in skrajno silo

Urejanje prostora v varstvu okolja ter posegi v pokrajino z rabo kmetijskih zemljišč so področja, kjer se vselej kaj »doga-ja«.

To najbolj vedo v občinskih in republiških upravnih organih, inšpekcijskih službah in izvršnih svetih. Zadev je v zadnjih letih toliko, da jih komaj zmorejo. Med njimi so nekatere prav zanimive in poučne; recimo tista, o kateri smo se razpisali v deveti letošnji številki Vestnika 10. marca pod naslovom Nevsakdanji odmik na Grofovskem ali spornih 290 centimetrov. Gre za primer državljana Ludvika Gornjeca, pomurskega javnega tožilca, v ulici Ivana Regenta 35 v Murski Soboti, ki je ob stanovanjski hiši postavil gospodarsko pritlikino (garaža, drvarnica, klet), pri tem pa očitno kršil zakon o urejanju naselij in drugih posegih v prostor, saj objekt sega čez mejo zazidalnega načrta, določene s srednjeročnim načrtom občine.

OBNOVA DOGAJANJA — DA SE NE POZABI

Po tem ko sta Ludvik in Terezija Gornjec v letu 1985 kupila manjšo parcelo, ki sodi med zemljišča prve kategorije in meji na ohišnico z Gornječevim stanovanjskim poslopjem, sta v letu 1986 poskrbela za lokacijsko in gradbeno dovoljenje ter na tej osnovi začela z gradnjo omenjene pritlikline. Dolge 12, široke šest in visoke pet metrov. Lani je na upravo inšpekcijskih služb v Murski Soboti prišla prijava, da sta graditelja kršila predpisane lokacijske pogoje, kar je bilo kasneje tudi uradno potrjeno s strani urbanistične inšpekcije, komiteja za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve in Zavoda za ekonomiko in urbanizem po ogledu kraja dejanja. Gornječevima je bilo naloženo, da na imenovanem komiteju vložita zahtevek za izdajo spremembe lokacijskega dovoljenja, kar sta tudi storila, a jima je občinski upravni organ sredi letošnjega januarja vlogo zavrnil. »Objekt sega na sosednjo parcelo v juž-

Večkrat bi radi gledali televizijo, a je ne moremo zaradi domskih predpisov, ki so enaki za predšolske otroke in doraščajočo mladino.

Seveda smo za mnenje o življenju in delu na letovanju v Baški povprašali tudi eno izmed izkušenih vzgojiteljic, tov. Marijo Čepin-Slaček. Povedala nam je: Otroci prihajajo na letovanje zaradi družbe vrstnikov, boleznih, tu se sklepajo nova prijateljstva, navajajo pa se tudi na večjo samostojnost. Drugače je namreč, če so skupaj s starši. Dostikrat tu v resnici spoznamo pravi značaj otroka. Naloga vzgojitelja je, da z otrokom vzpostavi tople kontakt že v priporočil. Tako je ločitev od doma lažja. Otroci morajo imeti nekoga, ki mu lahko zaupajo, h komur se lahko zatečejo, če so žalostni. Vzgojitelji skrbimo za varnost otrok. Učimo jih plavati (v naši izmeni na žalost nimamo plavalnega učitelja). Skrbimo za povezanost na plaži, da manj družabni niso izolirani, rešujemo njihove manjše spore.

Marija Čepin

Zaradi močnega sonca jih je potrebno mazati. Skušali smo obdržati stik s starši in smo jim takoj pisali. Če si kot vzgojitelj večkrat v Baški, dobivaš s strani učencev večkrat ista vprašanja, na katera moraš strpno odgovarjati. Bili moraš to, kar učenci od tebe pričakujejo. Za vzgojitelja letovanje nikakor ni dopust. Od njega je dostikrat odvisno, ali se bodo otroci še kdaj odločili za tako obliko počitničenja. Največ navdušenja opažamo pri učencih, ki so prvič v Baški, prvič sa-

mi od doma. Tudi najmlajši nimajo domotožja, ker so prevzeti od novih doživetij. V teh mladih je izredno veliko entuziazma. V tej izmeni so otroci pogrešali to, da niso smeli k telefonu. Nehote je zbledel nasmešek z obraza. Otroci so pogrešali prijazno se-stro, ki bi prihajala z mažami od skupine do skupine in toplih besed pad. vodje.

Nesreča nikoli ne počiva. Tega se je treba zavedati, zlasti če imamo opraviti z mladimi, ki v vsej svoji razposajenosti uživajo brezskrbne počitnice. Za zdravje otrok sta poleg vzgojiteljev skrbeli medicinska sestra Katarina Folš in zdravnica Katarina Koveš, ki pravi: Zdravnik je na letovanju nujno potreben. Ob nezgodah in zdravstvenih težavah je večina primerov takih, da mora ukrepati zdravnik. Medicinska sestra mu je v pomoč, ne more pa opravljati vloge terapevta.

Najpogostejši primeri so opekline in alergije, motnje prebavnega trakta, akutni napad slepega črevesja (tak primer smo imeli), poškodbe. Nekateri zahtevajo tudi oskrbo s šivanjem, zato smo se tudi ustrezno opreмили. Zdravnik mora biti na voljo 24 ur na dan. Vsa preventiva je stvar vzgojiteljev. Sestra bi morala skrbeti za dezinfekcijo, njena

Katarina Koveš

dolžnost pa ni, da hodi od skupine do skupine in nudi maže.

Uspešno oskrbo na letovanju lahko zagotovita le zdravnik in sestra.

Vera Granfol-Rauter
Posnetki: Duško Miljuš

Z REGINO SRAKA PRI ŠUMEČI REKI

Ko Mura brusi vodo po kamenju

Zbližani z Murino strugo, obmurskim svetom samoniklega rastlinstva in živalstva, »brodimo« o navzkrižnih tokovih dogajanj na panonski ravnici in izkustveni brezizhodnosti, ki ji je zasilni izhod biokološko kmetovanje.

Njena prodišča so skizka, tok je hiter, bresiti po njej samosvoja pustolovščina. Vnovič smo na bregu murske reke, tokrat nedaleč od melinskega broda. Z nami je domačinka, ena tistih, domoljubno nastrojenih duš, ki doživlja deročo Muro kot neke vrste usodo. »Ko so hremena vsakdana preteška, mi je pribežališče; postojim, prisluhnem njeni govorici, jo zajamem v dlan, se naužijem njenega hlada. Kot navdih je, kot znamenje, kot sporočilo iz davnine.« Nekam odsotno zazveni Reginin glas: »Skoraj da slišiš njeno notranjost, kako brusi vodo po kamenju.«

DO MOGOČNIH BETONSKIH STEBROV NE SME PRITI

Domovanje Srakovih na Melincih — tu so korenine treh bratov Sraka (Aloja, Janeza in dr. Jožeta), ki so leta 1984 v ZDA izdali »prvo celovitejšo in veliko delo o Prekmurcih in Prekmurju« — je tako rekoč zgled kmečkega gospodarstva »z izdelanim čutom za slovanski tip neodvisnosti, ki se je navdihoval v celostnih izkustvih politične, gospodarske, kulturne in verske svobode pred davnimi stoletji.« Še ne streljaj od Mure leži posestvo, precej čez nasip. Vsega pomalema pridelujejo, pri čemer ali sploh ne ali skoraj zanemarljivo uporabljajo kemikalije. »Pridelek je resda nižji, manjši, toda bistveno kakovostnejši,« pove Regina, ko se beseda zasouče okrog kmetovanja. Torej smo zadelj na primer biokmetovanja, ki si tudi tod začenja počasi, a pogumno utirati pota. Toda naš prvi, osnovni cilj je ponovno murska deroča reka — nekoč bistra in čista, zdaj kalna in onesnažena — zato nas nezadržno vleče k njej. »Naj bo otroštvo ali mladost, zrela leta ali starost, sleherno od teh obdobj na svoj način doživlja Muro,« premišljuje bosonoga spremljevalka, ko se približujemo strugi reke. Že od daleč uzmemo verjetno enega zadnjih primerkov sive čaplje, kako se nemirno prestopa, oprezujoč na vse strani; kot da sluti bližino nepoklicanih. Malone obredno razpoloženi sredi nepotvorbene krajine, kamor večkrat romajo posamezniki in skupine, iščejo notranjega mira, moramo vprašati: kaj pa če zgradijo vodne elektrarne? Tistega dne, ko sem to zvedela, sem šla k reki in — odkrito povedano — solze so se mi potočile ob misli na to, da bi vanjo postavili mogočne stebre. To bi pomenilo za nas, ki smo tu raskli in tu domujemo, ne samo življenjski stres; praktično nas ubijejo. Tisto, kar imamo, nam pomejo, vzamejo voljo do vsega, kar se tako ali drugače veže na Muro. Tega tisti, ki ni od tukaj, ne more razumeti. Zlasti starejši preudarjajo: kakšno dediščino bomo zapustili potomstvu in kakšen bo njegov odnos do prednikov, do nas, če dovolimo, da zabetonirajo reko. S številnimi sem se o tem menila in vsi smo soglasni: do tega ne sme priti,« se je slišalo; in kot da bi prihajalo iz rečnih valov.

STOJNICA Z BIOHRANO SREDI LJUBLJANE

Ravno »elektrarniška kampanja« je bila povod, da se je (tudi) Srakova navdušila za biokološko pridelovanje hrane. V resnici so pobudo sprožili v društvu organizirani pomurski naravovarstveniki in tako je lani prvič prišlo do razstave in prodaje domače prekmurske hrane pred ljubljanskim Maksimarketom. »Imeli smo vse: od pridelka do izdelka,« se spominja Regina. »Lepo so nas sprejeli. Stojnica je zbujala veliko pozornost in kupci — med njimi tudi tujci — so bili zelo zelo zadovoljni.« Doslej so bili prekmurski biokmetovalci — sprva trije, zdaj jih je že najmanj pet — na več prireditvah. kmečki občeti v Ljubljani, folklornem srečanju v Kamniku in drugje; celo v Novem Sadu. »Sem-kaj smo bili povabljeni preko Mikrohita oz. slo-

Mar raste trstika, kjer ni močvirja?

Poganja li šaš brez vode?

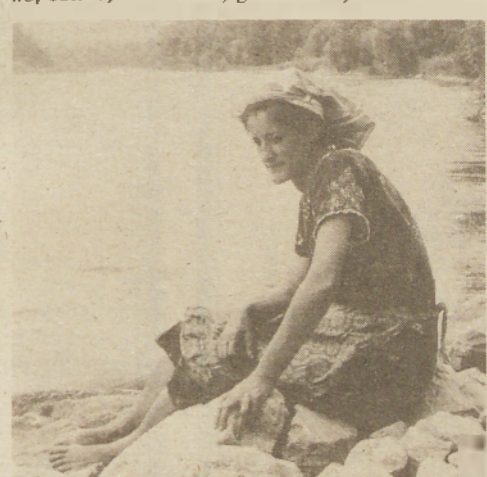
Še zeleni, nihče ga še ni porezal,

pa se prej posuši ko vsaka trava...

(Iz Jobove knjige)

venske mladinske organizacije. Da bi bilo živahnejše, so nas spremljali ljudski godci. Najbolj sta šli v promet ajdova kaša in ajdova moka, sicer pa je šlo bolj za razstavo kot za prodajo.

Sposobnost samoorganiziranja in podjetnost sta poglavitni vrline, brez katerih skupina prekmurskih biološko-ekoloških pridelovalcev hrane ne bi mogla shajati, kaj šele, da bi — v sodelovanju z biokmetovalci z drugih slovenskih območij (na primer Vrhnike) — uspeli z lastno stojnico na ljubljanski tržnici. »Samo s kakovostno ponudbo se da pridobiti na imenu,« pojasnjuje v jeziku poslovnega. Izbor je širok in raznovrsten: od gotovih jedil (domači kruh z zaseko, šunko, klobasami, gibanicami) do vseh vrst

»Naj bo otroštvo ali mladost, zrela leta ali starost, sleherno od teh obdobj na svoj način doživlja Muro,« premišljuje Regina Sraka, ena redkih prekmurskih biokmetovalk z Melince.

kaš (ajdova, ječmenova, prosena), mok (pšenična, ržena, ajdova, koruzna), soje, fižolov, korenčka, olj (bučno, sončnično), domačega kisa, jaja. »Ob petkih in sobotah prodamo na stojnico po 700 jajc, kruha pa bi lahko najmanj 500 kilogramov. Nanj čakajo tudi po pol ure in več,« zvemo od Regine, ki ima vse polno načrtov. »Morale bi biti vsaj tri, štiri skupine s prav toliko stojnicami s skupno računico, pa brez medsebojne konkurence. Splača se prodajati v Ljubljani, ker je to večje središče s kupci, ki so razgledani, načitani, zavedajo se pomena zdrave, domače prehrane. Maksimalno med njimi jo je doslej kupoval v Italiji ali Avstriji. V Murski Soboti in sploh v Pomurju ni resnejšega zanimanja; vzemimo zgled z biokruhoma, to je domači kruh z otrobi, ki smo ga ponudili ljubljancem in ga dobesedno razgrabiljo.« Poučna je tale Reginina izkušnja: »Letos pridelujemo prvi letnik biosoje in skoraj vso so nam pojedli zajci in srne; ker pač ni bila škropljena s kemičnimi zaščitnimi sredstvi. Žival ima nagon, kaj je dobro in kaj ne, ljudje pa se bodo v tem pogledu morali ozavešiti. Res sta biohrana in domača hrana dražji od običajne, vendar sta veliko bolj zdravi oz. izdatni.«

Morda je tudi sogovornični poklic — zaposlena v zdravstvenem laboratoriju v Murski Soboti — v dobri meri pripomogel, da je zašla med biokologe. Pomenkujemo se namreč o posledicah čimobilne katastrofe, vendar je pri tem silno previdna in zadržana. Raje se vrača k Muri, ki je in ni usoda zgolj tukajšnjega ljudstva, ki je in ni zgolj pomurska reka, ki pa je in bo delila Pomurcem sreče, nesreče in smrti. Še in še se bomo vračali k njej.

Branko Žunec

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTA

IZSILJEVANJE PREDNOSTI VODI V NESREČO

Ceprav minuli konec tedna ni bilo veliko prometnih nesreč, se nekateri vzroki nenehno pojavljajo. Največkrat gre za izsiljevanje prednosti, ko se kolesarji vključujejo v promet na prednostno cesto. Ne prepričajo se, če to lahko storijo varno, vsak tak prekršek pa vodi v prometno nesrečo.

VOZIL PO ZAPRTI CESTI

27. julija se je zgodila prometna nezgoda pri Skakovcih. Motorist Stanislav Kikec iz M. Sobote se je peljal proti Krajni. Na ravnem delu cestišča se je srečeval z neznanim voznikom osebnega avtomobila. Zaradi ozkega cestišča sta se oplazila, pri tem pa se je motorist lažje poškodoval. Odsek omenjene ceste je zaprt za promet zaradi dela na cesti.

ZANESLO GA JE PRI ZAVIRANJU

1. avgusta se je zgodila prometna nezgoda pri Rudencih. Iz Radencev proti Kapeli se je peljal s kolesom z motorjem Božo Fras iz Lenarta. Zunaj naselja je prehitel avto in nekaj časa vozil tik za njim. Ko je začel voznik avtobusa zavirati, je to storil tudi Fras, a ga je zaneslo, padel je po cestišču in se poškodoval.

NEPREVIDNO NA CESTO

2. avgusta se je zgodila prometna nezgoda pri Črenšovcih. Voznica osebnega avtomobila Mateja Lebar iz S. Bistrice se je peljala proti Bistrici. Zunaj Črenšovca ji je s stranske ceste pred avtomobil pripeljala kolesarka Cecilija Škerget iz Črenšovca. V trčenju se je kolesarka telesno poškodovala.

OTROK PRED AVTOMOBIL

3. avgusta se je zgodila prometna nezgoda v Odrancih. Voznica osebnega avtomobila Marjana Hartman iz Beltincev se je peljala po naselju. Pri hiši s številko 183 ji je nenadoma z desne strani s stranske ceste pripeljal pred avtomobil otrok J. V. iz Odranec. Pri trčenju se je otrok lažje poškodoval.

PIJAN SKOČIL NA PRIKLOPNIK

3. avgusta se je zgodila v Sebeborcih nenavadna prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Jože Vukan iz Moravskih Toplic je nameraval odpeljati izpred gostilne Antolič v Andrejce. K avtomobilu je imel pripet lahek priklopnik. Med speljevanjem na cesto je na priklopnik skočil vinjen Dezider Cigler iz Sebeborca. Ko je voznik to opazil, je ustavil, Cigler pa je padel in se poškodoval.

PRISTAL NA BOKU

7. avgusta se je zgodila prometna nezgoda na Petanjcih. Voznik osebnega avtomobila Danilo Horvat iz M. Sobote se je peljal proti Radencem. Na Petanjcih je pri avtobusnem postajališču zapeljal na bankino, nekaj časa vozil po jarku in se zaletel v drog električne razsvetljave. Od tam ga je vrglo nazaj na cesto in obstal je na boku. Voznik in sopotnica Marjeta Hojnih iz Boračeve sta se poškodovala.

POPRAVEK

V zadnji številki Vestnika je bilo ob prometni nesreči, ki se je zgodila 28. julija, objavljeno, da se je le-ta zgodila zaradi tega, ker je traktorista Ivana Trstenjaka iz Stročje vasi prestrašilo hupanje tovornega vozila. Hupanje ni bilo vzrok nesreče, dejanski vzrok prometne nezgode še raziskujejo.

J. D.

*Dom je prazen, dom je tih,
ker tebe, dragi oče, ni,
da bi skupaj še hili.*

V SPOMIN

9. avgusta je minilo žalostno leto, odkar nas je nepričakovano zapustil dragi oče, stari oče, tast in brat

Ludvik Kovačič

iz Pečarovec

Hvala vsem, ki se ga še spominjate, postojite ob njegovem grobu in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da se je po težki bolezni, komaj v 61. letu starosti, končala življenjska pot naše dobre mame, stare mame in sestre

Marije Kodba

roj. Prša
iz Gibine

Med nami je praznina, v naših srcih pa bolečina. Težko je spoznanje, da te ni in nad vse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Naše misli so pri tebi in tvoj lik ostane z nami vse do konca dni.

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in sovaščanom za vso pomoč v najtežjih trenutkih. Zahvala vsem, ki ste nam stali ob strani, našo drago mamo pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Zahvala tudi sodelavcem kolektiva Mure Tozd Oblačila Ljutomer in kolektivu Tehnostroja Ljutomer.

Prisrčna zahvala g. dekanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS za poslovilne besede ob odprtem grobu, zdravniškemu osebju za intenzivno nego kirurškega oddelka bolnišnice v Slovenj Gradcu. Posebna hvala za velik trud med boleznijo dr. Nadu Vodopiji in dr. Rusovi.

Žalujoči: hčerka Cvetka in sin Milan z družinama ter brat Slavko

POGOVOR Z JANKOM BEZJAKOM, PREDSEDNIKOM RD MURSKA SOBOTA

Pestra dejavnost soboških ribičev

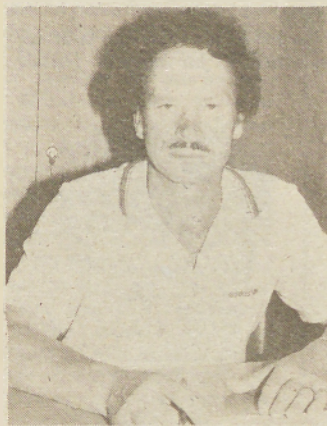
Ribiška družina Murska Sobota, ki vključuje okrog 700 članov, ima razvito pestro dejavnost. Uveljavlja se predvsem na treh področjih dela. To je pri skrbi za razvoj vodnega življa, v tekmovalni dejavnosti in pa v prizadevanjih za ohranjanje zdravega in čistega okolja. O tem smo se pogovarjali s predsednikom združenja RD Murska Sobota, Jankom Bezjakom.

— Kako skrbite za razvoj in ohranjanje vodnega življa?

»Po zakonu o sladkovodnem ribištvu smo zadolženi, da skrbimo za gospodarsko dejavnost, to je za razvoj vsega vodnega življa na svojem območju. Tako vsako leto tudi vlagamo določeno število rib. V zadnjih petih letih smo povprečno letno vložili po 5.000 raznovrstnih rib, največ krapov.«

— Člani vaše ribiške družine se tudi uspešno vključujejo v športna tekmovanja. Kako ste zadovoljni z njimi?

»Res je. V vitrini našega ribiškega doma je okrog sto pokalov, ki so jih naši člani in članice osvojili na raznih republiških in državnih tekmovanjih. Uspešni so bili predvsem pionirji, člani in članice. Izreden uspeh je lani dosegla ekipa članic, za katero tekmujejo Danica Šarkanj, Silva Pok in Liljana Kuplen. Najuspešnejša med njimi je bila Šarkanjeva, ki je osvojila naslov državne prvakinje v lovu rib s plovcem. Pri moških pa se predvsem uveljavljajo: Franc Vigali, Igor Marič ter Stefan Gjergjek starejši in mlajši. Poleg omenjenih pa uspešno tekmujejo še nekateri naši člani.«

žavne prvakinje v lovu rib s plovcem. Pri moških pa se predvsem uveljavljajo: Franc Vigali, Igor Marič ter Stefan Gjergjek starejši in mlajši. Poleg omenjenih pa uspešno tekmujejo še nekateri naši člani.«

OBRATNO ZDRUŽENJE MURSKA SOBOTA OBJAVLJA PO SKLEPU IZVRŠILNEGA ODBORA

Razpis

ZA DODELITEV POSOJIL NOSILCEM OBRTE ZA GRADNJO STANOVANJSKIH HIŠ IN STANOVANJ

Razpisna vsota je 16.450.000 din

Pravico do pridobitve posojila imajo nosilci obrti, ki združujejo sredstva za reševanje stanovanjskih vprašanj.

Na razpis se lahko prijavi nosilci obrti, ki imajo stanovanjsko hišo zgrajeno do III. gradbene faze.

Odplačilna doba je 5 let, obrestna mera pa znaša 20 odstotkov.

Informacije in natančnejše pogoje za pridobitev kredita dobijo interesi na obrtnem združenju v M. Soboti.

Prošnje morajo interesi vložiti do vključno 29. 8. 1988 na obrtnem združenju v M. Soboti.

*Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s teboj je bilo tako lepo živeti.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost in bolečina domujeta pri nas.*

ZAHVALA

V 41. letu življenja nas je nepričakovano zapustil predragi mož, očka, brat in sin

Štefan Hari

iz Noršinec 9

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tolikšnem številu pospremili k veliko prežgodnjemu grobu, darovali vence in cvetje, nam pa v času najgloblje žalosti stali ob strani s tolažilnimi besedami.

Posebna hvala g. župniku in cerkvenemu pevskeму zboru, lovčcem in lovskim roglom ter gasilem za opravljeni pogrebni obred ter tudi govornikom: predstavnikom vaše skupnosti Noršinci, lovske družine Mlajtinci in DO IMP Panonija za ganljive besede slovesa ob odprtem grobu.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

Tiborja Kuzme

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, mu poklonili cvetje, nam pa pisno ali ustno izrazili sožalje.

Posebej se zahvaljujemo kolektivu Ine Nafta Lendava za pomoč.

VSI NJEGOVI

*Zaman jebil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata in dedka

Jožefa Balažica

upokojenca
iz G. Bistrice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje ter številne vence in cvetje, za veliko spremstvo od blizu in daleč na njegovi zadnji poti. Hvala g. kaplanu za opravljeni pogrebni obred, pevcem, gasilem, predstavniku KZ Lendava in KS Bistrica za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Posebna zahvala delovnim kolektivom KZ Lendava, sodelavcem 214. brigade, Mure Komune Beltinci, Potrošnika in Servisa IMP Panonija.

Vsem še enkrat — hvala!

G. Bistrica, 29. 7. 1988

Žalujoči: žena Agata, hčerka in sinovi z družinami, brat in sestra

*Bolečina da se skruti,
pa tudi solze ni težko zatajiti,
le dragega moža, očeta in dedka
nam nihče ne more več vrniti.*

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je tragično zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek, sin in brat

Ivan Tratnjek

iz Renkovec 37

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala kolektivu SGP Pomurje, tozda Beltinka Beltinci, Planike Turnišče, Gorenja Varstvo Lendava, Tekstila Prosenjakovci in DO Mura, tozda Ženska oblacija.

Prisrčna hvala nevrološkemu oddelku bolnišnice v Mariboru in kirurškemu oddelku bolnišnice v Rakičanu, g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, GD Renkovci, govornikom SGP Pomurje in tov. Ferčaku za ganljive besede.

Žalujoči: žena Ana, hčerke Marija, Anica, Ivanka in Bernarda z družinami, sin Jože z družino in sin Ivan

F. M.

ŠTEFAN VUČKO

Vročega poletnega popoldneva je sonce zatnilo in Bistrico je zajela žalostna vest, da je ugasnilo življenje velikega delovnega prijatelja Štefana Vučka iz Gornje Bistrice. Polnih 78 let je marljivo skrbel za svoj dom, skupaj s svojo že deset let pokojno ženo vzgojil tri hčerke in poleg tega neomajno delal v domači vasi. Že v rani mladosti, bilo mu je 17 let, je okušal tudi grenak kruh tujine v Nemčiji in Argentini.

Po drugi svetovni vojni se je vneto zavzemal za obnovitev porušene domovine. To je bil začetek dela, ki ga ni opustil dobra štiri desetletja. Po zasluženju upokojitvi je žrtvoval skoraj ves prosti čas za svoj kraj. Vrsto let je bil predsednik krajevnega odbora, po združitvi treh Bistic v eno KS bil njen voditelj, trikrat zapored član sveta KS in vse do smrti blagajnik. Sodeloval je v skupščinah in odborih v okviru občine Lendava. Z zavzetostjo je ustanavljal mnoga društva in bil predsednik društva upokojencev.

Vsekakor smo ga srečevali tudi v gasilskih vrstah, za kar je prejel veliko priznanje, saj je nekje pred petnajstimi leti uspešno opravil izpit za izprašanega gasilca. Ni bilo ne akcije ne gradnje, kjer ne bi srečali njegove velike pomoči: tako pri zadružnih domovih, napeljavi elektrike, vodovoda, asfaltiranju vaških poti, mostu čez reko Muro. Pred kratkim je še požrtvovalno zbiral denar za telefonsko omrežje. Naloga, ki je žal ni mogel končati, pa je bila gradnja mrliške veže na domačem pokopališču.

Ime Štefana Vučka torej ostaja na prvih mestih vseh pridobitev v Krajevni skupnosti Bistrica. Vsak pogled na vas ob Muri nam ohranja misel nanj.

Prijatelj

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, Lepo je v naši domovini biti mlad, reklame in glasba), 18.00 »21 232«.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, Strokovnjak odgovarja, reklame in glasba), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (Dežurstvo od 14.00 do 16.00 na telefon 21 232).	10.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valu, 12.00 Spored v madžarskem jeziku, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldne (Aktualni prispevek, minuta za varstvo okolja, športne in druge novice, kmetijska oddaja, humor), 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 na telefon 21 232.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, športna oddaja, kronika, glasba in reklame), 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, reportaža s pogovorom v živo, glasba, reklame), 18.00 Sotočje.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, Gospodarska tema, glasba in reklame), 18.00 Vprašanja—odgovori, 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, prispevki iz kulturnega življenja, reklame, glasba), 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
16.15 Video strani. 16.30 Tednik, ponovitev. 17.30 Poletna noč, ponovitev. Sužnja Isaura, brazil. nad. 18/30, 34.10. Sledge Hammer, 3. dela amer. naniz. 24.00. 18.35 Oliver Twist, angl. nadaljevanje 4/12. 19.05 Risanka. 19.18 Vreme. 19.19 Video strani. 19.24 TV okno. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.59 Zrcalo tedna. 20.20 Cagney in Lacey, amer. naniz. 8/12. 21.05 Na krilih vetra: Nova Zelandija in Indijski ocean 6. del. 21.55 TV dnevnik. 22.10 Poletna noč. Sužnja Isaura, braz. nad. 19/30, 35.16. Inform. oddaja za goste iz tujine. 0.00 Ring strasti, ameriški film. 0.35 Video strani.	17.40 Video strani. 17.55 Spored za otroke in mlade. Pamet je boljša kot žamet: Kako ustrojiti kožo. 18.00 Radovedni taček: medved. 18.20 J. Ribičič: Miškolini: Šole je konec. 18.25 Poletna noč, ponovitev Sužnja Isaura, brazil. nad. 19/30, 35.16. 19.05 Risanka. 19.18 Vreme. 19.19 Video strani. 19.24 TV okno. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.59 Naš utrip. 20.20 Zrebanje 3 x 3. 20.30 Večer z Agatho Christie: Peneči cianidi, ameriški film. 7/7. 22.05 TV dnevnik. 22.20 Poletna noč. Sužnja Isaura, brazil. nad. 20/30, 34.02. Inform. oddaja za goste iz tujine. Rožnata nanizanka 7/10, 29.00. 1.20 Video strani.	9.15 Video strani. 9.25 Živ-žav 33. del. 10.10 Oliver Twist, ponovitev angl. nad. 4/12. 10.40 Cagney in Lacey, pon. am. nadaljevanje 3/12. 11.25 Alpski večer, 8. oddaja. 12.00 Kmetijska oddaja TV Sarajevo. 13.00 Video strani. 15.25 Video strani. 15.40 S. Woods: Šefi, ameriška nadalj. 3/6. 16.40 Dom na griču, ameriški film. 19.05 Risanka. 19.18 Vreme. 19.19 Video strani. 19.24 TV okno. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 20.05 TV nadaljevanje. M. Kovač: Večerni zvonovi, nadaljevanje TV Beograd. 2/4. 21.10 Zdravo. 22.40 Informativna oddaja za goste iz tujine. 22.45 Video strani.	16.50 Videostrani. 17.05 Naš utrip, ponovitev. 17.20 Zrcalo tedna, ponovitev. 17.35 Poletna noč, ponovitev. Sužnja Isaura, brazil. nad. 20/30, 34.02 min. 18.20 Spored za otroke in mlade. Radovedni Taček: Robot. 18.35 Mala Nada, 10. del otroške serije TV BGD. 19.05 Risanka. 19.18 Vreme. 19.19 Videostrani. 19.24 TV okno. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 20.05 I. Pelant: Tretje nadstropje, češkoslovaška nadaljevanje 1/6. 21.10 Mozaik kratkega filma: Karel Gott, češkoslovaški dokumentarni film. 22.20 TV dnevnik. 22.35 Poletna noč. Sužnja Isaura, brazil. nad. 21/30, 33.37 inform. oddaja za goste iz tujine. Tudi takšni se rodijo II, 5/7, 30.04. 1.35 Videostrani.	17.10 Videostrani. 17.25 Poletna noč, ponovitev. Sužnja Isaura, brazil. nad. 21/30, 33.35. Tudi takšni se rodijo II, 5/7, 30.04. 18.40 Spored za otroke in mlade. Pamet je boljša kot žamet: Coprnije z vodo. 18.45 V ateljeju, oddaja za otroke. 19.00 Risanka. 19.11 Vreme. 19.12 Videostrani. 19.17 Tv okno. 19.22 EPP, ura. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 19.59 EPP. 20.05 R. Boehm: Plauenske čipke, nemška drama. 21.25 EPP. 21.30 Tv dnevnik. 21.45 Poletna noč. Sužnja Isaura, brazil. nad., 22/30, 35.07. Inform. oddaja za goste iz tujine. Nenavadne zgodbe 11/13, 26.24.	17.10 Videostrani. 17.20 Poletna noč, ponovitev. Sužnja Isaura, brazil. nad. 22/30, 35.07. Nenavadne zgodbe 11/13, 26.24. 18.35 Spored za otroke in mlade. M. Mate: Zmajčkov rojstni dan II/2. 18.50 J. Ribičič: Miškolini: Poroka, 11. del. 19.00 Risanka. 19.11 Vreme. 19.12 Video strani. 19.17 Tv okno. 19.30 Tv dnevnik. 19.54 Vreme. 19.55 Zuerich: atletski miting, prenos. 23.05 Tv dnevnik. 23.20 Poletna noč. Sužnja Isaura, brazil. nad., 23/30, 37 min. Inform. oddaja za goste iz tujine. Sledge Hammer, 4. del amer. nan., 24.42 min. 1.20 Video strani.	17.10 Video strani. 17.25 Poletna noč, ponovitev. Sužnja Isaura, brazil. nad. 23/30, 37 min. Knjiga šal 6. del. 18.30 Spored za otroke in mlade: Predigra življenja. 19.00 Risanka. 19.11 Vreme. 19.12 Videostrani. 19.17 Tv okno. 19.30 Tv dnevnik. 19.55 Vreme. 20.05 Tednik. 21.10 C. Dickens: Pusta hiša, angl. nad. 6/8. 22.05 Tv dnevnik. 22.20 Poletna noč. Sužnja Isaura, brazil. nad., 24/30, 34.23. Inform. oddaja za goste iz tujine. Sledge Hammer, 4. del amer. nan., 24.42 min. 1.20 Video strani.
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
Prvi program 8.30 Poletno dopoldne, 12.00 Počitniški spored, 16.50 Ponovitev, 18.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Nezgodni center, 20.55 Zabayna oddaja, 21.55 Dnevnik, 22.15 Kultura, 23.20 Nočni program.	8.45 Ponovitev, 13.30 Narodna glasba, 14.00 Kako biti skupaj, 14.30 Tekmovanje glasbene mladine, 15.30 Ljubezenska zgodba o šampionih (film), 16.00 Narodna glasba, 16.45 Vaterpolo, 17.45 Tedenski tv spored, 18.30 Človek in čas, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drugo ime za ljubezen (film), 21.50 Dnevnik, 22.10 Glasbena oddaja, 22.55 Lepo dekle (film).	Program: LJ 2 8.55 Poročila. 9.00 Danes za jutri. Igrani film. 12.00 Anglunipe do 12.15. 14.00 Športno zabavno popoldne. 16.00 Bečje: mednarodni Jassa turnir v vaterpolu, prenos finala. 19.30 Tv dnevnik. 20.00 Poljudno znanstveni film. 20.50 Mali koncert. 21.05 Glasbena oddaja. 22.00 Športni pregled do 22.45.	Prvi program 8.30 Poletno dopoldne, 12.00 Počitniški spored, 16.50 Ponovitev, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Dragi Edison (drama), 21.50 Znanost, 22.35 Dnevnik, 23.00 Nočni program.	Torek, 16. avgust V POLETNI NOČI NENAVADNE ZGODBE Jack Ritchie: KDO JE DOBIL GOSPO? Le zakaj se lepa plavalica zanima za varnostni sistem v londonski umetnostni galeriji, kjer namerava njen lastnik razstaviti veliko umetnino — sliko patrijke? Med slovesno otvoritvijo pride do poskusa rop-a s streljanjem in močno eksplozijo. Vsi si oddahnejo, ko vidijo, da je slika nepoškodovana. Tedaj pa Parnel na hrbtni strani platna odkrije žig znane londonske trgovine s slikarskimi potrebščinami. Je patrijka original ali ponaredek?	Pamet je boljša kot žamet: COPRNIJE Z VODO Cista voda ni tako čista, kot se nam zdi na prvi pogled. Če voda izpari iz kozarca, ostane na dnu bela obloga. Voda »skriva« tudi sol. Če damo žličko soli v kozarec vode, se sol raztopi — ne vidimo je več. Če pa voda izpari, dobimo sol nazaj. Sol tudi pomaga, da voda v kozarcu ne zmrzne. Če led posujemo s soljo, se stali. Zato tudi ceste posipavamo s soljo. Poskus je vodil Saša Glazar, ilustracije iz Cicibana je narisal Božo Kos, oddajo smo v sodelovanju z Državno založbo Slovenije pripravili po knjigi Aleksandra Kornhauser PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET.	Prvi program 8.30 Poletno dopoldne, 12.00 Počitniški spored, 16.50 Ponovitev, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.05 Antologija Jazza, 21.50 Dnevnik, 22.15 Nočni program.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Tv v šoli, 10.30 Ponovitev, 15.15 Počitniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derick, 21.20 Zabayna oddaja, 22.05 Trije izdajalci (film), 23.25 Pot v nežnost (film).	Prvi program 9.00 Tv v šoli, 10.30 Ponovitev, 14.15 Počitniški spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Nogomet, 19.00 Dunajske anekdote, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Cirkus, 21.30 Mona Lisa (tv film), 22.20 Šport, 22.50 Zlati časi, 23.45 Rock festival, 0.30 Hammer, 0.55 Pariške noči.	Prvi program 10.30 Nedeljsko dopoldne za mladino, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Kuharji in zvezde, 14.55 Resna glasba, 15.40 Dokumentarni mozaik, 17.25 14 ur (film), 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Večerni zvonovi, 20.50 Zakon Divjega zahoda (film), 22.25 Dnevnik, 22.50 Nočni program.	Prvi program 14.30 Otroški in mladinski spored, 19.00 Pepelka (opera), 22.25 Sveti kralj (dok. film), 23.10 Šport, 23.55 Mandragola (film).	Drugi program 9.00 Otroški in mladinski spored, 15.00 Šport, 16.00 Glasbene želje, 17.15 Lipova cesta, 17.45 Kukalo, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Kriv je Rio (film), 22.00 Družinska grobnica (film), 0.00 Dogodivščine Sherlocka Holmesa (film).	Prvi program 8.30 Počitniški spored, 12.00 Poletno popoldne, 16.50 Ponovitev, 18.30 Mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.05 Gosta Berling (drama), 21.10 Turistični panoptikum, 22.10 Dnevnik, 22.35 Nočni program.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitev, 15.15 Počitniški spored, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Priče mesto v morju (dok. film), 21.07 Rabelj jemlje mero (film), 22.35 Klobuk iz sladkorja (film), 0.05 Velika dolina.
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
9.05 Počitniška matineja, filmi za otroke. 10.25 Delta, pon. 10.50 Telovadba za invalide. 17.05 TV spored za 4 dni. 17.15 Letni kolobarji, za upokojece. 17.45 Tekla. 18.00 Okno, služnostni program. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Pojoče kino, zabavni program. 20.50 12 mesecev v gozdu, avgust. 21.10 Ravell: Bolero. 21.30 Studio mladih umetnikov. 22.35 TV dnevnik.	8.20 Naš ekran, pon. 8.50 Tretji kanal. 9.40 Enovitost živega sveta. 10.00 Nevidni detektiv. 10.50 Mladinski magazin. 11.35 Sosedje, pon. 34. dela. 15.50 Vroči veter, pon. 17.00 Dnevnik. 17.20 Barkochba. 18.00 O davkih. 18.15 Domožnanstvo. 18.45 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Propad Rimskega imperija, 1. del. 21.25 Harry Belafonte, glasb. film. 22.20 TV dnevnik.	Prvi program 9.00 Matineja (risanke, drama, glasba), 15.00 Športno popoldne, 17.15 Klub seniorjev, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Avstrija v sliki, 19.00 Čas v sliki, 20.15 Na orlovih krilih (film), 22.00 Izigrana profesionalca (film), 23.50 Najlepše je ljubiti se nevarno (film).	Prvi program 15.00 Poročila, 15.05 Poročila, 15.10 Poročila, 15.15 Poročila, 15.20 Poročila, 15.25 Poročila, 15.30 Poročila, 15.35 Poročila, 15.40 Poročila, 15.45 Poročila, 15.50 Poročila, 15.55 Poročila, 16.00 Poročila, 16.05 Poročila, 16.10 Poročila, 16.15 Poročila, 16.20 Poročila, 16.25 Poročila, 16.30 Poročila, 16.35 Poročila, 16.40 Poročila, 16.45 Poročila, 16.50 Poročila, 16.55 Poročila, 17.00 Poročila, 17.05 Poročila, 17.10 Poročila, 17.15 Poročila, 17.20 Poročila, 17.25 Poročila, 17.30 Poročila, 17.35 Poročila, 17.40 Poročila, 17.45 Poročila, 17.50 Poročila, 17.55 Poročila, 18.00 Poročila, 18.05 Poročila, 18.10 Poročila, 18.15 Poročila, 18.20 Poročila, 18.25 Poročila, 18.30 Poročila, 18.35 Poročila, 18.40 Poročila, 18.45 Poročila, 18.50 Poročila, 18.55 Poročila, 19.00 Poročila, 19.05 Poročila, 19.10 Poročila, 19.15 Poročila, 19.20 Poročila, 19.25 Poročila, 19.30 Poročila, 19.35 Poročila, 19.40 Poročila, 19.45 Poročila, 19.50 Poročila, 19.55 Poročila, 20.00 Poročila, 20.05 Poročila, 20.10 Poročila, 20.15 Poročila, 20.20 Poročila, 20.25 Poročila, 20.30 Poročila, 20.35 Poročila, 20.40 Poročila, 20.45 Poročila, 20.50 Poročila, 20.55 Poročila, 21.00 Poročila, 21.05 Poročila, 21.10 Poročila, 21.15 Poročila, 21.20 Poročila, 21.25 Poročila, 21.30 Poročila, 21.35 Poročila, 21.40 Poročila, 21.45 Poročila, 21.50 Poročila, 21.55 Poročila, 22.00 Poročila, 22.05 Poročila, 22.10 Poročila, 22.15 Poročila, 22.20 Poročila, 22.25 Poročila, 22.30 Poročila, 22.35 Poročila, 22.40 Poročila, 22.45 Poročila, 22.50 Poročila, 22.55 Poročila, 23.00 Poročila, 23.05 Poročila, 23.10 Poročila, 23.15 Poročila, 23.20 Poročila, 23.25 Poročila, 23.30 Poročila, 23.35 Poročila, 23.40 Poročila, 23.45 Poročila, 23.50 Poročila, 23.55 Poročila, 24.00 Poročila, 24.05 Poročila, 24.10 Poročila, 24.15 Poročila, 24.20 Poročila, 24.25 Poročila, 24.30 Poročila, 24.35 Poročila, 24.40 Poročila, 24.45 Poročila, 24.50 Poročila, 24.55 Poročila, 25.00 Poročila, 25.05 Poročila, 25.10 Poročila, 25.15 Poročila, 25.20 Poročila, 25.25 Poročila, 25.30 Poročila, 25.35 Poročila, 25.40 Poročila, 25.45 Poročila, 25.50 Poročila, 25.55 Poročila, 26.00 Poročila, 26.05 Poročila, 26.10 Poročila, 26.15 Poročila, 26.20 Poročila, 26.25 Poročila, 26.30 Poročila, 26.35 Poročila, 26.40 Poročila, 26.45 Poročila, 26.50 Poročila, 26.55 Poročila, 27.00 Poročila, 27.05 Poročila, 27.10 Poročila, 27.15 Poročila, 27.20 Poročila, 27.25 Poročila, 27.30 Poročila, 27.35 Poročila, 27.40 Poročila, 27.45 Poročila, 27.50 Poročila, 27.55 Poročila, 28.00 Poročila, 28.05 Poročila, 28.10 Poročila, 28.15 Poročila, 28.20 Poročila, 28.25 Poročila, 28.30 Poročila, 28.35 Poročila, 28.40 Poročila, 28.45 Poročila, 28.50 Poročila, 28.55 Poročila, 29.00 Poročila, 29.05 Poročila, 29.10 Poročila, 29.15 Poročila, 29.20 Poročila, 29.25 Poročila, 29.30 Poročila, 29.35 Poročila, 29.40 Poročila, 29.45 Poročila, 29.50 Poročila, 29.55 Poročila, 30.00 Poročila, 30.05 Poročila, 30.10 Poročila, 30.15 Poročila, 30.20 Poročila, 30.25 Poročila, 30.30 Poročila, 30.35 Poročila, 30.40 Poročila, 30.45 Poročila, 30.50 Poročila, 30.55 Poročila, 31.00 Poročila, 31.05 Poročila, 31.10 Poročila, 31.15 Poročila, 31.20 Poročila, 31.25 Poročila, 31.30 Poročila, 31.35 Poročila, 31.40 Poročila, 31.45 Poročila, 31.50 Poročila, 31.55 Poročila, 32.00 Poročila, 32.05 Poročila, 32.10 Poročila, 32.15 Poročila, 32.20 Poročila, 32.25 Poročila, 32.30 Poročila, 32.35 Poročila, 32.40 Poročila, 32.45 Poročila, 32.50 Poročila, 32.55 Poročila, 33.00 Poročila, 33.05 Poročila, 33.10 Poročila, 33.15 Poročila, 33.20 Poročila, 33.25 Poročila, 33.30 Poročila, 33.35 Poročila, 33.40 Poročila, 33.45 Poročila, 33.50 Poročila, 33.55 Poročila, 34.00 Poročila, 34.05 Poročila, 34.10 Poročila, 34.15 Poročila, 34.20 Poročila, 34.25 Poročila, 34.30 Poročila, 34.35 Poročila, 34.40 Poročila, 34.45 Poročila, 34.50 Poročila, 34.55 Poročila, 35.00 Poročila, 35.05 Poročila, 35.10 Poročila, 35.15 Poročila, 35.20 Poročila, 35.25 Poročila, 35.30 Poročila, 35.35 Poročila, 35.40 Poročila, 35.45 Poročila, 35.50 Poročila, 35.55 Poročila, 36.00 Poročila, 36.05 Poročila, 36.10 Poročila, 36.15 Poročila, 36.20 Poročila, 36.25 Poročila, 36.30 Poročila, 36.35 Poročila, 36.40 Poročila, 36.45 Poročila, 36.50 Poročila, 36.55 Poročila, 37.00 Poročila, 37.05 Poročila, 37.10 Poročila, 37.15 Poročila, 37.20 Poročila, 37.25 Poročila, 37.30 Poročila, 37.35 Poročila, 37.40 Poročila, 37.45 Poročila, 37.50 Poročila, 37.55 Poročila, 38.00 Poročila, 38.05 Poročila, 38.10 Poročila, 38.15 Poročila, 38.20 Poročila, 38.25 Poročila, 38.30 Poročila, 38.35 Poročila, 38.40 Poročila, 38.45 Poročila, 38.50 Poročila, 38.55 Poročila, 39.00 Poročila, 39.05 Poročila, 39.10 Poročila, 39.15 Poročila, 39.20 Poročila, 39.25 Poročila, 39.30 Poročila, 39.35 Poročila, 39.40 Poročila, 39.45 Poročila, 39.50 Poročila, 39.55 Poročila, 40.00 Poročila, 40.05 Poročila, 40.10 Poročila, 40.15 Poročila, 40.20 Poročila, 40.25 Poročila, 40.30 Poročila, 40.35 Poročila, 40.40 Poročila, 40.45 Poročila, 40.50 Poročila, 40.55 Poročila, 41.00 Poročila, 41.05 Poročila, 41.10 Poročila, 41.15 Poročila, 41.20 Poročila, 41.25 Poročila, 41.30 Poročila, 41.35 Poročila, 41.40 Poročila, 41.45 Poročila, 41.50 Poročila, 41.55 Poročila, 42.00 Poročila, 42.05 Poročila, 42.10 Poročila, 42.15 Poročila, 42.20 Poročila, 42.25 Poročila, 42.30 Poročila, 42.35 Poročila, 42.40 Poročila, 42.45 Poročila, 42.50 Poročila, 42.55 Poročila, 43.00 Poročila, 43.05 Poročila, 43.10 Poročila, 43.15 Poročila, 43.20 Poročila, 43.25 Poročila, 43.30 Poročila, 43.35 Poročila, 43.40 Poročila, 43.45 Poročila, 43.50 Poročila, 43.55 Poročila, 44.00 Poročila, 44.05 Poročila, 44.10 Poročila, 44.15 Poročila, 44.20 Poročila, 44.25 Poročila, 44.30 Poročila, 44.35 Poročila, 44.40 Poročila, 44.45 Poročila, 44.50 Poročila, 44.55 Poročila, 45.00 Poročila, 45.05 Poročila, 45.10 Poročila, 45.15 Poročila, 45.20 Poročila, 45.25 Poročila, 45.30 Poročila, 45.35 Poročila, 45.40 Poročila, 45.45 Poročila, 45.50 Poročila, 45.55 Poročila, 46.00 Poročila, 46.05 Poročila, 46.10 Poročila, 46.15 Poročila, 46.20 Poročila, 46.25 Poročila, 46.30 Poročila, 46.35 Poročila, 46.40 Poročila, 46.45 Poročila, 46.50 Poročila, 46.55 Poročila, 47.00 Poročila, 47.05 Poročila, 47.10 Poročila, 47.15 Poročila, 47.20 Poročila, 47.25 Poročila, 47.30 Poročila, 47.35 Poročila, 47.40 Poročila, 47.45 Poročila, 47.50 Poročila, 47.55 Poročila, 48.00 Poročila, 48.05 Poročila, 48.10 Poročila, 48.15 Poročila, 48.20 Poročila, 48.25 Poročila, 48.30 Poročila, 48.35 Poročila, 48.40 Poročila, 48.45 Poročila, 48.50 Poročila, 48.55 Poročila, 49.00 Poročila, 49.05 Poročila, 49.10 Poročila, 49.15 Poročila, 49.20 Poročila, 49.25 Poročila, 49.30 Poročila, 49.35 Poročila, 49.40 Poročila, 49.45 Poročila, 49.50 Poročila, 49.55 Poročila, 50.00 Poročila, 50.05 Poročila, 50.10 Poročila, 50.15 Poročila, 50.20 Poročila, 50.25 Poročila, 50.30 Poročila, 50.35 Poročila, 50.40 Poročila, 50.45 Poročila, 50.50 Poročila, 50.55 Poročila, 51.00 Poročila, 51.05 Poročila, 51.10 Poročila, 51.15 Poročila, 51.20 Poročila, 51.25 Poročila, 51.30 Poročila, 51.35 Poročila, 51.40 Poročila, 51.45 Poročila, 51.50 Poročila, 51.55 Poročila, 52.00 Poročila, 52.05 Poročila, 52.10 Poročila, 52.15 Poročila, 52.20 Poročila, 52.25 Poročila, 52.30 Poročila, 52.35 Poročila, 52.40 Poročila, 52.45 Poročila, 52.50 Poročila, 52.55 Poročila, 53.00 Poročila, 53.05 Poročila, 53.10 Poročila, 53.15 Poročila, 53.20 Poročila, 53.25 Poročila, 53.30 Poročila, 53.35 Poročila, 53.40 Poročila, 53.45 Poročila, 53.50 Poročila, 53.55 Poročila, 54.00 Poročila, 54.05 Poročila, 54.10 Poročila, 54.15 Poročila, 54.20 Poročila, 54.25 Poročila, 54.30 Poročila, 54.35 Poročila, 54.40 Poročila, 54.45 Poročila, 54.50 Poročila, 54.55 Poročila, 55.00 Poročila, 55.05 Poročila, 55.10 Poročila, 55.15 Poročila, 55.20 Poročila, 55.25 Poročila, 55.30 Poročila, 55.35 Poročila, 55.40 Poročila, 55.45 Poročila, 55.50 Poročila, 55.55 Poročila, 56.00 Poročila, 56.05 Poročila, 56.10 Poročila, 56.15 Poročila, 56.20 Poročila, 56.25 Poročila, 56.30 Poročila, 56.35 Poročila, 56.40 Poročila, 56.45 Poročila, 56.50 Poročila, 56.55 Poročila, 57.00 Poročila, 57.05 Poročila, 57.10 Poročila, 57.15 Poročila, 57.20 Poročila, 57.25 Poročila, 57.30 Poročila, 57.35 Poročila, 57.40 Poročila, 57.45 Poročila, 57.50 Poročila, 57.55 Poročila, 58.00 Poročila, 58.05 Poročila, 58.10 Poročila, 58.15 Poročila, 58.20 Poročila, 58.25 Poročila, 58.30 Poročila, 58.35 Poročila, 58.40 Poročila, 58.45 Poročila, 58.50 Poročila, 58.55 Poročila, 59.00 Poročila, 59.05 Poročila, 59.10 Poročila, 59.15 Poročila, 59.20 Poročila, 59.25 Poročila, 59.30 Poročila, 59.35 Poročila, 59.40 Poročila, 59.45 Poročila, 59.50 Poročila, 59.55 Poročila, 60.00 Poročila, 60.05 Poročila, 60.10 Poročila, 60.15 Poročila, 60.20 Poročila, 60.25 Poročila, 60.30 Poročila, 60.35 Poročila, 60.40 Poročila, 60.45 Poročila, 60.50 Poročila, 60.55 Poročila, 61.00 Poročila, 61.05 Poročila, 61.10 Poročila, 61.15 Poročila, 61.20 Poročila, 61.25 Poročila, 61.30 Poročila, 61.35 Poročila, 61.40 Poročila, 61.45 Poročila, 61.50 Poročila, 61.55 Poročila, 62.00 Poročila, 62.05 Poročila, 62.10 Poročila, 62.15 Poročila, 62.20 Poročila, 62.25 Poročila, 62.30 Poročila, 62.35 Poročila, 62.40 Poročila, 62.45 Poročila, 62.50 Poročila, 62.55 Poročila, 63.00 Poročila, 63.05 Poročila, 63.10 Poročila, 63.15 Poročila, 63.20 Poročila, 63.25 Poročila, 63.30 Poročila, 63.35 Poročila, 63.40 Poročila, 63.45 Poročila, 63.50 Poročila, 63.55 Poročila, 64.00 Poročila, 64.05 Poročila, 64.10 Poročila, 64.15 Poročila, 64.20 Poročila, 64.25 Poročila, 64.30 Poročila, 64.35 Poročila, 64.40 Poročila, 64.45 Poročila, 64.50 Poročila, 64.55 Poročila, 65.00 Poročila, 65.05 Poročila, 65.10 Poročila, 65.15 Poročila, 65.20 Poročila, 65.25 Poročila, 65.30 Poročila, 65.35 Poročila, 65.40 Poročila, 65.45 Poročila, 65.50 Poročila, 65.55 Poročila, 66.00 Poročila, 66.05 Poročila, 66.10 Poročila, 66.15 Poročila, 66.20 Poročila, 66.25 Poročila, 66.30 Poročila, 66.35 Poročila, 66.40 Poročila, 66.45 Poročila, 66.50 Poročila, 66.55 Poročila, 67.00 Poročila, 67.05 Poročila, 67.10 Poročila, 67.15 Poročila, 67.20 Poročila, 67.25 Poročila, 67.30 Poročila, 67.35 Poročila, 67.40 Poročila, 67.45 Poročila, 67.50 Poročila, 67.55 Poročila, 68.00 Poročila, 68.05 Poročila, 68.10 Poročila, 68.15 Poročila, 68.20 Poročila, 68.25 Poročila, 68.30 Poročila, 68.35 Poročila, 68.40 Poročila, 68.45 Poročila, 68.50 Poročila, 68.55 Poročila, 69.00 Poročila, 69.05 Poročila, 69.10 Poročila, 69.15 Poročila, 69.20 Poročila, 69.25 Poročila, 69.30 Poročila, 69.35 Poročila, 69.40 Poročila, 69			

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK M. SOBOTA od 12. do 18. avgusta

12. avg. ob 17.45 uri brit.-it.-franc. zgod. drama IME ROŽE. Režija: Jean-Jacques Annaud, igrajo: Sean Connery, F. Abraham Murray, Christian Slater.

12. avg. ob 20. uri it. erot. film STRAST ZA JULIJO. Mladini do 16. leta ne dovolimo ogleda filma!

14. avg. ob 15.45 in 18. uri franc.-brit.-it. zgod. drama IME ROŽE.

14. avg. ob 20. uri it. erot. film STRAST ZA JULIJO.

15. avg. ob 18. in 20. uri amer. film TOP GUN.

16. avg. ob 18. uri amer. film TOP GUN.

16. avg. ob 20. uri amer. horror SMRT PO SMRTI.

17. avg. ob 18. in 20. uri amer. horror SMRT PO SMRTI.

18. avg. ob 18. uri amer. komedija ZLATI DEČEK. V GLAVNI VLOGI EDDIE MURPHY!

18. avg. ob 20. uri it. erot. film NOČI GOSPE SIMONE. Mladini do 16. leta ne dovolimo ogleda filma!

Prodam

ENOOSNI TRAKTOR SPECIAL GORENJE MUTA s koso in škroplilnico prodam. Murska Sobota, Kidričeva 31, telefon: 21-358. M-RK ZASTAVO 101, letnik 1978, karambolirana prednja leva stran, prodam za 2.500.000 din. Rakican, Panonska 29, telefon: 24-383. M-5795 OBRAČALNIK ZA TOMO VINKOVIČ, malo rabljen, prodam. Džuro Novak, Lopatincev 110, telefon: (042) 89-339. IN-16968 LADO 1600, letnik 1980, v odličnem stanju, prodam. Ogled vsak dan. Ignac Kolosovski, Precetinci 27, Bučkovci, IN-16972 PLOČEVINO ZA OLJNI REZERVOAR, 3600 l, prodam. Levovnik, Mota 74, p. Ljutomer. IN-16967 LADO 1500, letnik 1978, prodam. Franc Jurč, Babinci 28, p. Ljutomer. IN-16969 VW 1200, letnik 1974, prodam. Telefon: 87-664. IN-16966 MOTORNO KOLO PUCH (veterana), letnik 1956, prodam. Zdenko Novak, Radomerje 14 G, Ljutomer. IN-16956 ZEMLJO, primerno za vinograd in gradnjo poč. hišice, 25 arov, prodam. Vrtnjak, Stara cesta 9, Ljutomer. IN-16964 KOSILNICO BCS Z OBRAČALNIKOM (gorivo petrolin) prodam. Karel Krenos, Gornji Slaveči 124, p. Kuzma, telefon: 78-275. M-5802

Kam na kozarček in pico? Na Hotizo v Osmico!

NOVO HIŠO Z GARAŽO IN MANJŠIM GOSPODARSKIM POSLOPJE (brez centralnega ogrevanja), na 18-arski parceli v Črenšovcih 39c (pri vrtcu), prodam. M-5558 ATX 50 prodam. Kranjec, Stara ulica 10, telefon: 23-541. M-5865 ALFA ROMEO JUNIOR, registriran, vozen, naprodaj. Telefon: 25-548. M-5867

GOSTILNA TIBI NEMČAVCI vabi na domače kolone z bujto repo to soboto in nedeljo (13. in 14. avgusta).

Obiščite nas, zadovoljni boste!

WARTBURG LIMUZINO prodam. Grah, Radenci, Maistrova 1, telefon: 73-586. M-5868 VIDEOREKORDER 2000 UNIVERZUM in papirje (skobčevke) ugodno prodam. Rakican, Jezera 53, M-5870 VINSKI SOD 110 l, in MOPED T 12 ugodno prodam. Rihard Kikec, Murska Sobota, Juša Kramarja 19, M-5871 Traktor ZETOR, 70 KS, s priključki, prodam. Počič, Kučec 43. M-5872

TRAVNIK V SKAKOVCIH, 49 arov, prodam. Informacije: Marija Husar, Rihartovci 10. M-5873

VESTNIK

Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Dušan Lopatnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Zunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I, telefoni: novinarji 21 383, 21 232; direktorica in glavna urednica, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, GPS in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništva: Gornja Radgona 74 597, Lendava 75 085 in Ljutomer 81 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-0012-5049512. Tisk ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oprošten plačila temeljnega davka od prometa proizvodov

KORUZO V ZRNJU prodam. Rakican, Panonska 50, telefon: 24-894. M-5874 MOPED APN 4 in pogonsko jermenco za ferguson 35 prodam. Naslov v upravi lista. M-5875 NJIVO V BAKOVCIH, 60 arov, prodam. Glavač, Lendavska 23 b. M-5876 BREJE KRAVE (po izbiri) prodam. Jože Kozic, Plitvički Vrh 56, Gornja Radgona. M-5877 GRADBENO PARCELO V OKO-SLAVCIH, 10 arov, primerno za počitniško hišo, prodam. Informacije pri Julijani Karnet, Okoslavci 54. M-5879 ZASTAVO 101 KOMFORT, karambolirano, prodam. Feliks Lebar, Vučja vas 22, telefon: 87-362. M-5881 GOLF, letnik 1986, prodam. Bogojina 59, telefon: 76-372. M-5882 GOLF, letnik 1984, prodam. Telefon: 76-210. M-5883 KOSILNICO BCS z obračalnikom (na gorivo petrolin) prodam. Telefon: (069) 78-275. M-5884 TRAKTORSKE GUME 11,2/10-28, nove, prodam. Pečurovci 83. M-5885 TOMOS AVTOMATIK A3 ML prodam. Cena 120 SM. Draškovič, Murska Sobota, Štefana Kovača 1, med 17. in 19. uro. M-5887 PARCELO ZA VINOGRAD, 21 arov (sončna lega, asfalt, vodovod, elektrika), prodam. Informacije po telefonu: (069) 25-520. M-5888 OLJNI GORILNIK TYSSENN, 35.000 kalorij, prodam. Telefon: (069) 81-470. M-5889 KRAŠKO OVČARKO, staro osem tednov, prodam. Informacije do 14. ure, telefon 78-620. M-5890 FIAT 750 in rezervne dele prodam. Telefon po 16. uri: 46-243. M-5893 ZEMLJO V FIKSINCIH, 80 arov, primerno za poč. hišico in vinograd (asfalt do parcele, voda), prodam. Jože Ficko, Vadarci 70. M-5895 POHISTVO ZA DNEVNO SOBO prodam. Murska Sobota, Miklošičeva 16. M-5896 PEČ ZA ETAŽNO CENTRALNO OGREVANJE, novo, prodam. Dokle-žovje 149 — popoldne. M-5897 MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 15. M-5898 GRADBENO PARCELO, 2 km od Radenec, ugodno prodam. Anžel, Apače 122. M-5899 KRAVO, staro tri leta, brejo devet mesecev, prodam. Anton Fartek, Trdkova 2. M-5900 KRAVO, staro šest let, kontrola A, s telicikom, prodam. Šimonka, Pince 47, Lendava. LE-19092 ENOOSNO PRIKOLICO, dvobrazdni plug, brano in garnituro za škropljenje vinogradov, za traktorje TV od 18 do 23 KM, prodam. Šimonka, Pince 47, Lendava. LE-19091 SMREKOVE PLOHE, 5 cm, večjo količino, prodam. Franc Solar, Dolnji Slaveči 63, telefon: 77-645. M-5901

GOSTILNA ŽELEZEN BEZNOVCI vabi 13. in 14. AVGUSTA NA

DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO

ZA OBIŠK SE TOPLO PRIPOROČAJO!

ISETO BMW 250, registrirano in vožno, prodam. Mirko Mislata, Murska Sobota, Trstenjakova 9. M-5902 MOPED E 90 prodam. Telefon: 77 035. M-5903 SMREKOVE PLOHE, bukova drva in košare prodam. Vaneča 87. M5906 DVOOSNO PRIKOLICO prodam. Tišina 38. M-5907

PRIKOLICO ZA AVTO, keson 140 x 200 m, novo, primerno za obrtnike ali muzikante, prodam. Potočnjek, Vadarci 31, p. Bodonci. M-5908 ZASTAVO 750, letnik 1978, vožno, registrirano do aprila 89, ugodno prodam. Vprašati po telefonu: 48 557. M-5909

MALE PUJSKE prodam. Rajnar, Murski Črnci 21. M-5910 PRAJNI STROJ GORENJE 040, nov, prodam. Telefon zvečer: 78 081. M-5911

ZETOR 5911 prodam. Petanjci 91. M-5912 SEME LJULKE prodam. Pečurovci 45, telefon: 77 114. M-5913 PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO STADLER, 25.000 kalorij, rabljeno tri leta, prodam. Telefon: 71 268. M-5914

VW 1200 prodam. Informacije po 16. uri: telefon 23 815. M-5915 RŽENO SLAMO za kritje strehe (1200 kg) prodam. Ženavljje 43. M-5916

KORUZO NA STORŽIH PRODAM. Tropovci, Kolesarska 67, telefon: 46 242. M-5917 EPPLE MOBIL 211 HT z zabojnikom in bočno koso za mali zabor prodam. Dolenci 50. M-5918 BETONSKO OKNO, 100 x 130, rabljeno, prodam. Murska Sobota, Čopova 26. M-5919

ZAREZANO OPEKO prodam. Štefan Lutar, Turnišče, Štefana Kovača 136. M-5920 RAČUNALNIK SCHNEIDER CPC 464 z nekaj literature in programi nujno prodam. Cena 80 SM. Gornja Bistrica 170, p. Črenšovci. M-5923 OMARO (most) s francosko posteljo prodam. Težak, Stara 3, telefon: 23 326. M-5924 SILAŽNI KOMBajn SIP in zarezno strešno opeko, rabljeno, prodam. Krog, Plečnikova 3. M-5926 MALE PUJSKE prodam. Tišina 34. M-5927 MALE PUJSKE, stare sedem tednov, prodam. Satahovci 9. M-5928 ZASTAVO 750, DIANO 6 IN MOPED AVTOMATIK, nov, prodam. Skakovci 58. M-5930 FIAT 126 P, letnik 1977, prodam. Dundek, Radenci, Nikola Tesle 13. M-5931 RENAULT 4 in 30 vreč apna prodam. Telefon: 74 034. M-5933 ŠKODO 110 L, letnik 1973, neregistrirano, z okvaro motorja, tudi po delih, prodam. Kruplivnik 59, p. Grad. M-5934 GOLF, dizel, letnik 1986, prodam. Odranci 26. M-5936 BARVNI TELEVIZOR GRUNDING, večji ekran, po ugodni ceni prodam. Bodonci 13. M-5938 TELICO, kontrola A visoko brejo, prodam. Murski Črnci 20. M-5940 RENAULT 4, letnik 1980, generalno obnovljen z motorjem GTL, in menjalnik za R 4 prodam. Lipa 137 ali telefon: 71 604. M-5941

ČISTOKRVNE RODOVNIŠKE MLADIČE BOKSERJE prodam. Janez Hajdinjak, Rogasovci 13. M-5797 BMW 318 i, letnik 1986, prevoženih 10.000 km, ugodno prodam. Telefon do 14. ure ob delavnikih: 75-271, interneta 43. KE-19104 ŠKODO 100, letnik 1972, v voznem stanju, prodam. Turnišče, Mladinska 17, telefon: 72-022. LE-19098 TRAKTOR IMT 558 prodam. Jože Feher, Gornji Lakos 91 a. LE-19095 KABINO ZA TRAKTOR ZETOR 2511 prodam. Žiško, Ivanjševci 10, p. Sp. Ivanjci. GR-18549

GOSPODINJE!
Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS P. Hajdinjak, Gornji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271**
Popravilo z garancijo na vašem domu.

ČESEN — jesenski, zelo kakovosten, primeren tudi za sajenje, prodam. Domljan, Bratonci 148 b ali 163. M-5943 PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE (60 SM7 IN MOTOR IMT Rakovica, 55 KM (50 SM), prodam. Bratkovič, Kunova 37, p. Spodnji Ivanjci. GM-18551 PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Petanjci 67. GR-18553 ŽITNI KOMBajn CLAS, širina kose 2,6 m, z rezervoarjem, ugodno prodam ali zamenjati za manjšega. Milan Ketiš, Zg. Ščavnica 123, 62233 Zg. Ščavnica. GR-18554 GOLF, dizel, letnik 1983, ugodno prodam. Informacije po telefonu 73-413 do 14. ure ali Segovci 7. GR-18555 126 P PRODAM. Cena 2,5 M. Informacije v četrtek in petek popoldne, soboto in nedeljo ves dan. Hajdinjak, Boračeva 20 a. p. Radenci. M-18556 SEDEŽNO GARNITURO ZA DNEVNO SOBO prodam. Gabriela Gom-boc, Pertoča 39, telefon: 78-620. M-5944

BETONSKE SOHE ZA OGRAJO in nova pločevinasta garažna vrata prodam. Telefon: 21-495. M-5904 KRAVO ALI TELICO, visoko brejo, kontrola A, prodam. Križevci 39, v Prekmurju. M-5945 LES, večjo količino, ugodno prodam. Telefon: 72-617. M-5946

JUGO 45 A., star 1,5 leta, karamboliran, prodam. Naslov v upravi lista. M-5947

VISOKOTLAČNO STISKALNICO POLJOSTROJ ODŽACI, še z garancijo in krožne brane, 24 diskov, prodam. Turnišče, Pymajnska 10. M-5948

NOVO!

VIDEOTEKA V RADENCIH
ODPRTA VSAK DAN OD 10. DO 12. IN OD 16. DO 18. URE. TRUBARJEVA 3, TELEFON: 069 73 078.

PICE GOSTILNE LOVSKI DOM CANKOVA
tudi na radgonskem sejmu, nasproti razstave živine.

Obiščite nas! Cene ugodne!

AVTOMOBILSKI DELI PO UGODNI CENI
novi in rabljeni za motor in pločevino
AUTO RECEK, WIN-DISCHMINIHOF
tel.: 9943 3156 2269

KRAVO, brejo, staro pet let, ali kravo s teletom prodam. Budinci 17. M-OP AUDI 80, dobro ohranjen, letnik 1983, prodam. Herman Forjančič, Motovilci 1 a. M-5952 MALE PUJSKE, prodam. Puconci 77. M-5954 ATX 50, še nov, in E 90, prodam. Roman Forjančič, Dolnji Slaveči 104, telefon: 77-762. M-5955 ZASTAVO 750, nevožno, ugodno prodam. Brezovci 81. M-6958 IMT 558, dobro ohranjen, 1100 ur, prodam. Vadarci 23. M-5960 FIAT 125, dobro ohranjen, registriran do junija 1989, prodam. Polana 28. M-5961

AVTO AMI 8, registriran, in dvoosno prikolico za traktor, izkopalni krompirja (traktorski) in kravo, kontrola A, ugodno prodam. Pečurovci 47, telefon: 77-117. M-5962 PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Tišina 56. M-5964 LTO, 11 x 6 m, ugodno prodam. Mlin, Berkovci. M-5965 GOLDONI 108, z italijanskim motorjem, s kompletno koso, frezo, osipalnim plugom in trosilnikom »rajserjem« nujno prodam, vse staro dve leti. Jože Balazic, Gibina 24, Ljutomer. IN-16978

VSELJIVO STAREJŠO HIŠO, podkleteno, z garažo in velikim dvoriščem v Ljutomeru, ugodno prodamo. Telefon: (069) 81-794. IN-16980 OBRAČALNIK PANONIJA, plug, 12-colni, in kombajn 780 prodam. Telefon: 87-537. IN-16977

CREINO, 2700 l, in škroplilnico za traktor, 400 l, prodam. Zgornje Krapje 11, Veržej. IN-16976

SILAŽNI KOMBajn SK 80 S, malo rabljen, prodam. Vamberger, Boleh-nečič 9. Videm ob Ščavnici. IN-16975

RENAULT 4, starejši letnik, ugodno prodam. Branko Špilak, Podgradje 9 c. Ljutomer, telefon: 069 82-325. IN-16974

STARO VSELJIVO HIŠO V GANČANIH 159 prodam. Telefon: 87-289. IN-16981

LADO 1200, prevoženih 95.000 km, dobro ohranjen, registrirano do avgusta 1989, prodam. Telefon: (069) 81-889. IN-16982

KOSO ZA FERGUSON 35, bočno, prodam. Budja, Puconci 25 a. M-5970 OSEBNI AVTO RENAULT 4 prodam. Kapca 28. LE-19107

POLICA KIT

Pogled na neurejeno shrambo živil, v garažo, kjer je orodje razmetano, v priročno delavnico, iz katere se ponuja podobna slika... ni lep. Le zakaj se ne bi pridružili gospodinjstvom, kjer je vse na svojem mestu? Odločite se za nakup ene ali več kovinskih polic, ki jih izdeluje obratovalnica KIT iz Žižkov. Kovinske police KIT prodajajo: Dom tehnike in Jeklotehna v Murski Soboti, Dom v Črenšovcih, Železnina v Beltincih in druge trgovine. Ker daste nekaj na urejenost, si kupite čim prej polico KIT!

SEDEŽNO GARNITURO s dvema leteljema in taburejem prodam. Milena Kovacik, Murska Sobota, Gregorčičeva 55, telefon po 15. uri: 26-055. M-5981

TRAKTOR IMT 533, s koso, prodam. Telefon: 76-637. M-5983 ZASTAVO 101, letnik 1977, registrirano do februarja 1989, prodam. Kuhar, Prosenjakovci. M-5984

KORUZO NA STORŽIH, približno 1,5 t, prodam. Kapca 74 a. M-5966 MALE PUJSKE PRODAM. Murska Sobota, Tomšičeva 44 ali 46. M-5967

RENAULT 18, rdeče, barve, letnik 1981, ugodno prodam. Godvajš, Rakican. Kotna 15. M-5968 AVTOMATIK A3 KLSG, star eno leto, ugodno prodam. Tomšičeva 22. M-5971 TERMOAKUMULACIJSKO PEČ prodam. Naselje 14. divizije 8. M-5971 VINSKI SOD, 250 l, in plinski štedilnik MIV ter električni štedilnik, nov, prodam. Turnišče, Pod logom 20. M-5972 MALE PUJSKE PRODAM. Krajna št. 33. M-5973 OPEL KADET C KUPE, letnik 1975, prodam. Gradšče 1. M-5976 POHISTVO ZA SPALNICO ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-5977 GOLF JGL, dizel, november 1984, S paket, prodam za 16 M. Telefon: 26-338. M-5979

KRAVO, voženo, kontrola A, brejo sedem mesecev, staro štiri leta, prodam. Koroša, Turnišče, Čevljarska 18. M-5982

JUGO KORAL 55, nov, prodam. Možnost zamenjave. Ogled v četrtek. Paler, Lendavska 8, telefon: 22-920. M-5985

VELIKO KOTNO SEDEŽNO GARNITURO prodam. Naslov v upravi lista. M-5986

PRIKOLICO ZA TOVORNI AVTO, 5 t, in kosilnico BCS prodam. Telefon 71-686. M-5988

KRAVO s prvim teletom, visoko brejo kravo in telico prodam. Marjan Hamler, Jančev Vrh 49, p. Radenci. M-5989

HIŠO Z DELAVNICO v središču Murske Sobotne prodam. Telefon: (069) 23-077. M-6502

ELEKTRIČNI GRELNİK VODE, 500 l, s priključki, izdelan v IMP, in prikolico za prevoz živine, novo, prodam. Filovci 48. M-5990

IZOLACIJE — SERVIS ZAMRZOVALNIKOV!

Z izkušnjami, večletno prakso ter garancijo vam izoliram zamrzovalnik, če toči, rosi, ledeni od zunaj.

Telefon: (062) 305 150 ali 413 608 V avgustu 10-odstotni popust na ceno storitve.

DOMAČE RDECE VINO prodam.

DVE GUMI, zimski, s platiščem za lado, dve 165-13, ruski, in dve 175-14 za prikolico, črna pločevina, 1 tablo 4 mm 2500-1050 (za 8 SM), ugodno prodam. Ljubitelju starin prodam star šivalni stroj singer in star televizor philips, dobro ohranjen. Miklošičeva 26, telefon: 25-128. M-5993

NAMIZNI REZKALNI STROJ prodam. Telefon: 26-607. M-5994 ZASTAVO GTL 55, letnik 1986, prodam. Ogled po 15. uri. Murska Sobota, Naselje 14. divizije 50. M-5995

MALE PUJSKE prodam. Martjanci 64. M-5996

KRAVO, visoko brejo, kontrola A, prodam. Krnci 15, telefon: 48-130. M-5998

TRAKTOR STEYR, 18 KS, s priključki, prodam. Sebeborci 90 a. M-6000

BARVNI TELEVIZOR, videorekorder in pralni stroj, vse gorjenje, in glasbeni stolp, vse novo, prodam. Telefon: 72-553. M-MM

Kupim

REJCI KUNCEV POZOR!

Odkupujem večjo količino kuncev. Telefon zvečer: 77-814. M-5911

Sobe

MANJŠE STANOVANJE ali sobo v Lendavi ali njeni bližini iščem. Sem samski fant, miren, nekadiček, nealkoholik, zaposlen v Lendavi. Grem tudi za sestanovaleca. Ponudbo pošljite na upravo lista pod REDEN PLAČNIK. M-5541

STANOVANJE V MURSKI SOBOTI oddam v najem za pet let, za vzdrževanje stanovanja. Informacije po telefonu: 77-773. M-5939

OPREMLJENO SOBO s souporabo kopalnice ali garsonjero v Murski Soboti ali Rakicanu išče samski zdravnik. Plačnin zelo dobro. Ponudbe na upravo lista. M-5980

UMRLA JE NAŠA DRAGA MAMA IN OMA

Marija Turza

POKOPALI SMO JO V DRUŽINSKEM KROGU V TOREK, 2. AVGUSTA 1988, NA SOBOŠKEM POKOPALIŠČU.

M. Sobota, Puconci, 2. avgusta 1988

VSJ NJENI

SALON CVETJA ČIPOT, MURSKA SOBOTA, GRAJSKA 4 a OBVEŠČA CENJENE STRANKE, da bo delovni čas do 20. avgusta od 8. do 16. ure, ob sobotah od 7. do 13. ure. Po 20. avgustu bo odprto spet od 7. do 19. ure in ob sobotah od 7. do 13. ure.

SVOJE ŽELJE—NAROČILA, LAHKO SPOROČITE TUDI PO TELEFONU: 22 193.

Zaposlitve

BIFE SINIC, ZENKOVCI, (takoj zaposli dekle, priučeno ali z veseljem do dela v gostilni. ostalo po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. M-5891

ŽENSKO, DEKLE ALI FANTA za občasno pomoč sprejemmo. Győr, vrtnarstvo (nasproti avtobusne postaje). M-5904

KV KUHAJA(—CO) ZAPOSLEMO. OD 600.000,— din. Telefon: (062) 74-121. M-5937

KAKRŠNOKOLI POPOLDANSKO ZAPOSLETEV iščem. Ponudbe na upravo lista. M-5979

Razno

I HA NJIVE IN I HA TRAVNIKA V VUČJI GOMILI oddam v najem za daljši čas zaradi smrti lastnika. Ludvik Talijan, Tešanovci (pri Dajčevih). M-5794

MLAJŠO UPOKOJENKO ZA POMOČ IN OSKRBO STAREJŠEMU MOŠKEMU iščem. Protiusluga hiša in vinograd. Naslov v upravi lista. M-5857

OBRTNIKI, GOSTILNICAARJI IN AVTOPREVOZNIKI! Vašo administracijo in knjige bo uspešno vodil upokojen računovodski, davčni in pravni strokovnjak. Pogoji ugodni. Telefon: 23-408. M-5880

ŽENSKO, staro od 45 let naprej, upokojenko ali vdovo, išče upokojenec s stanovanjem za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista. M-5894

OGLAS V VESTNIKU

zanesljiv uspeh!

IZGUBLJENO!

Izgubil se je nemški ovčar. Uboga na ime HIKO. Informacije sporočite po telefonu: (069) 82-394. IN-16971

FANT, star 27 let, s svojo hišo, išče dekle ali žensko primernih let. Pisne, resne ponudbe pošljite na upravo lista pod »LEPŠE JE, ČE STA DVA«. M-5956

HIDROIZOLACIJA ZIDOV BREZ IZKOPAVANJA — Z VBRIZGANJEM: izolacijo ravni streh, drenaže in izolacije prostor

Male oglase in zahvale sprejemamo do sobote — za objavo v naslednjem tednu. Delovni čas od 7. do 15. ure, v soboto pa od 8. do 12. ure.

*Ni te na polju več, ne na travniku,
ni te v vinogradu, ne na vrtu.
Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
samo sonce, ki ne ugasne.*

V SPOMIN

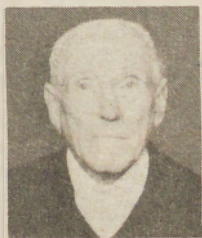
7. avgusta je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Martin Ritlop

z Gornje Bistrice 92

Ne moremo se sprijazniti z usodo, da te od nikoder več ni. Ostali sta praznina in tišina, ostal je le nepozaben spomin, vendar si v naših srcih in tu boš ostal do konca naših dni. Hvala vsem, ki se ga spominjate in stojite ob njegovem grobu.

Žalujemo: žena Rozalija, hčerki Nada in Cilka z družinama ter vnukinja Jožica z družino

*Potujemo po tej dolini
nasproti pravi domovini.
Naj nam bo zmeraj pred očmi,
da pot konča se v večnosti,
v duhu s teboj bomo živeli
in vedno v lepem spominu te imeli.*

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Janez Bagar

iz Otovec

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, vsem darovalcem vencev in šopkov ter vsem tistim, ki so dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. duhovniku Kerčmarju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS in GD za poslovlne besede ob odprtem grobu ter gasilcem iz Otovec in Mačkovec.

Otovec, 28. julija 1988

Žalujemo: žena Gizela, hčerka Irma z možem Štefanom, vnuk Štefan in drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je zapustil naš oče, tast, stari oče, brat, stric in boter

Franc Broder

iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter kolektivom DO Mura, tozdr Parilo, tozdr Oblačila, Obrtnega podjetja Kroj, Potrošnika, tozdr Merkur, mesne industrije, tozdr Klavnica, KG Rakičan, EE M. Sobota in Aeroklub M. Sobota za podarjene vence ter predstavniku OO ZSS, tozdr Perito za poslovlne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, 5. julija 1988

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

V SPOMIN

30. julija sta minili dve leti žalosti, odkar nas je zapustila naša mama, tašča, stara mama, sestra in sorodnica

Marija Broder

roj. Šiplič

iz M. Sobote

Hvala vsem, ki se je še spominjate, stojite ob njenem grobu in prižigate sveče.

VSI NJENI

V SPOMIN

10. avgusta je minilo žalostno leto, odkar je prenehalo biti srce mojega dragega moža in očeta

Karla Roudija

trgovca prodajalne Borovo iz Rakičana

Še vedno slišimo tvoj glas in čakamo, da se vrneš, a ostaja le praznina, ki jo polni bolečina. Hvala vsem, ki se ga spominjate in stojite ob njegovem preranem grobu.

ŽALUJOČI: ŽENA MARIJA IN OTROCI Z DRUŽINAMI

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustil naš dragi

Štefan Hozjan

iz Gomilice

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sosedom, znancem, sorodnikom, botrini in prijateljem za darovano cvetje, sv. maše ter vsem, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala dr. Carju za požrtvovalno skrb med boleznijo, patronažnemu osebju ZD Turnišče, g. Rainiku in g. Gjuranu za pogrebni obred, pevkam za odpete žalostinke, govorniku KS tov. Tkalcu za poslovlne besede in sodelavcem Gorenja IMO iz Lendave.

Vsem še enkrat — hvala!

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustila naša draga

Rozina Lebar

V globoki žalosti se zahvaljujemo vsem, ki ste jo v tihi boli pospremili do njenega preranega groba, darovali veliko prelepega cvetja, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena hvala g. kaplanu za pogrebni obred, predstavniku KS Lendava in predstavnici kolektiva Pomurskih lekarn za tople besede slovesa.

Prisrčna hvala pevkemu zboru iz Srednje Bistrice za odpete žalostinke in vsem, ki ste nam skušali olajšati našo globoko bolečino.

Lendava, 17. julija 1988

ŽALUJOČI: MOŽ LUDVIK, HČERKA BREDA Z DRUŽINO IN DRUGO SORODSTVO

*Niti z bogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
smrt te vzela je prehitro,
a v naših srcih boš ostal.*

ZAHVALA

Nepričakovano in brez slovesa nas je v 77. letu starosti za vedno zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

Viktor Forjanič

iz Motovilec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste prišli od blizu in daleč ter ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, GD iz Motovilec in Doinjih Slavec, DO Emona, DE Pšata pri Ljubljani, društvu upokojencev in vsem govornikom za ganljivo slovo.

Žalujemo: hčerki Kristina z možem Francem, Rezka z možem Dragom, sin Franc z ženo Marjano ter vnuki Franc z ženo Cvetko, Drejči, Branka, Igor in pravnuk Denis

*Kako je hiša prazna,
odkar tebe v njej več ni,
bila je prej tako prijazna,
zdaj odljudna, tuja se nam zdi.*

V SPOMIN

na dragega sina

Tončka Svetca

iz Dolenc

1. avgusta je minilo pet žalostnih let, odkar si za vedno odšel od nas. Tvoj dom, ki si ga imel rad, je samotni in poln krute resnice, da se nikoli več ne vrneš. Želimo ti večni mir.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje na njegov prerani grob in prižigate sveče.

ŽALUJOČA MAMA IN VSI, KI SO GA IMELI RADI

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustila dobra in skrbna mama, babica, prababica in sestra

Marija Brunec

roj. Domjan

iz Dokležovja 70

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebna hvala osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, g. duhovniku in pevcem za pogrebni obred in odpete žalostinke, pevkemu zboru kuda Štefan Kovač, govorniku iz KS, sodelavcem kolektiva Mure, ZGEP Pomurski tisk in Bolnišnice M. Sobota.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi hudega trpljenja,
bolezen je bila močnejša od življenja.*

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je komaj v 52. letu starosti zapustil dragi mož, oče, sin, dedek, tast, zet in brat

Anton Peterka

iz Kroga

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali številne vence in šopke ter ga v lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala družinam Olaj, Jelenovec, Gaber in Kolman-ko ter vsem sorodnikom, ki so nam nesebično pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku KS, gasilcem, sodelavcem SGP Pomurje, DO Mura, tozdr Perito in tozdr Ženska oblačila. Iskreno se zahvaljujemo medicinskemu osebju ušesnega oddelka v Rakičanu, kjer so mu lajšali bolečine in mu stali ob strani v njegovih zadnjih, težkih trenutkih.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Krog, 23. julija 1988

Žalujemo: žena Irma, hčerki Majda in Cvetka z družinama, starši, tast in tašča ter brata in sestre z družinami

*Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti.
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.*

V SPOMIN

21. junija so minili štiri leta, ko nas je zapustil naš dragi

Tonček Peterka

iz Kroga

Še vedno ne moremo dojeti resnice, da si odšel in se nikoli več ne boš vrnil med nas. Tvoj korak je obstal, glas onemel. V našem domu je praznina, v naših srcih bolečina, ki ne bo nikoli minila.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate, stojite ob njegovem grobu in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: mama, sestra Majda in Cvetka z družinama ter stari starši

MARTJANCI

NOVA AVTOCISTERNA

Pod pokroviteljstvom sozda ABC Pomurka so v Martjancih minulo nedeljo pripravili večjo slovesnost ob prevzemu nove gasilske avtocisterne, za katero so odšteli kar 50 milijonov dinarjev. Polovico je prispevala samoupravna interesna skupnost za varstvo pred požari, nekaj denarja so primaknile delovne organizacije, preostala sredstva pa so zagotovili na območju krajevne skupnosti.

Na slovesnosti, ki so jo s kratkim kulturnim programom obogatili pionirji, so poudarili, da z nakupom avtocisterne na območju Krajevne skupnosti Martjanci končujejo načrtno opremljanje gasilskih enot. Večja naložba bo potrebna samo še v Nemčavcih, potem pa bodo po že ustaljenem redu namenili največ pozornosti usposabljanju in preventivni dejavnosti.

Primestno Gasilsko društvo Martjanci, ki ima zadolžitve tudi za del Murske Sobotne in bo čez tri leta proslavljalo 100-letnico obstoja, je sedaj dobro opremljeno, primerne garaže pa so z združenimi močmi in sredstvi dogradili lansko leto. Ker je v kraju sedež sektorja za deset gasilskih društev, bodo toliko več časa namenili usposabljanju vseh petih desetlin, najprej pa izurili posebno ekipo, ki bo zadolžena za ravnanje z avtocisterno.

Pa še na nekaj so posebej opozorili na nedeljski slovesnosti: za večjo požarno varnost naj na celotnem sektorju poleg gasilcev skrbijo tudi drugi občani!

J. Stoinik

ŠPORT PARAPLEGIKOV

V Ljubnem ob Savinji je bilo tekmovalje paraplégikov in tetraplégikov v namiznem tenisu. Sodelovali so štiri ekipe. Najuspešnejša je ekipa Društva paraplégikov Pomurja in zasedla prvo mesto pred Celjem, Ljubljano in Mariborom. Med 20 tekmovalci je pri tetraplégikih zmagal Slavko Dunaj, Bojan Ciman je bil tretji, Andrej Klemenčič pa četrti.

V gramoznici na Hotizi pa je bilo medregijsko tekmovalje pa-

raplégikov v športnem ribolovu. Organiziralo ga je Društvo paraplégikov Pomurja. Med ekipami je zmagal Maribor, pred Pomurjem I, Pomurjem II, Mariborom II in Celjem. Pri posameznikih je bil najboljši Slavko Dunaj (Pomurje) pred Francem Pintarjem (Mb) in Marjanom Sovičem (Ce). Pri ženskah pa je bila prva Marija Magdič (Pomurje) pred Ivanko Kastelic in Angelco Smigovc (obe Mb).

F. M.

BANOVCI

Drugačna poletna noč

Plakati in lepaki so vabili na še eno »noč«. Tokrat poletno noč Banovci 88. Marsikdo je ob tem pomislil, no, še ena od takšnih prireditev. A vsi po vrsti smo bili presenečeni. Prijetno presenečeni. Tokrat je šlo za nekaj čisto drugega, novega, nenavadnega in zanimivega. Res je sicer, da so imeli organizatorji (Občinska turistična zveza in hotel Jeruzalem iz Ljutomerja) vizornike v nekaj popularnih Igrah brez meja, ven-

Dveri. V vsaki igri jih je nastopilo pet, šesta pa je igrala turistično igro (nekakšna rdeča nit, v kateri so se pomerile vse ekipe) — sestavljanje napisa kraja, iz katerega prihaja. Zmagalo je moštvo (vsaj po prejetih pokalih, ki so bili enaki).

Po teh igrah, ki si jih je ogledalo okoli 1.500 obiskovalcev, pa se je nadaljevala prava poletna noč s plesno skupino M iz Maribora, modno revijo Modnega salona iz Ljutomerja

Dokaj hladna noč, pozen začetek in dolge igre so marsikateremu nastopajočemu dodobra ohladili njegov temperament, kljub temu pa so se ekipe izkazale za borbenostjo in zagnanostjo.

dar samo v organizacijski shemi iger, sicer pa so bile igre zanimive in originalne, prilagojene okolju, kjer so se dogajale — bazenu v Banovcih. Voda je bila element, v katerem so morale ekipe pokazati vso svojo spretnost, in znanje. Morali so znato ribiti, skakati, obvladati žogo ali razpolovljeno jadrnalno desko. Nastopilo je šest ekip: Bučkovci, Križevci, Ljutomer, Veržej, Razkrižje in Železne

in pevcema Simono Weiss in Alfijem Nipičem ter ansamblom Prerod.

Če upoštevamo, da so bile to prve igre v Banovcih in da organizatorji še nimajo dovolj prakse, lahko ocenimo, da so nekaj čisto drugega od doslej pripravljenih noči. Z manjšimi organizacijskimi spremembami pa bodo lahko postale ena najkakovostnejših prireditev v Pomurju. Dušan Loparnik

Sektorske vaje v Bukovnici

Ob koncu julija so v Bukovnici izvedli gasilske sektorske vaje za bogojinski sektor. Udeležila so se jih gasilska društva: Filovci, Vučja Gomila, Bogojina, Ivanci in Bukovnica. Zunaj sektorja pa je sodelovalo gasilsko društvo iz Rakičana. Pomerili so se v suhem tridelnem napadu in mokrih vajah. Tekmovale so desetine od pionirjev do članov. Največ točk je zbrala desetina z Ivanec.

K. S.

GD BERKOVCI

DOBILI ORODNO VOZILO

V Berkovcih na Goričkem, majhni vasi v krajevni skupnosti Prosenjakovci, ki šteje komaj 16 hišnih števil, je bila preteklo nedeljo gasilska slovesnost, ki jo je pripravilo domače društvo ob prevzemu orodnega gasilskega vozila. Tam so bili gasilci iz okoliških krajev, predstavniki krajevne skupnosti Prosenjakovci, ki je bila pokrovitelj prireditve, tudi podpredsednik GZ Slovenije Ernest Eöry. V kulturnem programu so sodelovali učenci OŠ Prosenjakovci in folklorna skupina tovarne Pletilstvo Prosenjakovci. Kroniko društva, ki je pred dvema letoma praznovalo 50-letnico, je prebral predsednik Karel Konkolič. Za GD Berkovci je bilo pomembno leto 1963, ko so dobili motorno brizgalno, nove uniforme in razvili društveni prapor, ter leto 1980, ko so dogradili gasilski dom. Pred štirimi leti so si kupili drugo motorno brizgalno. Ker so bili nekaj let brez orodnega vozila, so se pred dvema letoma odločili za zbiranje prispevkov. Z akcijo so v naseljih Motvarjevi, Pordašinci, Prosenjakovci, Ratkovci, Kančevci, Križevci, Lončarovi, Središče, Selo, Fokovci, Vučja Gomila in Čikečka vas zbrali 1.695.000 dinarjev, 100.000 dinarjev je prispevala LD Prosenjakovci, 50 odstotkov vrednosti vozila je prispeval sis za varstvo pred požari Murska Sobota, ostalo pa so zagotovili vaščani Berkovec. Orodno vozilo je stalo 6.498.500 dinarjev in pomeni za gasilce Berkovec pomembno pridobitev.

F. M.

F. Maučec

Vaške igre v Spodnjih Ivanjcih

Mladi iz Spodnjih Ivanjec so v nedeljo pripravili zanimive vaške igre pri gasilskem domu. V tem kraju so že tradicionalne, prispevajo pa k temu, da se mladi spoznajo in izmenjajo izkušnje. Pomerili so se v šestih disciplinah: hoji s hoduljami, postiljanju postelje, suvanju krogel, stepanju snega iz jaje, grizenju jabolk na vrvi in streljanju z zračno puško. Tekmovalo je 7 ekip: 3 ženske in 4 moške. Prvouvrščeni so prejeli pokale, drugi pa praktične nagrade.

Prireditve, na kateri se je zbralo veliko krajanov, zlasti mladih, so nadaljevali z veselico, za dobro razpoloženje pa je poskrbela glasbena skupina Vzmet. L. Kramberger

Bakovci pred Dokležovjem

Nogometni klub Tišina je pripravil turnir, na katerem so sodelovala štiri moštva. Rezultati — Bakovci : Tišina 3:0, Dokležovje : Radgona 2:1, Tišina : Radgona 4:2 in Bakovci : Dokležovje 3:2. Prvo mesto so osvojili nogometaši Bakovec pred Dokležovjem, Tišino in Radgono ter prejeli prehodni pokal krajevne skupnosti Tišina. Turnir prijateljstva, kot so ga poimenovali, naj bi bil odslej tradicionalen.

Pri Petrolu na Cankarjevi cesti v Murski Soboti že dober mesec prodajajo neosvinčen bencin. Točijo ga predvsem zato, da bi tujcem (in tudi našim voznikom tujih vozil) omogočili vožnjo. Cena je tisoč šestdeset dinarjev, tedensko ga prodajo približno tri tisoč litrov. Za razliko od navadnega je ta petindevetdeset oktantni, pridobivajo pa ga v rafineriji na Reki. Zaenkrat je to edina taka črpalka v Pomurju, upajmo, da ob konici sezone ne bodo predolge kolone.

Poletna gneča v Jugobanki

Okoli prvega je v bankah običajno gneča zaradi izplačila plač in pokojnin, v poletnih dneh pa tudi zato, ker so med nami turisti in tisti, ki so prišli brez denarja z morja, ali pa se na dopust odpravljajo in potrebujejo zanj dodatna sredstva.

Čeprav se zaposleni v soboški podružnici Jugobanke izjemno trudijo, v pomoč pa so jim tudi računalniki, je šlo pri izplačilu francoskih in avstrijskih pokojnin nekoliko bolj počasi in tako je sredi vročega sredinega popoldneva nastala vrsta.

GABERJE — V Gaberju so v nedeljo praznovali 5. krajevni praznik. Najprej je bila povorka, v kateri so kmetje prikazali nekdanje in sedanje kmetijske pripomočke, nato pa so se številni obiskovalci zbrali pred vaško-gasilskim domom, kjer je bil kulturni program. Prijetno sta presenetila tako slovenski kot madžarski pevski zbor, urno pa so se zavrteli mladi folkloristi; ne madžarski in ne slovenski ljudski plesi jim niso delali težav. Seveda pa tudi brez slavnostnih govornikov ni šlo; prvi je govoril v slovenskem, drugi v madžarskem jeziku. Govorila sta enako: Gaberje je krajevna skupnost, ki (z razliko od drugih v lendavski občini) zajema le to naselje. Pred kratkim so dali veliko denarja za obnovo mrliške vežice, zdaj pa denar zbirajo za telefonijo.

Foto: S.S.

Skoraj ves julij so bile sobote in nedelje na mejnem prehodu v Gornji Radgoni take, kot kaže posnetek. Gneča sicer ni trajala dolgo, ponavadi po nekaj ur, toda dovolj, da je zablokirala promet v tem obmejnem mestu. bp

POŠTAR PRI HIŠI

Kadar pride poštar k hiši, je običajno veselo, posebej tam okoli prvega, če ne nosi računov, ampak denar. Manj prijetno pa je poštarju v pasjih dneh in gornjem na sliki je bilo vroče tako kot nam, ko je bilo sonce v zenitu in je živo srebro na termometru poskočilo krepko čez 30 stopinj Celzija. Posnetek Nataše Juhnove je nastal pred gostilno Mencinger na Krajni, na sliki pa je poštar Mirjan Sraka. Povedal nam je, da raznašalci pošte nimajo nobenih dodatkov za vročino (tako kot za mraz) čeprav so najbolj izpostavljeni vremenskih razmeram. Njegov teren je velik: pošto raznaša na območju Vanče vasi, Rankovec, Borejec, Krajne in Gederovec. Ker živi v Lipovcih,

se ob delavnikih najprej z avtobusom pripelje do Tišine, kjer je območna podružnica matične pošte v Murski Soboti, nato pa nadaljuje pot s kolesom in torbo. V poletnih dneh je v njej največ razglednic z morskimi in pozdravi s planin — skratka od tam, kjer so svojci, znanci in prijatelji naslovnikov na dopustu, veliko pa je tudi katalogov knjig za člane Sveta knjige. Ko smo ga zmotili pri delu, je ravno vročal pošto pred gostilno, na njej pa je tudi edini poštni nabiralnik na Krajni. Prijetneje kot pred njo je bilo ob hladnem napitku v njej, vendar je bilo treba spet kmalu na delo. Mirjan Sraka je sedel na kolo, mi pa v službenega fička in je šel vsak na svojo stran. bb

POLANA

Izkupiček za vaške objekte

Čeprav prireditve »Mlaček z maganjarom«, ki so jo v minulem mesecu pripravili v Polani, ni bila pridobitniško naravnana, nas je zanimalo, koliko denarja se je nabralo in za kaj ga bodo porabili.

Organizator se je najprej pohvalil, da je za izvedbo mlačve tako in drugače poskrbelo okrog sto vaščanov, večina domačij pa je prispevala dobroto. Izkupiček — šest milijonov dinarjev — bodo porabili za gradnjo prizidka pri vaško-gasilskem domu ter dokončno ureditev pališča.